

Handwritten in cursive: Հիշարցի

Handwritten in cursive: Երեսման
Բոժոժիգի

Handwritten in cursive: Երեսման

Handwritten in cursive: Երեսման

Handwritten in cursive: 1801

203 220

1945

1936

ՄԱՐՏԻՍ

ՀՈԳԵԻՈՐ

1727

3723

Հորում պարունակին զս
նազան ջերմե ունիւ ահան
աշօթք :

Բարձրագոյն Տառարար-Քէ Կէշ-
անց եւ ժամանակի :

1936

Տպարարութիւն մին . 1861
Եւ ի Ռուսիոյ յարմար լինալու համար լինի :

1801

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱՄԵՐԱԿԱՆԱԿԱՆ ԲԻԲԼԻՈԹԵԿԱ
7/XI-1920
ԻՄԵՆԻԱ, ՄԱՍԿՈՎԻՆԱ
ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՄԵՏԱԿԱՆ-ՀԱՆՐԱՅԻՆ

2. 2. 43

ԳՐԱԴԱՐԱՆ

Սուրբ Երրորդ աւրի:

Եւ զայն քանի որ զայն անհայտ է քրի-
 ստոսէն ապա յարժանի յաւանքի զայն
 յաւանքի օրինակ , զայն քանի որ զայն
 զայն քանի որ զայն անհայտ է քրի-
 ստոսէն ապա յարժանի յաւանքի զայն
 յաւանքի օրինակ , զայն քանի որ զայն
 զայն քանի որ զայն անհայտ է քրի-
 ստոսէն ապա յարժանի յաւանքի զայն
 յաւանքի օրինակ :

1. Երկու հարյուր և հինգ
և յոթ տոմար, և հոգ-
ւոյն սրբոյ . ամէն :

Լ- ջեպոյ Տապա-ցաճէլ առ անձ զա-
ղօժա հեթեհեցեալս :

Եւ այր մեր որ յերկինս ես' սբ
 եղիցի անուն քո . եկեսցի ար
 քայունի քո . եղիցին կամք քո
 A. 2 ուն

ունի յերկինս և յերկրի, զհաց
 մեր հանապազորդ տո՛ւր մեզ
 այսօր. և թո՛ղ մեզ զպարտիս
 մեր, ունի և մեք թողու՛մք մերոց
 պարտապանաց. և մի՛ տանիր
 զմեզ 'ի փորձուի. այլ փրկեա՛
 զմեզ 'ի չարէ. զիքո՛ւ արքայ-
 ութի և զօրուի, և փառք յա-
 լիտեանս. Ամէն:

Աղջոյն քեզ մարիամ, լի շնոր-
 հօք, տր' ը քեզ: օրհնեալ ես
 դու 'ի կանայս, և օրհնեալ ե
 պտուղ որովայնի քոյ յս: Ար-
 բուհի մարիամ մայր նայ բարե-
 խօսեա՛վս մեր մեղաւորացս՝
 այժմ, և 'ի ժամու մահունան
 մերոյ. ամէն:

Պաւատամ 'ի մի նձ հայրն
 ամենակարող՝ ստեղծօղն երկ-
 նի և երկրի: Ալ 'ի յս ք՛մ որդի
 նր՝ միածին տղն մեր, որ յղա-
 ցաւ

ցաւ 'ի հոգւոյն սրբ . ծնաւ 'ի
մարիամայ կուսէն : չարչարե-
ցաւ ընդ պոնտացւով պիղա-
տոսիւ . խաչեցաւ . մեռաւ . և
թաղեցաւ : Եջ 'ի դժոխս : յեր-
րորդ աւուր յարեաւ 'ի մեռե-
լոց : համբարձաւ յերկինս .
նստի ընդ աջմէ Կայ հօր ամե-
նակարողի . ուստի գալոց է
դատել զկենդանիս և զմեռ-
եալս : հաւատամ 'ի հոգին
սբ : 'ի սբ կաթուղիկէ եկեղե-
ցին : 'ի հաղորդութի սբց : 'ի
թողութի մեղաց : 'ի յարութի
մարմնոց : և 'ի կեանս յաւի-
տենականս : ամէն :

Պահանամ զքէն տէր իմ և
նաժ իմ 'ի բոլորէ սրտէ իմմէ
և 'ի բնաւից մտաց իմոց , զի 'ի
գիշերիս յայսմիկ արժանի ա-
րարեր զիս պահել և պահպա-
նել ,

A 3

նել, ոչ յաղագոս իմոյ բարե-
 գործութե, զի իրաւի մեղա-
 ւորեմ ես. այլ վս քոյոյ մեծի
 գթութե և բարերարութե :
 Վս որոյ խոնարհութե աղա-
 չեմ գրեզ. տուր ինձ զմեծա-
 գին շնորհ քո՛ւք՝ առանց որոյ
 ոչինչ կարեմ առնել. ոպ զի
 նովաւ կարիցեմ կառավարել
 զիս այսօր՝ ի փառս քոյոյ ան-
 այնոյ հանգիսավեհութե, ի
 փրկուի հոգւոյ իմոյ՝ և ի յօ-
 գուտ մերձաւորաց իմոց :

Վյլ և օգնեա՛ ինձ ով քաղցր
 անձ իմ, զի կարիցեմ այսուհե-
 տե սկսանիլ զբարիս խորհիլ,
 խօսիլ, և գործել, և փոխել
 զկենցաղավարուի իմ անպա-
 տեհ, և առնել զնամ ինչ այ-
 սօր, և ի բոլոր կեանս ի պա-
 տիւ և ի փառս անուան քոյ
 ոք, ամէն :

ՏԻ իմ յժ քժ , թէպէտ մե
 զաւոր եմ ես և անար
 ժան քոյոց շնորհաց , յաղաղս
 ծանրութե իմոյ չարագործութե
 , սակայն դաւանիմ ճշ
 մարտապէս , հաւատամ բո
 լորով սրտիւ , և խոստովանիմ
 բերանով զսք կաթութիւն , և
 զառաքելական հաւատն հան
 դերձ իւրայնովք մասամբք ,
 լը որում հաւատայ , և ուսու
 ցանէ սք եկեղեցին հռօմէա
 կան : Եւ քանզի երբեմն յան
 կարծակի հանդիպին կասկա
 ծանք բազումք 'ի զանազան
 փորձութիւն , զորօրինակ 'ի մե
 ծամեծ հիւանդութիւն և յայլս
 սոցին նմանս՝ յորոց փրկեսցէ
 զիս քոյդ ամենակարօղ զօրութի
 , եթէ 'ի պատճառ նո
 ցին կորուսանիցեմ զմիտ իմ ,
 մինչ զի տարակուսիցիմ 'ի վր

ոմանց սքյ հաւատոյն մասն
 կանց, կամ թէ հաւանիցիմ
 մալորուէց ոմանց, աղերսեմ
 և հայցեմ թախանձանօք 'ի
 քու մէջ հանդիսավէհու թէ,
 բարեխօսութեամբ արբուհ
 ւոյ անձաճնին և ամենից սքյ,
 զի ներիցես ինձ: Քանզի կա
 միմ ես կեալ և մեռանիլ ա
 ռանց հաւանելոյ երբէք այս
 պիտեաց մեղաց, այսու սրբա
 զանիւ հաւատով և մեծաւ ջեր
 մեռանդութիւն 'ի դոք սրբա
 զանի մօրն իմոյ եկեղեցւոյ,
 ոչ ամիս չազազուկս իւ
 ըոյ գթութե ընդդէմ այնոցիկ,
 որք խոնարհութիւն առ
 նա . ամէնք

Աղօթեալ առ պահապան հրեշտակն :

Ի խորոց սրտի իմոյ հեղութիւն
 մտաց աղաչեմ զքեզ ով
 գե.

գերապայծառ հողի հրեշտա-
 կական , իշխան արքայութե ,
 որ ես կարգեցեալ 'ի ժամու
 ծննդեան իմոյ յամէնառատ
 աղբերէ հանդիսավէհութեն
 քյ' 'ի պահպանութի , և 'ի նա-
 խախնամութի իմոյ անարժա-
 նի անձին : Պահեա՛ և պահ
 պանեա՛ զիս այսօր 'ի պատրա-
 նաց , 'ի խաբէութե , և 'ի հը-
 նարից սատանայի : Եւ զի զօ-
 րութիւն նշանի սբջ խաչին կա-
 րիցեմ յաղթահրել զամբան
 կուի մարմնական , զամհապար-
 տութի կենցաղոյս , և զամխա-
 բէութի հնոյ օձին : Եւ քան
 զի աղերսանք իմոց են արժա-
 նիք , և ոչ բաւականք առ 'ի
 ընդունիլ զոր հայցեմն , վոյ
 արա՛ , զի աղօթիւք քովք հա-
 ճիցի նոր հեղուլ 'ի սիրտ իմ
 զվերնական շնորհ հողւոյն սբջ՝

Օ ի ոնց տեսանես՝ մոլորիմ ի
 մով ծուլութիւն և անհոգութիւն
 արտաքոյ հրամանաց փրկչին
 իմոյ, և դնամ ի ճանապարհ
 խաւարային. մի ուրեմն թո
 ղուր զիս ի բաց, ով պահպան
 հրեշտակ իմ. այլ որքան տե
 սանես, թէ ոսոխն մեր սատա
 նայ կամիցի օրսաւ զիս ուռկա
 նաւ մեղաց, այնքան քոյով սո
 վորականաւ բարեգ թուութիւն
 զգուշանց լեր ինձ օգնական :
 Սոյնպէս ևս աղաչեմ զքեզ ով
 պատուական հրեշտակդ նայ,
 զի ի ժամու մահուն իմոյ մի
 ձգիցէ զիս սատանայ ի խորս
 յուսահատութե, այլ զինա
 ունորեցե՛լ զինուք սքյ եկեղեց
 ւոյ կարիցեմ յաղթահարել
 զամ զօրութի թունաւորի օ
 ճին : Այսպէս քոյով նպաս
 տութիւն առաջնորդեալ ինձ
 մինչև

մինչև 'ի վերնական տեսութի
ստեղծողին իմոյ . զի ար-
դեամբք չարչարանաց նորին
հանդերձ համայնիւք երջան-
կօք քաղաքակցօք կարիցեմ
հրճուիլ յանդրաճականում
խնդութե . ամէն :

Յորժամ ելանէ ոչ 'ի քանէ 'ի դուրս
պարտի կեանքի զեկեղ նշանաւսսսսսսսսսսս
չեմ տեսլով :

Յանուն հօր , և որդւոյ , և
հոգւոյն սբյ . ամէն :

Եւ յետոյ սկսանիլ զհեռեւեալ
աղօթս :

Խաղաղութի տն իմոյ եղի-
ցի միշտ և հանապաղ ընդիս ,
և ընդ համայնից ոսկերաց և
անդամոց իմոց . ամէն :

Աղղեա՛ ռ՛վ տր իմ զգնացս
A 6 իմ

իմ այսօր , և զամբաւուրս կե-
նաց իմոց . և դէր պահապան
աչաց իմոց , զի մի տեսանիցեմ
զունայնութիւն . սանձեալ ևս
զլէզու իմ , զի մի յանցանիցեմ
ընդդէմ քում հանդիսավե-
հութե . ամէն :

ՏԻ իմ յօքս որդի նայ կեն-
դանուոյ , աղաչեմ զքեզ
միջնորդութե հնգից արքա-
զանից վիրաց քոյոյ մարմնոյդ ,
զի հաճիցիս պահպանել այս-
օր զհինգ զգայութիս մարմնոյ
իմոյ , և արտամերժիցես յի-
նէն զբնաւս խորհուրդս , և
զերեւակայութիս աղտեղիս ,
որք հեռացուցանեն զսիրտ
իմ 'ի քէն . և դու լեր յոյս
իմ , և գանձ հոգւոյ իմում .
ամէն :

Յորժամ հասանի 'ի դռանս սրբոյ
 Եկեղեցւոյն . պարտի կնիւն զեկն
 Կշահաւ սբջ խաչէն ասելով :

Յանուն հօր , և որդւոյ , և
 հոգւոյն սբջ . ամէն :

Անացէք աստ ո՛վ վատթարք
 և լնուայն խորհուրդք : Իսկ
 դու ո՛վ անձն իմ պատրաստ
 լեր 'ի տանն ւոյ առ 'ի երկիր
 պաղանել և գոհանալ զտնէ
 ւոյ և զփրկէն քումմէ յսէ
 քսէ . ամէն :

Եւ 'ի հրատելն յեկեղեցին պարտի
 ասել :

Տբ իմ և ւած իմ , մտանեմ
 ես 'ի տուն քո սբ առ 'ի երկիր
 պաղանելքեզ՝ գոհանալ ըզ
 քէն , և խոստովանիլ զանուն
 քո

քո սք • վն զի բարի է յոյժ ,
առ 'ի ընդունիլ զթողութիւն
մեղաց իմոց , և շահաւորիլ
չնորհիւ՛ քով սրբով • ամէն :

Եւ յառնուին զջուր օրհնութե ,
պարտէ հնդէլ զեհտն նշանաւ սք , խա-
չէն ասելով :

Յօղեա՛ յիս մշտկաւ՝ և սք է
ղէց • լո՛ւա՛ զիս , և քան զձիւն
սպիտակ էղէց :

Եւ 'ի գնալն ասաջի սք , սեղանոյն
պարտէ ասել :

Երկիրպագանեմ քեզ , և
բարեբանեմ զքեզ տր իմ յն
քն , որ զօրուք սք , խաչին ա-
զատեցեր զբոլոր աշխրհ : Բայց
տր զբերան իմ , զի օրհնիցեմ
զանուն քո սք , և սրբեա՛ ըզ-
սիրտ իմ յամենից ունայնու-
թեց , և 'ի պղծոց խորհրդոց •
զի

զի բնդունակ լինիցիմք յոյոց
 անծայնոց շնորհաց :

Եւ յեւանելն խանանային 'ի սրբապ
 նապանէն , եւ 'ի գալն առաջի բե
 ղին առ 'ի սկանել զպապարագ , պար
 փի տակ :

Այլ բարեգուծ տր իմ յն քն ,
 հայցեմ 'իքէն խոնարհուծք ,
 զի բարեխօսուծեամբք , ար
 դեամբք , օժանդակուծքք ,
 չարչարանօք , եւ աղօթիւք ա
 մենից սքց հրեշտակաց եւ հրեշ
 տակապետաց , նահապետաց ,
 մարգարէից , առաքելոց , մար
 տիրոսաց , հայրապետաց , եւ
 կուսանաց , այլ եւ շնորհօք
 հոգւոյն սքյ հաճիցիս հեղուլ
 'ի սիրտ իմ զճշմարիտ զղջու
 մըն , որպէս զի կարիցեմ ճա
 նաչել խղճմտանաց իմոց զչա
 րու :

րութիս , և խոստովանիցիմ
առանց սրաճառանաց զաղ-
տեղութիս իմոց յանցանաց :
Եւ տո՛ւր ինձ տօ՛ր զշնորհ քո
սք , զի կարացից առնել զպատ-
շաճաւոր ապաշխարութի , և
այսպէս՝ ողորմութե քոյոյ բա-
րեգթութեդ ջնջեսցին մեղք
իմ . ամէն :

Ս՛ենչ խաչանայն ասէ զլուսնոց
փոխն , պարս Է ասել :

Ս՛վքաղցրագունեղ յս , ան-
կանիմ առ ոտս քոյ մեծաւ
խոնարհութե , զորս և բաղ-
ճամ ուռգեւ . և լուանալ իսկ
իմովք արտասու՛օք . վասն զի
յիշեմ զտգեղութիւն մեղաց
իմոց , զորս ընդդէմ անձայնոյ
քում գործեցի հանդիսովե-
հուն : Ար և աղաչեմ զքեզ տօ՛ր
ողորմեաց ինձ մեղաւորիս զի
եմ

Էմ աղքատ և Թշուառ քո
ստեղծունած, վերագնեցեալ
'ի քէն արեամբ քոյով պատ
ունականաւ, և մի իսպառ լը
իմում պատժեր դիս ապար
դիւնաւորութե. նոր իմ ահա
յիշեցի 'ի բոլորէ սրտէ իմմէ
զսխալանս իմ, և զհատու
ցումն նոյ, և զարհուրեցայ:
Աստի մեծաւ խոնարհութե
նոյ խնդրեմ 'ի քէն զթողութի
առաջադրելով ինձ օգնութե
քոյոց շնորհաց ոչ երբեք յա
պագայս վերառահիլ 'ի նոյն
յանցանս, և մեծաւ զգուշու
թե՛ զհոգ ունել անձին իմոյ,
և զքեզ սիրել յամէ սրտէ իմ
մէ: ամէն:

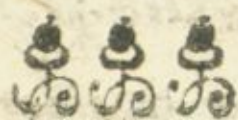
Մինչ ասէ խոստովանիմ առաջի ան ,
պարտ է եւ ժողովրդեան ասել :

Խոստովանիմ առաջի ան ա-
մենակարողի , եւ երանուհւոյ
Մարիամու միշտ կուսին . ե-
րանելոյն միջայելի հրեշտա-
կապետին , երանելոյն յովհանն-
նու մկրտչին , սրբոց առաքե-
լոցն պետրոսի , եւ պօղոսի , եւ
սբբջ հօրն մերոյ գրիգորի լու-
սաւորչին , եւ ամենից սրբոց ,
եւ առաջի քոյ հայր սուրբ ,
քանզի մեղայ յոյժ , խորհր-
դով , բանիւն , եւ գործով ,
վայ ինձ , վայ ինձ , եւ յաւէտ
վայ ինձ : Սո օրոյ աղաչեմ զե-
րանուհի մարիամ միշտ կոյսն ,
զերանելի միջայելի հրեշտակա-
պետն , զերանելի յովհաննէս
մկրտիչն՝ զսբ առաքեալս պետ-

բոս և պօղոս , զերանել Հայրն
մեր զսքն գրիգոր լուսաւորիչն
և զնմ սքս՝ և զքեզ Հայր աղօ-
թել լին իմ առ իմր նաժ մեր :

Սէնչ Ժողովարդայն ասէ ազատեացէ ,
պարտ է ասել :

Ո՛վ գթած և բարեգուծ սրբ
իմ յն քս , միայնակ յոյս և փր-
կուծի հոգւոյ իմոյ . հայցեմ
'ի քէն՝ ընկալ զխոստովանուի
իմ , և շնորհեա՛ ինձ զճշմարիտ
զղջումն սրտի , զի լայցեմ , և
ողբայցեմ զծուլութի իմ , և
զանհոգութի իմ , զորս ընդ-
դէմ մեծի քում հրամանի գոր-
ծեալեմ . այլև ուսո՛ ինձ , զի
զայս առնիցեմ հանդերձ խո-
նարհուք և մաքրուք սրտի .
ամէն :

Սէնչ

Մինչ ասի յայս յարկ հռչիրանաց ,
պարտ է ասել :

Այլ ամ յաւիտենական , խն
դամ միշտ և հրճոճիմ , զի
դու ես այն որ ես , և ոչ այլ
որ է եակ , եթէ ոչ քե , և 'ի
քէն . ով մեծութի անհուն , դու
բարւոք դիտես զքեզ թէ զինչ
ես : դիտես քաջապէս և զիս .
զի դու ես ամ . իսկ թէ զինչն
իմ խնդրեացես , ոչ այլ ինչ
եմ իսկապէս , եթէ ոչ ոչինչ : Այլ
ողորմածութենեղ տր , աղաչեմ
և խնդրեմ 'ի քէն զթողութի
յանցանաց այնոցիկ արանց ,
որք կան 'ի մեզս մահացուս ,
և խոնարհապէս մաղթեմ 'ի
քէն՝ վսմեծագնի արեան քոյ ,
մահոճան իսկ և չարչարանաց ,
զի ներշնչեցես 'ի նոսա զցաւս
կատարեալս սակս սխալանաց
իւր .

իւրեանց անցելոց , և զապաշ-
 խարու թիս իսկականս վասն
 իւրեանց համայնից մեղաց ,
 սրտէս զի փառաւորիցի անուն
 քո՝ նոքօք և 'ի նժ : Յնծամ
 միշտ և խայտամ ուլ տը իմ և
 անծ իմ , մինչ նկատեմ զհրեշ-
 տակս որք քեզ երկիրպագա-
 նեն : Բայց ողբամ զիս դառ-
 նապէս , մինչ տեսանեմ զմար-
 դիկ , որք զքեզ անգիտանան՝
 կամ մոռանան : Եւ սակայն
 ընդ այնոսիկ երանելեաց հոգ-
 ւոց քեզ յար երկիրպագանեմ :
 Այլ և ըղձամ և կարօտիմ , զի
 աշխարհ ամ զքեզ ճանաչիցէ
 տիրապէս , հոգւով իսկ և ճրշ-
 մարտու թք քեզ երկիրպագա-
 նիցէ : Ալ տը թագաւոր փա-
 ռաց , վերացն զսիրտ իմ՝ ի բար-
 ձունս , զի փառաւորեցից զա-
 նուն քո՝ սբ յերկինս , սպ հրեշ-
 տակք

տակք փառաւորեն զնա : Եւ
զի զոր ինչ և ասիցեմ և առ-
նիցեմ , վն քոյոց առնիցեմ
փառաց թարց զիմոյն խնդրե-
լով անձին . ամէն :

Սէնչ ասի սբ անձ , պարտեն և թո-
ղուրդաւանսն երգել զնոյնն :

Սբ անձ . սբ և հղօր . սբ և
անմահ . ողորմեաց մեղ :

Սբ անձ . սբ և հղօր . սբ և ան-
մահ . ողորմեաց մեղ .

Սբ անձ . սբ և հղօր . սբ և ան-
մահ . ողորմեաց մեղ :

Եւ զիս ընթերցուան զհարգարեւո-
հանս և զսուտաբեղանս և զսուտա-
բանն , պարտ է հարդերու ինչ հաշ-
ուանիւրիւ լինել հրահանին ինչ , և
յեպոյ ասել 'ի մասին զհաւատարմին :

Սուտաւամբ 'ի մի անձ հայրն
ամենակալ , յարարիչն երկնի
և

և երկրի, երևելեաց և աներ
 և ութից: Աւ 'ի մի տօր Յժ
 Վժ յորդին այ, ծնեալն յայ
 հօրէ միածին, նախ քան զամ
 յաւիտեանս: Վժ յայ. լոյս
 'ի լուսոյ. ամ ճշմարիտ, յայ
 ճշմարտէ ծնունդ և ոչ արա
 րած: Վոյն ինքն համագոյա
 կից հօր, որով ամենայն ինչ
 եղև յերկինս և 'ի վերայ երկ
 րի, երևելիք և աներևոյթք:
 Ար յաղագս մեր մարդկան և
 վասն մերոյ փրկութե իջեալ
 'ի յերկնից մարմնացաւ, մար
 դացաւ, ծնաւ կատարելապէս
 'ի մարիամայ սբջ կուսէն հոգ
 ւովն սրբով: Արով էառ մար
 մին, հոգի, միտ, և զամ որ
 ինչ է 'ի մարդ՝ ճշմարտապէս
 և ոչ կարծեօք: Չարչարեալ,
 խաչեալ, թաղեալ. յերրորդ
 աւուր յարուցե՛լ. ելեալ 'ի յեր
 կինս

Կինս նովին մարմնովն նստաւ
 ընդ աջմէ հօր : Վալոյ է նո-
 վին մարմնովն և փառօք հօր 'ի
 դատել զկենդանիս և զմե-
 ռեալս , որոյ թաղաւորուէն
 ոչ գոյ վախճան : Հաւատամք
 և 'ի սբ հոգին յանեղն և 'ի
 կատարեալն , որ 'ի հօրէ և
 յորդւոյ բղխի : Արխօսեցաւ
 յօրէնս և 'ի մարգարէս և
 յաւետարանս . որ էջն 'ի յոր-
 դանան . քարոզեաց զառաք-
 եալն , և բնակեցաւ 'ի սքսն :
 Հաւատամք և 'ի մի միայն
 յընդհանրական և յառաքե-
 լական եկեղեցի : Վ մի մկր-
 տութի . յապաշխարութի , 'ի
 քաւութի և 'ի թողութի մե-
 ղաց : Վ յարութի մեռելոց :
 Վ դատաստանան յաւիտենից
 հոգւոց և մարմնոց : Հարքայ-
 ութիւն երկնից , Աւ 'ի կեանան

Է իտենականա : ամէն :

Ս'ենչ ասի թ' ոչ յերեւոյնց , պարտ
է ասել :

Ո՛վ Թոր իմ և Թժ իմ , աղ-
բիւր անսպառ յաւիտենական
բարութե , աղաչեմ զքեզ
նկատեալ քոյով բնականաւ
բարեզ թուքդ 'ի չարչարանս
միածնի որդւոյքոյ • զորս կը-
րեաց 'ի փառս քոյ , և վասն
փրկութե մերոյ : Այեանց 'ի
հնազանդութիւն յարակայ ,
և յապաշխարութիւն նորա ,
և թէ ո՞նչ խնդութեամբ կը-
րեաց զայնքան վիշտս 'ի պա-
տիւն քո • զայնքան դառնութի ,
զայնքան պարսաւումն , և
զայնքան նախատինս , հան-
դերձ անտանելեօք նեղութիւնք ,
զորս կրել կամ խորհել ոչ
է կար մարդկան : Ալ զայսու
ք B արկ

սիկ վն կատարելոյ զքոյդ բա-
 րեհաճութիւն : Սվ բարե-
 դու թ հայր , գիտեան , թէ որ-
 պէս սիրելի որդին քո և նորն
 մեր յս քն եբարձ միայնակ 'ի
 վերայ փայտի սրբոյ խաչին
 զմեզս աշխարհի , և լո՛ւաց իւ-
 րով սրբազանիւն արեամբ զնմ
 աղտեղուի և զբիծ մեր , մաք-
 րելով զնա հրով իւրոյ ջեր-
 մագունեղի սիրոյն : Նոյն
 ինքն զոր դու կացուցեր դա-
 տաւոր տալով նմա զնմ իշ-
 խանութի առ 'ի դատել ըզ-
 կենդանիս և զմեռեալս , վն
 մեծի սիրոյն իւրոյ կերպաւո-
 րեաց զինքն իբր յանցաւոր ,
 և դատասարտեցաւ 'ի մահ
 առ 'ի զերծուցանել զպարտա-
 ւորս , ինքնին վճարելով ըզ-
 պարտս 'նոցին' դնով անմեղի
 արեան իւրոյ : Սհ թէ որքան

սաստ

առաակապէս սիրեցեր զիս նոր
 իմ, զի վասն սիրոյ իմոյ ոչ
 խնայեցեր յորդին քո միածին,
 զինչ հատուցից քեզ ո՞վ հայր
 մեր ամենասէր, վն այնքանոյ
 հայրականի և իսկականի սի-
 րոյ քոյ, զոր միջնորդութիւն միած-
 նի քոյ հեղեր 'ի վերայ իմ:
 Արդ՝ ահաւասիկ գովեմ ըզ-
 քեզ, բարեբանեմ զքեզ, գո-
 հանամ զքէն, մեծացուցա-
 նեմ զքեզ, և նամ զօրութիւն
 իմով խոստովանիմ զքեզ, և
 օրհնեմ զանուն քո սէր: Աւ-
 թէպէտ անօթ եմ ես ապա-
 կանացու՝ բժաւորեցեալ, և
 վատթարացել ամենեքումքք
 ախտիւք, և ոչ ունիմ զընդու-
 նակունի և զարժանաւորութի
 գովելոյ զքեզ, որ ես արժանի
 նամ գովութեան. յետի ո՞վ
 հայր մեր քաղցրագունեղ,
 B 2 վերըն

վերընծայեմ քեզ հորապէս
 զնոյն միածին և զսիրելի որ
 դին քո, հանդերձ իւրայնովք
 անտանելօք վշտիւք, ծովովք,
 աղօթիւք, հսկմամբք, և այ-
 լովք ամենեքումբք կրիւք, ու
 ընդ ընթերեաց վսփրկութե
 մերոյ: Յետ այսորիկ վերըն-
 ծայեմ քեզ՝ զանմեղ մահն
 նր, հանդերձ ամենեքումբք
 արդեամբք չարչարանաց նր,
 օժանդակութբ անարատ կու-
 սին մարիամու, և բարեխօ-
 սութբ ամենից սրբոց և երա-
 նելեաց, որք են՝ ի փառս մշտն
 ջենաւորս, յաղագս քաւութե
 մեզաց իմոց, և թողուէ յան-
 ցանաց բնաւից ժողովրդոց,
 վս կենդանեաց և մեռելոց.
 ապա որոց պարտական եմ ա-
 ղերսել զքեզ, զի անուն քո
 սբ միշտ գովիցի, բարոզիցի, և
 պա

պատուհիցի յինէն , և յամե-
նից քրիստոնէից յաւիտեանս
յաւիտենից : ամէն :

Ս' Էնչ ասի ողջոյն Կուս Դիւանոյ .
պարտ է ասել :

Մ Ղաչեմ գգեզ ոմ տոժ իմ ա-
մենակարօղ , և տօր իմ ողոր-
մած՝ շնորհեալ ինձ զինդու-
թի ընդ խաղաղութե , զզրա-
պումս վարուց , զտեղի ապաշ-
խարութե , զշնորհս և զվիսի-
թարութի հոգւոյդ սրբոյ , և
զյարատեութի 'ի գործս բա-
րիս . ամէն :

Ս' Էնչ ասի պապարագ Դմ Տարչե ,
պարտ է ասել :

Մ Էրընկալցի տօր զպատա-
րագս զայս 'ի ձեռաց քոց , 'ի
գովութի և 'ի փառս ամենա-
սրբոյ անուն իւրոյ , 'ի յօգ-

տու թի և ՚ի կեցու թի մեր , և
բոլորի եկեղեցւոյ , իսկ և բը-
նաւից հաւատարմից քրիստո-
նէից , և վս հոգեաց քաւարա-
նին . ամէն :

Ս'ենչ ասի և ընդ սերօբէան , պարտ-
է ասել :

Ս'վ տր իմ յս քս ճշմարիտ
յոյս մեղաւորաց՝ խոստովա-
նիմ բերանով իմով զմեղա-
իմ , և հայցեմ զթողութի ՚ի
քէն ոնց զաւաղակն , զի բնմ
անգամ ուրացեալ եմ զչնորհ
քո սք , զոր սլարգւեցեր ինձ
՚ի փրկութի հոգւոյ իմոյ , և
կորուսեալ եմ զնո ը վայրա-
սլար ՚ի փառս սատանայի , աշ-
խարհի , և մարմնոյ , և եղեալ
եմ բազում անգամ պատ-
ճառ մեծամեծ մեղաց իմովք
ազիտիւք բանիւք : Ս'ոյ հա-
ճեաց

Ճեայ տը իմ ներել ինձ , և
յիշել զիս , ոնց ներեցեր աւա-
ղակին , որ խոստովանեցաւ
զմեղս իւր , և շնորհեա՛ ինձ
լսել զձայնն զայն , Թէ այսօր
ընդ իս իցես 'ի դրախտին :

Ա՛նչ ասի՝ առէ՛ հերէ՛ , պարտ է
ասել :

Աղջոյն քեզ ճշմարիտ անձ ,
ծնեցեալ 'ի մարիամայ կու-
սէն , որ զենար և մեռար 'ի վճի-
խաչին վն մարդկան : յորում
իսկ բացեալ եղև տիգաւ կող-
քո՛ւք , ուստի բղխեաց արիւն
և ջուր . լէր ինձ աղաչեմ 'ի
անուհի , մինչ տակաւին կեն-
ցաղաւարիմ 'ի յերկրի , և ա-
ռածեա՛ զիս 'ի յերկինս ըն կի-
տող վերջնում իմոյ մահո՛ւն .
ամէն :

Ո՛վ բարի յս, ո՛վ քաղցր յս,
 ո՛վ որդիդ մարիամու ողոր-
 մեաց ինձ: Արկրսլագեմ և
 դովեմ զքեզ ո՛վ տր իմ յս քս,
 զի խաչի՛ն քով սրբով փրկեցեր
 զաշխարհս, որ մեռար վս իմ,
 ողորմեաց ինձ. ամէն:

Դու ես ստեղծող իմ, և փր-
 կիչ իմ թագաւոր իմ և ան-
 իմ, և տր իմ, ո՛վ յս քս որդի
 անկեանդ անուոյ ողորմեաց ինձ.
 ամէն:

Աղջոյն քեզ ճշմարիտ մարմին
 անամարդոյն յսի, եղեալ ՚ի
 վերայ խաչին յաղագս իմաց
 յանցանաց: Աղջոյն քեզ ճշ-
 մարիտ հաց հրեշտակաց, ի
 ջեալ ՚ի յերկնից առ ՚ի գնեւ
 զիս: Աղջոյն քեզ ո՛վ կեցու-
 թի աշխարհի: Աղջոյն քեզ բան
 հոր ան: Աղջոյն քեզ ընծայ
 սրբազնական: Աղջոյն քեզ
 մար.

մարմին կենդանի: Աղջոյն քեզ
 մեծ ութիւն կատարեալ: Աղ-
 ջոյն քեզ կեանք յաւիտենա-
 կան: Աղջոյն քեզ մարմին մե-
 ծագին յսի քսի տն մերոյ և
 վերանորոգիչ անձին իմոյ, ա-
 րա՛ առիս զողորմութի քո տ'ր
 իմ ամէն:

Ս'ենչ ասի ընդ որս և Տեղ, պարս
 է ասել:

Ա՛ղ մշտնջենաւոր և բարե-
 դութ մեծ. հայր ողորմութե
 և մեծ մամ մխիթարութե, որ
 քոյով բարեգ թութքդ և բա-
 րեհաճութեամբդ մխիթա-
 րես զմեզ յամ նեղութե մե-
 րում, անկեալ յերկիր առա-
 ջի անհնոյ քոյոյ մեծութե,
 յանձնեմ քեզ զայնոսիկ բը-
 նաւս, որոց սակս պարտական
 եմ ես աղօթել: Այլ մանա-

և անդ զիս զմե զաւորս • զի օթ-
 նութք քոյոց շնորհաց այնն
 երկիրպագանիցեմ քեզ , ոն
 վայելէ քում հանդիսավէհու-
 թեզ երկիրպագանել , և մի
 իշխիցեմ մեղանչել ընդդէմ
 քաղցրութե քում , այլ սի-
 րիցեմ զքեզ 'ի վերքան զամ ,
 և զընկերն իմ իբրեւ զանձն
 իմ : Արդ՝ արա՛ առ իս զողոր-
 մութի քո , զի մի մոլորեցայց
 արտաքոյ քոյոց պատուիրա-
 նաց , վ'ս անունն միածնի օրդ-
 ւոյ քոյ , և վ'ս արդեանց նր ,
 զորս վ'ս մեր մեղաւորացս ար-
 դիւնաւորեցաւ :

Հանձնեմ ևս քեզ զեկեղեցի
 քոսք կաթուղիկէ , և զվէհա-
 պետն նորին , և զեղբարս նո-
 ին կարտինալս , զեպիսկո-
 պոսունս , զպատրիարքունս ,
 զքահանայս , զխոստովանողս ,
 զվար-

զվարդապետս , և զհանուրս
 կրօնաւորս : Տոբ նոց զշնորհ
 քո սք առ 'ի կատարել զհա
 ճութի կամաց քոց , զի մի յան
 ցանիցեն բանիւ կմ գործով ,
 այլ լուսաւորիցեն զմեզ լու
 սով ճշմարտութե , զի թո
 ղեալք զխաւար մեղաց հետեւի
 ցուք քեզ՝ որ ես լոյս ճշմարտո
 չյանձնեմ ևս քեզ զեպիսկո
 պոսն այսորիկ քաղաքի , այլ և
 զհայրն իմ , և զմայրն իմ , զեղ
 բարս , զքորս՝ զծնողս՝ զբարե
 կամս , զթշնամիս , և զբնաւս
 բարերարս իմ , որք յանձ
 նեալք են զկոյրեանս իմոց աղօ
 թից . որք և աղօթեն առ քեզ
 վս իմ մեղաւորիս , և վս հո
 գեաց քաւարանին : Այլս յատ
 կապէս՝ աղերսաւով յանձնեմ
 քեզ . (զայս անուն .) զի տայ
 ցես նմա զշնորհ քո սք . և օգ

նիցեա նմա 'ի կարիս նորին հո
 գեկանա և մարմնականու, պա-
 հելով զնա 'ի թշնամեաց ե-
 րևելեաց և աներևութից •
 Կարձեալ իմ, և նո՛ւ իմ,
 և բարեգութ հայր իմ՝ աղա-
 լեմ զքեզ վե սրբազանի ան-
 ո՛ւնն որդւոյ քոյ յանձնելով
 քեզ զբոլոր ժողովուրդ քրիս-
 տոնեից, և մանաւանդ զիշ-
 խանս նոցին, որք կառավա-
 րեն զնո՛ւ ը հրամանաց սբյ ե-
 կեղեցւոյ, և պահպանեն զսբ
 հաւատն կաթուղիկէ 'ի ձե-
 ոաց անհաւատից, հրեից, հե-
 րետիկոսաց, հերձո՛ւածողաց,
 և խաբեբայից քրիստոնեից •
 Այս առաւել զբաղաքս զայս
 զի թողուցուս սմ գյանցանս
 սորա, և ողորմեացիս սմա • ա-
 զատելով զսա 'ի պատերազ-
 մաց, 'ի մահո՛ւնե, 'ի սովոյ,
 զի

զի կալով հաւատորիմ յօրէնս
քո՝ ըստ որում ուսուցանէ
հարսն քո՝ Ծբ եկեղեցի, փա-
ռաւորիցէ զանուն քո՝ Ծբ յա-
ւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Ա՛նչ ասէ, եւ եղիցի ոչորձո՛ւ
Ռեծեա Թոյ, պարտ է ասել:

Մ հաւաստիկ Թոր իմ յո քո փե-
սայ սիրեցեալ՝ ի հոգւոյ իմ
մէ, ըստ բարեգունի եղա-
նակի եւ ըստ իսկականի խո-
նարհութեան սրտի իմոյ անկեղ-
յերկիր յանդիման քոյոյ ներ-
կայութեան, մաղթեմ ի քեզ
յաղադս իմ թշուառացելոյ
մեղաւորիս լինիլ ինձ ի նը-
սրասա քոյով Թոյնսով շնոր-
հիւ, որպէս զի մի երբեք իշխի-
ցեմ խորհիլ, խօսիլ, եւ դոր-
ծել զայլ ինչ բաց յայնցա-
նէ, որք իցեն առ ի յառաւե-

Լուծի համայնի քոյոյ սրատ
 ունոյ, 'ի կեցուծի հոգւոյ է-
 մոյ, և 'ի յօգտուծի մերձա-
 ւորաց խմոց, աղաչեմ ևս ըզ-
 քեզ յանձն առնելով քեզ ըզ-
 բնաւս մերձաւորս, զհարս,
 զմարս, զեղբարս, զքորս,
 զհոգւորս, և զմարմնաւորս,
 զազգայինս, զբարեկամս, և
 զբարերարս, և զայնոսիկ՝ որք
 տուեալք են ինձ, իսկ տա-
 լոցք են զօգնուծի, և զխրատ
 հօգեկան իսկ մարմնական,
 հայցեմ ևս մեծաւ խոնարհու-
 թի յանձնառնելով քեզ զգեր-
 յարգոյս համայնս սբայ եկե-
 ղեցւոյ, և զժողովրդականսն ո-
 ցին, զկրօնաւորս և զաշխար-
 հականս, սպ զի կարիցեն յա-
 րամնալ խոնարհապէս, և հա-
 ւատարմապէս 'ի պաշտօնս իւ-
 րեանց սրբազանս : Հանձնեմ

և ևս քեզ 'ի ձեռն զօրութե
 այսորիկ անձառելոյ սրբազ-
 նագործութե զամենեւեան ,
 որք են 'ի յանձկութիս հոգ-
 ւոյ , յիւրաքանչիւր նեղութիս ,
 'ի տկարութիւնս , 'ի յաշխա-
 տանս , 'ի ձախորդութիս , 'ի
 հալածանս թշնամեաց , 'ի տա-
 ուապանս հոգեկանս կի՛մ մար-
 մնականս : Ղարձեալ աղա-
 ջեմ զքեզ , շնորհեա՛ն հիւան-
 դաց զառողջութի , վշտանկե-
 լոց զխնդութի , նաւելոց զնա-
 ւահանգիստ կեցութե , և այ-
 նոցիկ՝ որք են 'ի հալածանս ,
 տո՛ւր զնպաստութի , և զօգ-
 նութի , ո՞նց զի մի՛ յաղթահա-
 ըիցին յիւրեանց թշնամեաց :
 վերատին մաղթեմ 'ի քէն խո-
 նարհութի , հաճեաց հասա-
 նիլ 'ի թիկունս ամենից մե-
 զաւորաց քոյով նձայնով շե-
 նար .

Զորհիւ՛ զի կարիցեն ճանա-
 չել զյանցանս , զորս ընդդէմ
 քուսմ անձայնոյ հանդիսաւիւ-
 հուծէ գործեալք են . և յա-
 զագս որոց ճանաչեցելոց առ-
 նիցեն զպատկանաւոր ապաշ-
 խարուծի . հանդերձ ուղղու-
 թք վարուց իւրեանց , և հա-
 մարիցին 'ի թիւս որդւոց քոց
 'ի կենցաղուս յայսմիկ շնոր-
 հօք , և 'ի հանդերձելուս փա-
 ոօք . ամէն :

Ս'ենչ ասի , 'ի սրբաւմէ սրբոց .
 պարտ է ասել , աստ սրբա-
 զան ճարմինն :

Աղջոյն քեզ ո՛վ մարմին քոի
 ծնեցեալ 'ի սրբոյ կուսէն մա-
 րիամու , մարմին կենդանի ,
 անձուծի ամբողջ , և ճշմա-
 րիտ մարդ , ողջոյն քեզ ո՛վ
 իսկական կեցուծիւն , ճանա-
 պարհ

պարհ և փրկուԹի աշխարհի ,
 աղաչեմ զքեզ փրկեա՛ն զիս 'ի
 չարէ :

Ասորէ ապա զանա արեւմտի :

Աղջոյն քեզ ո՛վ արիւն քո՛ի եր
 կնային , և ամենասո՛ք ըմ
 պելի , հեղեղ կենարար , որ
 լու՛նանաս զմեզս աշխարհի :
Աղջոյն քեզ ո՛վ արիւն պատ
 ո՛ւնական ցօղեցեալ 'ի վիրէ կո
 ղին քո՛ի բեռեցելոյ 'ի խաչին
 աղաչեմ զքեզ , մաքրեա՛ն զիս
 'ի մեղաց :

Օհնի Բարձրադոհման Տարմոյ և
 արեւմտի մերոյ յո՛ւն չա՛ն :

Տիմ յո՛ քո՛ որդի նայ կեն
 դանուոյ , որ զայդ սրբազան
 մարմինդ , և զպատու՛ական
 արիւնդ ընկալար 'ի սրբուհ
 ւոյ կուսէն մարիամայ , զոր
 և

և 'ի վերայ սեղանոյ 'սբյ խա-
 չին 'ի կողէ քումմէ սրբազա,
 նէ ցօղեցեր վ'ս փրկութեան
 մերոյ, և նոյնով կենարարի՛ն
 մարմնով յարեար 'ի մահո՛ւն-
 նէ, և համբարձար 'ի յեր-
 կինս, ուստի գալոյ ես 'ի դա-
 տել զկենդանիս և զմեռեալս:
 Աղաչեմ զքեզ միջնորդութե-
 այսորիկ կենարարի մարմնոյ
 քոյ՝ զոր այժմ տեսանեմ 'ի
 վ'ր սրբոյ սեղանոյս. ազատեա՛
 զիս յամենից աղտեղութեանց
 մտաց և մարմնոյ, և յամենից
 չարեաց, այլ և 'ի փորձանաց
 ներկայից և ապագայից.

ամէն:

Աղջոյն քեզ ո՛վ տը իմ յ'ս ք'ս,
 բան հօր, որդի կուսին մա-
 րիամու, գառն նոյ, փրկութի
 աշխարհի, դատարագ 'սբ' բան,
 մարմին, և աղբիւր բարուէ:

Աղ-

Աղջոյն քեզ ո՛վ տը յս քս ,
 գովու թի հրեշտակաց , փառք
 արբոց , պատճառ խաղաղու-
 թի . տծու թի ամբողջ , ճշ-
 մարիտ մարդ , ծաղիկ և պը-
 տուղ յարդանդի անարատի
 կուսին .

Աղջոյն քեզ ո՛վ տը իմ յս քս ,
 ճառագայթ հօր , իշխան խա-
 ղաղութի , դուռն երկնից ,
 հաց կենդանի , ծնունդ կու-
 սին մարիամու , և անօթ
 տծային :

Աղջոյն քեզ ո՛վ տը իմ յս քս ,
 լոյս երկնային , դին աշխարհի ,
 խնդութիւն մեր , հաց հրեշ-
 տակաց , զո՛ւարձութի սրտի ,
 թաղաւոր և փեսայ մօրն և
 կուսի :

Աղջոյն քեզ ո՛վ տը իմ յս քս ,
 ճանապարհ յանդօրր , ճշմար-
 տուի իսկական , պարզ և աշ-
 խար .

խարհի , սէր ծայրագոյն , աղ-
բիւր սիրոյ , խաղաղութե՛ն և
քաղցրութե՛ն , հանգիստ մեր ,
և կեանք ապահով՝ ողորմեաց
ինձ մեղաւորիս :

Ա՛հնչ ասե գառն քո , համ այլ էնչ
երգ՝ պարս է ասել :

Ա՛յ քաղցրագունեղ և ամե-
նագութ ի՞նք իմ յո՛քս , ա-
ղաչեմ զքեզ , վասն քաղցր ար-
տասունաց երանուհւոյ կու-
սին մարիամու սիրեցելոյ մօր
քոյ , որովք եթաց զերեսս
քո՝ մինչ իջուցեալ 'ի խաչէն
կրեաց զքեզ 'ի գրկի իւրում
վիրաւորեա՛ զսիրտ իմ քոյովք
սրբազանիւք վիրօք : Օ՛ ի նը-
պաստութե՛ք քոյոց չարչարա-
նաց յարածամ ունիցիմ ըզ-
քեզ 'ի մէջ սրտի իմոյ : Վար-
ձեալ հայցեմ 'ի քէն , տո՛ւր
ինձ

ինձ զերկիւղ քո՝ տէր և զսէր .
 ջերմացո՛ղ զիս սիրով կաթու-
 ղիկէի հաւատոյ , մաքրեա՛ն
 զմիտս իմ . ուղղեա՛ն զբանս իմ
 և զգործս , և շնորհեա՛ն ինձ՝
 զի յարամնայցէ սէր քո՝ ի յիս :
 և տո՛ւր ինձ զշնորհ քո՝ տէր ,
 զի մի՛ անկանիցիմ՝ ի փորձու-
 թի : \ Էր ինձ միշտ օգնա-
 կան , զի մի՛ յանցանիցեմ ընդ-
 դէմ քու՛մ մեծութեդ , և ա-
 ռաջնորդեա՛ն ինձ մնալով միշտ
 ՚ի սրտի իմու՛մ , և ուսուցանե-
 լով զիս , շուրջ պատեա՛ն զի-
 նե , և զօրացո՛ղ զիս , և պա-
 հեա՛ն զիս , զի օրհնիցեմ զա-
 նուն քո՝ տէր . ամէն :

ՏՐ իմ յո քո , աղաչեմ ըղ-
 քեդ , որ ոչ միայն ներեցեր
 թշնամեաց քոյ , այլև աղա-
 չեցեր զհայր վ՛ո դատապարտո
 զաց , և խաչհանողաց : Վաղ-
 ցրացո՛

ցրացն զսիրտ իմ, զի մի եղէց
 վրէժխնդիր չարեացն ինձ հա-
 տուցեւոց: այլ զի իբրեւ զքեզ
 ներիցեմ յօժարութիւն, և տե-
 ցեմ համբերութիւն ամենեցունց,
 որք յանցեալք են ընդդէմ
 ինձ: Եւ որհետեւ ևս նոր իմ իմաց
 թշնամեաց զճշմարիտ ճանա-
 չումն զի մի մնայցեն 'ի խա-
 ւարի, և 'ի չարակամութեան.
 զի մի զրկիցին 'ի փառաց քոյոց
 չարչարանաց. ազատեալ զիս 'ի
 ձեռաց նոց, գողով զինունորե-
 ցեալ զինու. Եւ խաչին, և վե-
 րակոչմամբ քոյոյ Եւ անունն
 այլ և անունամբ մօր քոյ և կու-
 սի ազատեալ զիս 'ի թշնամեաց
 յերևելեաց և յաներևութից:
 Եւ թափանի արա զիս թողութեան,
 թէ և բոլոր անդամ եղէ կա-
 մաց քոց հակառակ վշտադնե-
 ւով զքեզ իմովք խորհրդովք

չարիւք , քանիւք և գործովք ,
 և յանձնեալ զիս առ Տայր քո
 Երկնաւոր . ամէն :

Արարեալաւոր սէշն Լուսնայի՝ առ սրբա-
 ղան հաղորդութիւն :

Երկրպագեմ թագեալ ինձ
 քեզ ջերմասկէս .

որ ենթայսրց ձեռց ծածկիս
 ճշմարտասկէս :

Սիրտ իմ բոլոր ինքնին ըղձիւն
 քեզ ենթարկի . զի գիտեւով
 'ի քեզ բնաւն իսկ նո՛ւազի :

Տեսակ ճաշակ և շոշափակ 'ի
 քեզ սխալի . այլ լսեւեօք հա-
 լատացեալ միայն լինի :

Երհաւատամ զորինչ ասաց
 ինձորդին . քանզի ոչինչ ճշ-
 մարտագոյն քան զբան նորին :

Ընդ 'ի խաչին թագ ու ցանիւր
 ինձ ու թին . իսկ աստ գաղի 'ի
 միասխն և մարդ կու թին :

Բայց

Բայց հաւատով զերկաքան-
չիւրն դաւանելով . խնդրեմ
զհայցեալն աւազակին զղջա-
նալով :

Սարմայդ զխոցս իբրեւ զթով
մաս ոչ նշմարեմ . սակայն Խժ
իմ գոլ զքեզ ըստօրասեմ :

Մըա՛ ի քեզ զիս առաւել զհա-
ւատս ունել . յուսալ ի քեզ
բոլորովիմք և զքեզ սիրել :

Այլ յիշատակ չարչարանաց Խն
և մահոճան . հաց կենդանի
կեանս շնորհօղ ազգի մրդկն :
Շնորհեա՛ իմուժմտի քեւ միշտ
սնանիլ և կեալ՝ և զքեզ միշտ
քաղցր և բարի առ իմանալ :
Այլ բարեգուծ հաւալասան
Խորիմ և յոյս , քոյով արեամբդ
զանամաքրուծի մաքրեա՛ հող-
ւոյս :

Արոյ կաթիլ մի զընդհանուր
աշխարհ կարե , զերծ ուցա-
ք նել

Կե՛լ 'ի յանդանաց և 'ի սրատո՛ւն ,
 Ար այժմ 'ի քեզ քօղեալդ յս
 և եթ նայիմ , միշտ աղերսեմ
 զի լինիցի ում ծարաւիմ :
 Տեսից զքեզ տարաքօղմամբ
 քոյոց դիմաց , և տեսու թեամբ
 երանեցայց քոյոց փառաց :

Տաղ Տարփնոյ և արեան արն :

Արգեա՛ լեզու փառաւորի ,
 զխորհուրդ մարմնոյ տն յսի .
 Այլ արեան սրատո՛ւնականի ,
 զոր 'ի դին հանրոյ աշխարհի :
 Պտուղն արգանդի հզօրեղի
 արքայն եհեղ մարդկան աղ-
 դի :

Օ ի մեզ տո՛ւաւ և մեզ ծը-
 նաւ , որ 'ի կուսէն ներմարմ-
 նացաւ .

Եւ յաշխարհի սրանդխտե-
 ցաւ , ուր սերմն բանին սրփ-
 ուեցաւ :

Կերպն յոր կենցաղավարե-
ցաւ, հրաշիւ մեծաւ պարփա-
կեցաւ:

Յերեկոյին մեծի ընթրի, լէ
աշակերտս իւր առբաղմի:

Լնլով զօրէնս վաղնջականս,
'ի կերակուրս օրինականս:

Արոց զմարմին իւր յուտելի,
և զարիւն իւր տայ յըմպելի:

Քանն մարմին զհոց ճշմար-
տիւն, առնէ մարմին իւրով
բանիւն:

Եւ զգինին նովիմբ արիւն,
թէ և նունազի զգայու թի:

'Ի հաստատել զսիրտ անա-
րատ, բաւական է միայն հա-
ւատ:

Օ այսքան ուրեմն արբաղնու-
թի, մերն յարգիցէ նունա-
տու թի:

Քանզի ուսումն հնոյ կտա-
կի նորոյս կարգի ստորանկի:

Եւ որ

Հնորհէ հաւատ զլիութիւն ,
յորում հո՛ւաղի զգայութիւն :

() Կնողի և ծնեցելոյն , ապա
դավութիւն վեհագոյն :

Պատիւ և երկրպագութիւն ,
համայն և բարեբանութիւն :

Եւրդին իսկ 'ի յերկօցունց ,
զուգապէս լիցի գոհութիւն :
ամէն :

Աղօթք զհետ պատարագին
ասելիք :

Տր իմ յս քս , որ ոչ միայն
արժանի համարեցար առնուլ
զմերն մարմին , և համբե-
րել այնքանեաց զանազանից
չարչարանաց , և հալածա-
նաց , պատժոց և մահու խրո-
տադունեղի , այլ և հաճե-
ցար մեծաւ քոյով շնորհիւ
պարգևիլ մեզ յեկեղեցւոյ
քում սքյ ըն սրբազնագունե-

զի հաղորդու թէ, որ ՚ի վերայ
 սբյ սեղանոյն, և լինիլ նովաւ
 քնծայ՝ ձիր, և շնորհ երկնայ-
 ին մինչև ՚ի վախճանն յաւի-
 տենից: Աստի աղաչեմ ըզ-
 քեզ ՚ի ձեռն զօրութե և ար-
 դեանց այսորիկ ազնո՞ւագու-
 նեղի և անձառելոյ սրբազ-
 նադործութե պատարագիս,
 զոր այժմ լո՞ւայ և տեսի՝ յո-
 րում երևին բնաւք գերազանց
 խորհուրդք քոյոց վարուց, չար-
 չարանց և մահո՞ւան, զի յանձն
 եղիցին քեզ այսօր հողի և մար-
 մին իմ, և որք գոն ՚ի տան ի-
 մում. ոնց զի և մեք արդիւ
 նաւորիցիմք ընդունիլ զնե-
 րումն մեղաց մերոց, և կեալ
 վարուք քրիստոնէականօք: այլ
 և յանձն եղիցի քեզ ՚ի ձեռն
 զօրութե այսորիկ օրատո՞ւա-
 կանադունեղի սրբազնադոր-
 ծու

Ծուռն քարծրացումն սբյ եկե-
ղեցւոյ, միաբանութի քրիս-
տոնէից, քարծումն հերձու՛ա-
ծողաց, դարձումն մեղաւո-
րաց, և ազատումն հողւոյ
քաւարանին, ամէն :

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Խրատք լատն աշխարհաշահաց, որք
գնան յեկեղեցին առ 'ի լսել 'ղպա-
տարագ :

Մինչ քահանայն ասէ յա-
նուն հօր և որդւոյ և հողւոյն
սբյ ամէն : Վարտիմք և մեք
ղնոյնն ասել կնքելով զմեզ
նշանաւ սբյ խաչին : Եւ մինչ
ասի խոստովանիմ առաջի ւնյ :
Վարտիմք և մեք ասել զնոյնն
գողով չոքեցեալք 'ի ծուռնկա :
Եւ մինչ ասի . ազատեացէ և
զձեզ : Վարտիմք խաչակնքել

զմեզ նշանաւ սբյ խաչին : Եւ
 քանիցս անգամ ասիցի խա.
 զաղուծի ը ձեզ : Պարտիմք
 խոնարհեցուցանել սակաւիկ
 ինչ զգլուխս : Եւ մինչ ասի սբ
 ան : Պարտիմք և մեք ա.
 սել զնոյնն : Եւ մինչ ընթեռ.
 նանին մարգարեականք, և ա.
 ռաքելականք : Պարտիմք չո.
 քիւ, և մտադիւրութիւնն
 գիր լինիւ : Եւ մինչ ասի, սբյ
 աւետարանիս որ ըստ : Պար.
 տիմք կնքել զմեզ նշանաւ սբյ
 խաչին՝ ի ճակատս, ի բերանս,
 և ի կուրծս : Եւ մինչ աւար.
 տի աւետարանն : Պարտիմք
 միաբան ասել. Վոհուի քեզ
 անոր յս քս : Եւ մինչ ասի հա.
 լատամն : Պարտիմք և մեք ի
 միասին զնոյնն ասել : Եւ մինչ
 ասի : Եւ ներմարմնացաւ
 հոգւով սրբով : Պարտիմք

չոքիւ 'ի ծունկս : Եւ մինչ
 ասի՝ Ողջոյն տուք : Վար-
 տիմք համբուրել զմիմեանս
 'ի յուսս , և խոնարհել մի-
 մեանց : Եւ մինչ ասի , սբ.
 սբ. սբ. : Վարտիմք չոքիւ և ա-
 ղօթել : Եւ մինչ ասի առէք
 և կերէք , և կամ արբէք 'ի սը-
 մանէ : Վարտիմք խոնարհել ,
 և երկիրպագանել կենարարի
 մարմնոյ և արեան նոն : Եւ
 մինչ ասի , հայր մեր , որ յեր-
 կինս : Վարտիմք ամենեքեանս
 միաբան համաձայնիւ : Եւ
 մինչ ասի 'ի սրբութի սրբոց :
 Վարտիմք երկիրպագանել
 մարմնոյ և արեան քոն նոյ մե-
 րոյ՝ և բաշխել երիցս զկուրծս :
 Իսկ եթէ ոք կամիցի հաղոր-
 դիւ . մինչ ասի , հաւատամ
 'ի հայր նո՛ւ ճշմարիտ : Վարտի
 և ինքն ասել զնոյնն : Եւ յա-
 լարաւ

և արտմանն պարտի ժողովէ և
 զմիտս իւր և ասել երիցս . իոր
 ոչ եմ արժանի զի մտանիցեա
 ի յարկաւ իմով , այլ ասա՛ բա
 նին միայն , և բժշկիցի հոգի
 իմ : Եւ մինչ մատչի առ 'ի առ
 նուլ զհաղորդութիւն . պար
 տի ասել մարմին ինն մերոյ
 յնի քնի պահեսցէ զհոգի իմ
 'ի կեանս յաւիտենականս :
 Եւ սպասեսցէ անդ մինչև ա
 ւարտիցի պատարադն , և ըն
 թեռնանիցի աւետարանն վեր
 ջին . 'ի սկզբանէ էր բանն :

Խորասի հասաւարելոյ զընթանիս և
 զհապարտիս :

Ուայ պարտականք են հարք և
 մեծաւորք տանց հոգալ , զի
 իւրքն ընտանիք երթիցեն 'ի
 Եսէլ զսոնախամբութիւն , և ըզ
 սրբա

արքազանս սլատարագս , և առ
 'ի ուսանիլ զքրիստոնէական
 վարդապետութիւն . այսպէս
 գլխաւորք ընտանեաց ոչ սլար
 տինս ստունկանել 'ի խրատե
 լոյ , և 'ի հրամայելոյ իւրեանց
 զաւակաց , մշակաց , աշխա
 տողաց , ծառայից , և աղախ
 նեայց զի յաւանդու տօնից եր
 թիցեն 'ի սլատարագ , տալով
 նց զսլատաճաւոր ժամանակ
 ապա թէ ոչ մեզանցեն մահա
 ցունորէն , մինչ ոչ գոյ հարկա
 ւոր սլատաճաւ արգելման : Վար
 տինս ևս ածել զնս առամենս
 սուրբ արքազնութիւն եկեղեց
 ւոյ , տալով նոցին զժամանակ
 գիտաւոր , առ 'ի կատարել
 զնոյնս :

Վարտին ևս ունիլ զքարի նա
 խանձ ուսուցանելոյ նոցին ըզ
 վարդապետութի քրիստոնէա

Կան կատարելանք . ապա թէ
 ոչ , գոնեայ ուսուցանիցեն
 զհայր մերն . զողջոյն քեզն . և
 զհաւատամն . այլ և առաքել
 զնոսա 'ի յուսումն ջերմեռան
 դու թէ իրիք օրրստօրէ : Ա-
 սուցանել նց կնքել զինքեանս
 նշանաւ 'տէյ խաչին . Նորո-
 նել զջուր օրհնեցեալ : Յանձ-
 նել զինքեանս տն մերում յսի
 քսի , և ամենօրհնեցելոյ մօրն
 նորա մարիամու նաժաճնին և
 միշտ կուսին , և պահապանի
 իւրում սրբոյ հրեշտակին :
 Շնորհակալ լինիլ զայլ յա-
 ղադս բարերարութեցն ընդու-
 նեցելոց , և խնդրել 'ի նմանե
 զներումն մեզաց իւրեանց :
 Վարտին ևս ուսուցանել , զի
 բանայցեն զգլուխս՝ մինչ մտա-
 նեն յեկեղեցին , կամ մինչ ան-
 ցանեն յանդիման պատկերի
 տն

ԹՈՒՆ ՄԵՐՈՅ յՍԻ ՔՍԻ, և ԽԱՄԵՆՈՐՀ
 ՆԵՂԵԼՈՅ ԿՈՒՍԻՆ ՄԱՐԻՄԱՆ ԽԾ-
 ԾՆԻՆ, և ԵՐԿԻՐԱԿԱԳԱՆԻԳԵՆ
 ՆՈԳԻՆ: ԼԵ ՄԻՆՉ ԱԿԱՆԻՆ ՈՒ-
 ՄԵԼ՝ ԽԱՋԱԿՆՔԻԳԵՆ ՂԻՆՔԵԱՆԱ
 և ՂԿԵՐԱԿՈՒՐՆ, և ԽԱՍԻԳԵՆ: Ի
 ԲԱՌԱՍ ԽՅ՝ և ՍՐՔՈՒՀԵՈՅ ԽԾԱ-
 ԾՆԻՆ: ԼԵ ՄԻՆՉ ԸՄԱՂԵՆ՝ ԽԱՍԻ-
 ԳԵՆ: ՎՈՏՈՒԹԻ ՔԵՂ ՔՍ:

ՍԱՐԴԱՆ և Ս ՈՒՍՈՒԳԱՆԵԼՆԵՅ,
 ԽԱՍԵԼ ՂԱԿԱԿ ԿԱՄ ՂՎԱՐԴԱՐԱՆ
 ԽԾԱԾՆԻ յՄԱՌԱՄ ԱՒՈՒՐ. ԽԱԿ
 ԵԹԷ ՈՉ՝ ԳՈՆԵԱՅ յԱՒՈՒՐԱ ԿԻ-
 ՐԱԿԷԻԳ և ԽԾՆԻԳ:

ԼԵ ՐՍՂԱՐԻՆ, ՈՐ ՎԱՐԴԱՐԱՆ
 ԹԱՐԴՄԱՆԻ՝ ՈՉ ԱՅԼ ԻՆՉԷ՝ ԵԹԷ
 ՈՉ՝ ՄԱՍՆ և ՏԻՆԳ ՏԱՅՐ ՄԵՐ՝ ՈՐ
 յԵՐԿԻՆԱ. և ՏԱՐԻՒՐ յԽՈՒՆ
 ՈՂՋՈՅՆ ՔԵՂ ՄԱՐԻԱՄ. ՈՐՔ ԵՆ
 Դ. ԱՆԿԱՄՆ. ՏԱՅՐ ՄԵՐ. և Դ.
 ԱՆԿԱՄ յԽՈՒՆ ՈՂ ՋՈՅՆ ՔԵՂ ՄԱ-
 ՐԻԱՄ: ՂԻ յԵՐԻՍ ՄԱՍՈՒՆԱ յԻ

անուն յիսուն բաժանին , և զա-
 նազան անունամբ կոչին . Յի ինն
 դալի , ցաւալի , և փառաւոր
 կամ փառօք լի : և այսպիսի ան-
 ունանակոչութիւն ունին վն զա-
 նազան խորհրդոց յինքեանս
 ներպարունակելոց՝ որք են գլ-
 խաւոր խորհուրդք փրկագործ
 տնօրէնութիւն և ներմարմնութե-
 շն մերոյ յսի քնի : վասն որոյ է
 այս վարդարանս յոյժ հաճոյ
 և ընունելի աղօթք այ և ան-
 ածնին : և ունի ՚ի բազմաց
 ծայրագունից հայրապետաց
 պարգևեցեալս զմեծամեծ և
 զանթիւն ինտուլճէնցիաս , Յի
 զներողութիւն և զթողութիւն
 մեղաց , և մանաւանդ պատ-
 ժոցն ներանկելոց վն մեղաց ,
 զորս պարտ էր նմա հատուցա-
 նել ՚ի բաւարանին : բայց յոր-
 ժամ զղջմամբ խոստովանի ոք
 զմեղս

զմեզս իւր , և ասէ զրօղարին՝
 բազում անգամ լինի՝ որ զա-
 մենայն զպարտս իւրոց յան-
 ցանայն աստ հատուցանէ , նա
 ևս առաւել վարձուց և ար-
 դեանց արժանանայ : և վնայս
 րօղարիս եղեալք են յայ ան-
 թիւք և մեծամեծք սքանչե-
 լիք : և մինչև ցարդ լինին հիա-
 ցապէս : Վրդ՝ առաջին յի-
 սուհն որ կոչի բաժին խնդա-
 լի , ներպարուհակէ յինքեան
 զհինգ հայր մեր , և զյիսուհ
 ողջոյն քեզ մարիամ : զորս
 պարտ է ասել այսպէս :

'Վախ ասել մի հայր մեր , և
 Ժ . ողջոյն քեզ մարիամ . մը-
 տածելով զոր աւետիան զոր
 եբեր հրեշտակապետն գաբ-
 ռիէլ առ կոյսն մարիամ ա-
 սելով՝ ողջոյն քեզ մարիամ լի
 շնորհօք . օրհնեալ ես դու 'ի
 կա .

կանայս : ընդ նմին ևս մտա-
 ծելով զսբ յղու թին կուսին ,
 որ նոյնժամայն հողւով սը-
 բով յղացաւ զբանն նոյ . և
 այլն :

Երկրին ասել մի հայր մեր .
 Թ . ողջոյն քեզ մարիամ : մտա-
 ծելով զսրբուհւոյ կուսին գը-
 նալն 'ի տեսութի եղիսաբե-
 թի , որում և ետ զողջոյն : և
 եղիսաբեթի մեծաւ խնդուք
 ընկալեալ զմարիամ ասաց ,
 օրհնեալ ես դու 'ի կանայս և
 օրհնեալ է պտուղ որովայնի
 քոյ : և այլն :

Երրորդին ասել մի հայր մեր ,
 Թ . ողջոյն քեզ մարիամ : մտա-
 ծելով զսբ ծնունդն , այսինքն ,
 յորժմ ամենասրբուհի կոյսն
 ծնաւ զորդին իւր զանգրանիկ
 զկեանս աշխարհի . և բազմու-
 թի զօրաց երկնաւ որացերգե-
 ցին

ցին զփառք 'ի բարձունս ւայ ,
 և այլն :

Սորրորդին ասել մի հայր մեր ,
 Ժ . ողջոյն քեզ մարիամ : մտա-
 ծեւով զքառասնօրեայ զնալն
 'ի տաճարն տն մերոյ , այսինքն
 յորժամ ծնողքն 'նորա՝ ածին
 զնա յեհմ յանդիման առնել
 տն , զոր առնկալաւ սիմէոն
 'ի դիրկս իւր՝ և օրհնեաց զտոծ
 և ասէ՝ արդ արձակես զծա-
 ւայս քո տր ըն բանի քում 'ի
 խաղաղութի . և այլն :

Հիգե՛րդին ասել մի հայր մեր ,
 Ժ . ողջոյն քեզ մարիամ : մը
 տածեւով զայն՝ յորժամ տրն
 մեր յս քս երկոտասանամեայ
 նստեալ 'ի տաճարին ը վար-
 դապետան , լսէր 'ի նոցանէ և
 հարցանէր զնս . և այլն : վերջա-
 ցաւ բաժին խնդալին :

Սկսանի ցաւալին : նմանապէս

աստ ևս պարտ է :

Նախ ասել մի հայր մեր ,
 Ժ . ողջոյն քեզ մարիամ : մը
 տածելով զնոն մերոյ ազօթէն
 'ի պարտիղին , զտխրիւն և
 զհոգաւն , և զարիւն քրտնիւն
 և այլն :

Նրկդին ասել մի հայր մեր .
 Ժ . ողջոյն քեզ մարիամ : մտա
 ծելով զնոն մերոյ կապիւն 'ի
 սիւնն , և անողորմաբար ձա
 դիւն բազում գանիւ . և այլն .

Նրքդին ասել մի հայր մեր ,
 Ժ . ողջոյն քեզ մարիամ : մը
 տածելով զնոն մերոյ փշօք պը
 սակիւն , զթուլքն՝ զնախատինքն
 և զծաղը լինիւն : և այլն :

Չորքդին ասել մի հայր մեր ,
 Ժ . ողջոյն քեզ մարիամ , մը
 տածելով յորժամ տրն մեր
 յս քս զծանր փայտ խաչին
 բարձեալ 'ի յուսն տանէր 'ի

գող

դողգոթա : ո՛հ որքան աշխա-
տեցաւ վն իմ : և այլն :

Հինգերորդին ասել՝ մի հայր
մեր , Ժ . ողջոյն քեզ մարիամ :
մտածելով զո՞ն մերոյ բեռ-
ուիլն 'ի խաչին , զծարաւիլն ,
և զբանական հոգին իւր 'ի
ձեռս հօրն աւանդելն . և
այլն : վերջացաւ բաժինն ցա-
ւալի :

Սկսանի փառաւորն : ըստ այն
կերօլի ևս ասա :

Վախ ասել՝ մի հայր մեր ,
Ժ . ողջոյն քեզ մարիամ : մը-
տածելով զո՞ն մերոյ յսի քնի
սրայծաւ և փառաւորեալ սք-
յարուլթին , և զերեւիլն աշա-
կերտացն . և այլն :

Ներկրորդին ասել՝ մի հայր մեր ,
Ժ . ողջոյն քեզ մարիամ : մը-
տածելով զո՞ն մերոյ հրաշալի
սք համբարձումն 'ի յերկինս ,
և

և զնստիլն ընդ աջմէ հօր •
այսինքն , հաւասար հօր , և
այլն :

Երրորդին ասել՝ մի հայր մեր ,
Ժ • ողջոյն քեզ մարիամ : մը
տաճեւոյ՝ զգալուստ հոգւոյն
սբայ 'ի վերայ աշակերտացն ,
զորս և ելից և հրազինեաց սի-
րոմն նայ : և այլն :

Չորրորդին ասել , մի հայր մեր ,
Ժ • ողջոյն քեզ մարիամ : մը
տաճեւոյ՝ զամենեւանուհւոյ
մօր և կուսին վերափոխիլն 'ի
յերկինս և անպատում փա-
ռօք պսակիլն 'ի յամենասրբոյ
Երրորդ ութէն : և այլն :

Հինգերորդին ասել՝ մի հայր
մեր , Ժ • ողջոյն քեզ մարիամ :
մտաճեւոյ՝ զհիանալի փառս
ամենասրբոյ երրորդ ութէն ,
ամենեւանուհւոյ կուսին , և
ամենից հրեշտակաց և սրբոց
երս :

Երանեցեւոց 'ի յերկինս , որք
'ի յաւիտեանս յաւիտենից օրհ-
նեն զնո՛ս , և զմայլին Երանա-
ւէտ տեսուքն նոյ : և այլն :

Արդ գիտելի է , զի յնմ' ան-
գամ , որ վճարի ասել մի հայր
մեր որ յերկինս , և տասն ող-
ջոյն քեզ մարիամ . պարտ է
'ի վերջն ասել , փառք հօր և
որդւոյ , և հոգւոյն սբայ , որ
սէս են 'ի սկզբանէ և այժմ'
և միշտ , և յաւիտեանս յաւի-
տենից . ամէն :

Իսկ պատկն նախնին ունի
յինքեան վաթսուէն և երեք
զոռջոյն քեզ մարիամ , և եօթն
հայր մեր . 'ի պատիւ և 'ի մե-
ծարանս վաթսուէն երեք ա-
մաց , զորս եկաց սրբուհի նա-
ծինն 'ի կենցաղում յայսմիկ .
և եօթն հայր մեր , վ'ս եօթն
պարգևաց հոգւոյն սբայ որովք

զար

զարդարեցաւ ամենասուրբ
կոյսն : Աւ այսպէս ասելով .
հայր մեր , որ յերկինս , և այլն :
ողջոյն քեզ մարիամ և այլն :
և կրկնելով զնոյնս , բորբոքի
ջերմեռանդութիւն մեր յոյժ
արդիւնաւոր , առ 'ի ստանալ
զճորհս յայ , 'ի ձեռն ամենօրհ-
նեցելոյ իմածնին :

Պարտ է ևս երբեմն ասել ըզ-
պսակն ին մերոյ յօի քօի , որ
ունի յինքեան երեսուն և ե-
րեք հայր մեր . և հինգ ողջոյն
քեզ մարիամ : և այս ասի 'ի
յիշատակ և 'ի մեծարանս ե-
րեսուն և երեք ամացն զորս
եկաց ինն մեր յս քս յայսմիկ
կենցաղոջ : Յորմէ և մեք
պարտիմք մինչ ասեմք զպը-
սակս զայս , և կամ զիմած-
նին և կմզվարդարանն , մաղ-
թել զճորհս . զներումն մե-

դաց , զգաստունն վարուց և ըզ-
 համահետեւումն նոցին զօրու-
 թէց , և համառօտապէս պար-
 տիւմ որ գող հողունակ գոր-
 ծոյ հողեկանի ողորմութե ,
 որ է օգնական լինիլ վշտացե-
 լոց , աղղել և խրատել զմե-
 ղաւորս , առ որ յաւետեն պա-
 րաւանգեցեալք հարք և մե-
 ծաւորք տանց :

Պարտական է նմ որ առ 'ի
 լսել զկատարեալ և զամբողջ
 պատարագ , մանաւանդ յա-
 ւուր տօնից պատուիրեցելոց :
 Եւ եթէ որ թողուցու զսա-
 կաւ ինչ մասն պատարագին
 առանց լսելոյ՝ ներելի է , իսկ
 եթէ զմեծ մասն ինչ թողու-
 ոչ է ներելի , զի պարտական
 մնայ պատարագին : Աստի
 պարտի իւրաքանչիւրոք խոհե-
 մապէս զգուշանալ յոչ եւլանե-
 լոյ

լոյ յեկեղեցւոյն, մինչև աւար
 տիցի բոլոր պատարշոյն: Բան
 զի եթէ ոք յաւուրս տօնա-
 խմբութեց պատուիրեցեւոց,
 թարց հաւաստի բանի, և
 հարկաւորի պատճառի, իբաց
 թողուցու զսուսն պատարա-
 գի անհոգան՝ այնքանիցս մա-
 հացունօրէն մեղանչէ, որքնիցս
 զնոյնն ստուենկանէ: Սեղան
 չեն ևս սյնոքիկ, որք ոչ կամին
 սակս պղերդութե, և չար սո-
 վորութե դտանիլ պատրաստք
 ի սկզբան պատարագին, ոնկ
 այնոքիկ, որք ոչ կամին կալ
 մինչև ի վերջն նորին:

Իսկ այնոքիկ, որք վասն ճշգր-
 տից և պիտանաւորաց պատ-
 ճառաց ոչ կարեն յամուս ա-
 ւուր լսել զսրբազան պատար-
 ագն՝ գոնեա՛ պարտին գնալ
 յեկեղեցին առ ի ընդունել

զջուր

զջուր օրհնեցեալ, չփել 'ի
 ծունկս առաջի սրբազուննդի
 սրբազնունէ մարմնոյ և արեան
 տն, կնքել զինքեանս նշանաւ
 սբյ խաչին, և հաւաքել առ
 ինքեանս զզգայուիս, զմիտս,
 և զկամս • զի մի ընդ վայր
 զբաղիցին :

Աւասեւ հինգ հայր մեր, և
 նոյնքանս ողջոյն քեզ մարիամ
 'ի պատիւ և 'ի մեծարնս հինգ
 խոցունածոց տն մերոյ յսի քսի :
 () որ և պարտին աղաչել • զի
 վասն անհնոյ զօրութե ազ-
 նունի և մեծագնի արեան իւ-
 րոյ, հաճիցի ներել մեզացնո-
 ցին, և պարգևել զչնորհօ •
 զի յաւուր յայնմիկ զգաստա-
 նայցեն, և զօրանայցեն առ 'ի
 ոչ մեղանչել ընդ դէմ անձա-
 նոյ հանդիսավեհունէ, ոչ ի
 լիք կերպիւն, ոչ խորհրդով :

ոչ բանիւն , և ոչ դործով , այլ
 մանաւանդ մեծագունիւն զօ-
 րութիւն արդեանց իւրոցն չար-
 չարանաց հաճիցի շնորհելն ու-
 ցին զհագին իւրսք , ոպ զի կա-
 րիցեն կեալ ըստ քրիստոնէա-
 կանի կենցաղավարութե առ-
 ՚ի հաճուի սրբազանի կամաց
 նորին հանդերձ իւրայնօք ըն-
 տանեօք . այլ և պարտին շնոր-
 հակալ լինիլ զո՞նէ մերմէ յո՞ն-
 քսէ , վն բարերարութեյ ըն-
 դունեցելոց , և աղաչել զնոյնն
 սակս բոլորի եկեղեցւոյն , և
 վն միաբանուն իշխանաց քրիս-
 տոնէից , վն դարձման հերձ-
 ունածողաց , և հերեաիկոսաց ,
 և յաղաղս լուսաւորուն ան-
 հաւատից , վասն թշնամեաց
 և բարեկամաց , և սակս հո-
 գեաց քաւարանին : Աւ ասե-
 լով զմի հայր մեր , և զմի ող-
 փ

Ջոյն

Զոյն քեզ մարիամ : մաղթել
 զնքն զայն , յանուն որոյ եկե-
 ղեցին այն՝ յորում են , կա-
 ուուցեալ է . կամ յորում գոն
 նշխարք սրբոյն , կամ սրբոց ,
 առ ՚ի օգնել ոչ միայն ինքեանց ,
 և ընտանեաց իւրեանց , այլ
 և բոլորի քաղաքին իւրեանց ,
 երկրին , և գաւառին : Յետ
 այսոցիկ պարտին առնել ըզ-
 քննութի իւրեանց խղճմտա-
 նաց . զիջալ , և ասել զհաւա-
 տամ ՚ի մի նմն :

Բայց եթէ ոք ոչ ունիցի ըզ-
 դիպաւորութիւն յամում ա-
 ւուր լսելոյ զպատարաք , և
 երթալոյ ՚ի տունն նոյ , այս-
 ինքն՝ յեկեղեցին առ սրբա-
 գունեղ սրբազնութիւն մար-
 մնոյ և արեան նոն , այնպիսին
 պարտի ունել ՚ի տան իւրում
 զմաքուր ինչ անօթ , յորում

պահեցէ զՋուր օրհնեցէ՛ն, զոր
 ընկալեալ ջերմեռանդութի
 հանդերձ, գնայցէ յանդիման
 սբջ պատկերի նոն մերոյ յսի
 քսի, կամ առաջի պատկերի
 սրբուհւոյ նմածնին, և անդ
 անկեալ 'ի ծունկս ասացէ
 հինգ հայր մեր, և հինգ ող-
 ջոյն քեզ մարիամ, ը վերոյ-
 ասացելոյ խրատու: Քայց սա-
 կայն հայր ընտանեացն, և մե-
 ծաւոր տանն պարտի ածել ևս
 ը ինքեան զիւր ընտանիս, առ
 'ի առնել զնոյն կրթութի,
 և ուսուցանել որդւոց իւրոց,
 զի և նոքա արասցեն այսպէս,
 քանզի այսու ջերմեռանդու-
 թի և դոյնիւ ուշադրութի,
 ատանի 'ի նոն նոյ մեծամեծ
 շնորհ հոգւոյ և մարմնոյ: Քստ
 այսմ ևս պարտին առնել, 'ի
 ժամու երեկոյի, ուսուցանել
 ԼՎ

լով որդւոց և ծառայից իւ-
 րեանց զնոյն ջերմեռանդու-
 թիս , կրթելով զնս 'ի վարս
 քրիստոնէականս , ո՞պ զի կեայ-
 ցեն և մնայցեն յերկիւղն նոյ :
 'Վարձեալ է ևս գովելի իմն ,
 զի մինչ լոճիցի հնչիւն զան-
 դակի աւագ եկեղեցւոյ , կամ
 այլոյ ուրուք մերձակայի , որ
 իցէ նշան վերացուցման մար-
 մնոյ և արեան նոն մերոյ յսի
 քսի , իւրաքանչիւրոք 'ի յընտա-
 նեացն չոքիցի 'ի ծունկս , և
 երկիրսպագանիցէ հողւով և
 ճշմարտութե յսի քսի կենա-
 ցործողին աշխարհի , և յի-
 շիցէ թէ վերացումն այն նշան
 իցէ բարձրացուցման նոն մե-
 րոյ յսի քսի վասն կեցութե
 մերոյ 'ի վերայ խաչափայտին
 և խնդրիցէ 'ի նմանէ զնե-
 րումն մեզաց իւրոց . այսոքիկ

լինին 'ի տունս , և 'ի խա-
 նութս , և 'ի ճանապարհս . և
 եթէ ոք ոչ կարիցէ չօքել 'ի
 ծունկս , գոնեայ բանայցէ ըզ-
 դլուխն 'ի նշան քրիստոնէա-
 կանի վերապատուէ , և վե-
 րացուցանիցէ զմիտան առ Կո-
 թաղիս լոյզկուրծս , և հայցե-
 լոյ 'ի նմանէ զներուին :

Երբայք Հասն Բարադի Խոստովանէ
 լոյ զՏէրս :

Երբայք քան զխոստովանուին
 խորհեաց 'ի քեզ , թէ զիարդ
 և ըստ որում ընդդէմ Կո-
 ցես մեղուցեալ , ըն թո՛ւոյն ,
 ըստ ժամանակին , ըստ տեղ-
 ւոյն , ըստ անձին , ըստ ար-
 ժանաւորութե , և ըստ այ-
 լոց պարագայից , թէ խորհը-
 դով , թէ բանիւ , և թէ գոր-
 ծով ,

ծով : Այլ ապա իսկապէս ե-
 լու զեա՛ ի քեզ զդ ջու մնումեղաց
 ոչ վն ամօթոյ , կամ հարկի ,
 կամ ունայնի փառասիրուն ,
 այլ վն բարեգունեղին՝ քաղց-
 րագունեղին իսկ նայ , զի բար-
 կացուցեր զնա : Յետ որոյ ա-
 ռաջադրեա՛ քեզ շնորհօքն քնի
 որքան կար է փախչիլ ՚ի մե-
 ղաց և ՚ի մոլութեց . և հե-
 տե իլ առաքինութեց . և սի-
 րել զնձ վն իւր ինքեան , և
 զընկերս վն նայ . որոյ իսկ բա-
 րութեցն խնդակցիլ , և չա-
 րութեցն ցա՛ւակցիլ , և յամէ
 արտէ քումմէ զկեցութի քո

Հոգալ :

Աղօթք յառաջ քան զխոստովա-
 նութիւն :

Եւ մենակարօղ նձ , և իրաց
 ամենից գերագունեղ տր ,

որ լը ինքեան ես իմաստնա-
 գունեղ, բարեգունեղ, արդա-
 րագունեղ. և ողորմածագու-
 նեղ : Սատուեմ գլխեղ, սի-
 րեմ 'ի բոլորէ հոգւոյ իմմէ,
 և 'ի համայնից իմոց զօրուէց
 'ի վեր քան զամ. վոյ զղ ջամ
 իսկապէս և ցաւիմ հաւատա-
 պէս, զի այսքանիւք մեղօք ի-
 մօք զքոյդ անձային հանդիսա-
 վեհութին զայրացուցեալ եմ,
 զորս իսկ մեղս այնքան ապա-
 շանեմ, ատեմ, մինչ զի եթէ
 այժմ առնելիք էին, ոչ ինչիք
 հաւանէի առնել զնո : Այլ քնի
 դու միայն ես հայր ողորմու-
 թեց, ուրեմն ինձ զներումն
 շնորհեա՛, զոր հայցեմ խոնար-
 հապէս, զոր և յուսամ ըն-
 գունիլ առ 'ի քէն, վոյ մեծա-
 գնեղի արեւն փրկչին իմոյ սիրե-
 ցելոյ որդւոյ քոյ : Այլ և ա-

աւջադրեմ ինձնապատու թի
 քոյոյ շնորհի, զլիազոյն պա
 տու իրոնաց քոց պահպանումն,
 զիախուստ յառթից մեղան
 չելոյ, զդառնադոյն՝ և զկատա
 րելադոյն յանցանաց իմոց ըզ
 խոստովանութիւն. և աւաջա
 դրեցելոյ ապաշխարուէց զամ
 բողջ վճարումն: Այլարդ՝ վս
 վճարառութե զիս բոլոր քեզ
 ընծայեմ, ը առից և կրից ե
 մոց, զորս ըղձամ, զի բարեհա
 ճութաւ ընդունիցիս՝ ի միու
 թի արդեանց օրդւոյ քոմն
 մերոյ յսի քսի: Այլ որ ինչ
 անյաջողութի ինձ դիպիցի,
 ըմբերեցից վս մեծագունեղի
 սրբագունեղի իսկ քոյոյ անու
 ան, որում և զիս ծառայգոլ
 մշտնջենաւոր ասեմ, և նմա
 դրեմ:

Յորժամ մեզանչես, վաղվա
 զակի ողբա՛ և հեծեծեա՛, ոչ
 վո՛ւ այնորիկ, զի զպատիժ կը
 րեւոց իցես, այլ վո՛ւ այնորիկ,
 զի զնոր քո զայրացուցեր, զայն
 քան բարերարն քո, զայնքան
 սիրողն զքեզ, զայնքան կե-
 ցութե՛ք քոյոյ զկարօտն, մինչ
 զի զորդին ևս իւր 'ի պատ-
 ճառս քո մատնեաց. հեծեծեա՛
 ուրեմն, և մի երբեք թողուր
 քեզ զմեզս առնել:

Աղօթք յառաջ քան զխոստովանու-
 մէն:

Ա՛յ բարեգութ տօր իմ յոքն,
 աղաչեմ զքեզ 'ի բոլորէ սրը-
 տէ, և 'ի բնաւից մտաց իմոց,
 ընկա՛լ զխոստովանութի՛ իմ,
 զոր կամիմ առնել այսօր ա-
 ռաջի քոյ, և տո՛ւր ինձ զճշ-
 մարիտ զղջումն վասն բնաւից
 իմոց

Իմոց յանցանաց : Ո՛վ քաղց-
 րագուհիդ յս՝ առաքեա՛ն՝ ի հո-
 գի իմ և ի միտս իմ զլոյս ճշ-
 մարտութե քոյ առ ի գիտել
 և ճանաչել զհանուրս մեղս՝
 և զյանցանս իմ, զորս պար-
 տիմ խոստովանիլ առաջի քոյ.
 և առ ի ուսուցանել ինձ, զի
 կարիցեմ լրութե՞ սիրոյ, և
 ջերմեռանդութե՛ մատչիլ առ
 այսքան ահաւոր խորհուրդ
 ապաշխարութե. ամէն :

Յետոյ գնալ պարտիմք առ
 խոստովանահայրն, և խաչա-
 կնքել զդէմս մեր ասելով՝ յա-
 նուն հօր, և այլն : և ասել
 խոստովանիմ առաջի աս, որ
 պէս ի վերոյ : և ապա սկսա-
 նիլ պատմել մասնաւորապէս
 զգործեցեալ մեղս :

Աղօժեք գինի խոստովանուէ :

Նշեցի քեզ իմ աղերսեմ
արդեամբք երանուհւոյ միշտ
կուսին ծնողի քոյ մարիամու,
և համայնից սրբոց, հաճելի
և ընդունելի այս խոստովա-
նութիւնիմ. և որ ինչ պակաս
մնաց ինձ այժմ և յայլում ժա-
մու՝ թէ՛ ի բաւականութիւն զղջ-
ման, թէ՛ ի պարզութիւն ար-
տաբերման, և թէ յամբող-
ջութիւն խոստովանութեան, լցցե-
գ թութի քո և ողորմութի,
որովք և հաճիցիս լիապէս և
կատարելապէս արձակել զիս
ի յերկինս : Ար կեանս և թա-
գաւորես ը հօր և ընդ սրբոյ
հոգւոյն ամէն ի յաւիտեանս
յաւիտենից : ամէն :

Աղօժեք

Աղօթքս զհիմն խոստովանութեան :

Այլ տր իմ և փրկիչ իմ յս
քն , աղաչեմ զքեզ , հա
ճեաց քոյով շնորհիւ վերջն
դուներ զխոստովանութի իմ .
և լից զպակասութիւն սորին
քոյով անհնիւ բարեգթութ
թիւ . շնորհեա՛ ևս զներումն
իմաց բնաւից յանցանաց քոյ
ով ողորմութիւ , զի արժա
նի եղեց 'ի փառս քոյս մե
ծագոյնս ընդունել զկենարար
մարմին , և զարիւն քն սք .
ամէն :

Աղօթքս յառաջ քան զհաղորդու
թիւնն :

Այլ տր իմ յս քն , իրաւի ես
ոչ եմ արժանի ընդունել
զքեզ , սակայն վս կարեւորու
թե իմոյ գամ առ քեզ , զի
D 6 հի

Հիւանդութի իմ քե բժշկի
ցի , և խաւար մտաց իմոց քե
լուսաւորիցի , աղքատութիւն
իմ քե փարթամանայցե , և
գործք իմ բարիք քե արդիւ-
նաւորիցին . ամէն :

Յիշեա՛ ո՛վ նոր իմ , զի ետուր
զքեզ 'ի մահ վասն իմ , և զկե-
նարար մարմին և զարիւն քո
բաշխեցեր 'ի կենդանութի իմ .
արա՛ ուրեմն , զի լինիցին սո-
քա 'ի քաւութի , և 'ի թողու-
թի մեղաց իմոց . և մի 'ի դա-
տապարտութի հոգւոյ իմում ,
որովք արժանաւորեցայց պա-
րակցիլ ընդ սրբոց քոց , և տե-
սութեամբ երանեցայց քոյոց
փառաց :

Աղօթք սրբոյն օգոստինոսի :

ՏՐիւմ յն քո . ճանաչեցից
 զիս , ճանաչեցից զքեզ . մի
 զայլ ինչ ըզճանայցեմ եթէ
 ոչ զքեզ . զի ատիցեմ զիս , և
 սիրիցեմ զքեզ . խօնարհեցու
 ցանիցեմ զիս , և բարձրա
 ցուցանիցեմ զքեզ . զոչ ինչ
 խորհիցիմ , եթէ ոչ զքեզ . մե
 ռուցանիցեմ զիս , և կենդա
 նի իցեմ 'ի քեզ : () որինչ գայ
 ցէ առ իս , առնդունիցիմ 'ի
 քէն . հալածիցեմ զիս , և հե
 տեցիմ քեզ , և միշտ բազ
 ճայցեմ հետեւիլ քեզ : Քախի
 ցիմ յինէն , և դիմիցեմ առ
 քեզ , և արժանի լինիցիմ պաշտ
 պանիլ 'ի քէն . երկիցեմ 'ի
 յիս , և երկնչիցիմ 'ի քէն , և
 իցեմ 'ի ընտրեւոց քոց . տարա
 ճայնիցիմ ինձ , և համաձայ
 նի

նիցիմ քեզ . և հնազանդիլ կա-
միցիմ վո քոյ : Ա՛ջ ի՛նք զգա-
ծիցիմ, եթէ ոչ քե . Վկա-
տեա՛ առ իս , զի սիրիցեմ ըզ-
քեզ . կոչեա՛ զիս , զի տեսանի-
ցեմ զքեզ : Եւ 'ի յաւիտեան
զմայլիցիմ քե . ամէն :

Եւ ապա Տափէ՛ր առ հաղորդու-մէն
« Բ » ասելով . Սաբին տեսուն Ռ-
բոյ , որպէս 'ի վերոյ :

Աղօժե՛ք զհնի հաղորդու-մէ :

Ա՛յ տը իմ յո քո , հաց կեն-
դանի , և զկեանս շնորհող
ազգի մարդկան , անհնապէս
զքէն շնորհակալ լինիմ , որ
արժանի արարեր զիս զմեղա-
ւորս քոյով շնորհի՛ն թարց ի-
մոց արդեանց , հաղորդիլ կե-
նարար մարմնով և արեամբ
քով : Աստի աղաչեմ զքեզ ,
լի

լիցի սա ինձ ղէն հաւատոյ, և
 վահան ամրութե կամաց ի
 մոց, համբարձումն սրտի, և
 մտաց իմոց առ քեզ, և լրումն
 անձայնոյ քոյոյ սիրոյ, արտա-
 խլումն բնաւից վատթարութեց,
 և ի ծաղկումն համայնից ա-
 ռաքինութեց, աներկեւանու-
 թի ի շաւիղս բարեգործութե,
 և զերծումն յամենից փորձու-
 թեց, զի քե՛ւ և ի շաւիղս քոյս
 պանծացեալ աճապարիցեմ ի
 հարսանիս քոյս երկնայինս, և
 խնդակցիցիմ քոյոց սիրելեաց.
 զի դու ես լոյս ճշմարիտ՝
 կեանք, քաղցրութի և յոյս
 մեր . ամէն :

ԱԼԵՍՈՒ ՄԻ ԱՐ ԱԺԱԺՆԻՆ ։

Եւրոյ յանձն առնելոյ զինքն յամե-
հայնեամ իւր արեւմտեան հոյսն
Տարիւմ մծամծին :

Մ. Լ. Ս. Ն. Լ. Ս. Ր.
բռնէի կոյս մարիամ,
մայր նայ, Թագուհի
երկնից, բարեխօսող
մեղաւորաց, և ապաւնեցող լըշ-
տացեւոց, Թէպէտ ես ամե-
հեիմք եմ անարժան գոլոյ
քոյդ ծառայ : Սակայն շար-
ժեցեալ իյլողէ քեզ ծառայե-
լոյ, և ապաւնեցեալ ի քոյդ
ամենամեծ առաքինութիւն,
ընտրեցի զքեզ այսօր առաջի
պահապանի իմոյ հրեշտակի,
և առաջի հանուրց զօրաց երկ-
նայ :

նայնոց ինձ 'ի սեփական տի-
 րուհութի, 'ի նպաստութի,
 և 'ի մայրութի: Այլ հաստա-
 տապէս յառաջադրեմ միշտ
 ծառայել քեզ յօժարութեմ կա-
 մայց. և առնել, զի և այլք
 նմանապէս ծառայիցեն քեզ:
 Արդ՝ մտադրեմ 'ի քէն ով ամե-
 նաբարեգութ մայր, միջնոր-
 դութ ք պատուականի արեան
 որդւոյ քո միածնի ցօղեցելոյ
 վճիմ յերկիր, զի ընկալցիս
 զիս 'ի թիւն այլոց քոյոց ջեր-
 մեռանդից պաշտօնաց, 'ի ծա-
 ռայութի մշտնջենական, և
 այց առնիցես ինձ յիմա գործ-
 առնութիս: Ետեա՛ ուրեմն
 վճիմ զչնորհա գործունեայս,
 որովք մարթիցիմ այնպէ կեն-
 ցողավարիլ 'ի բնաւս խոկ-
 մունս, 'ի բանս և 'ի գործս,
 մինչ զի ոչ ի՛նչ անհաճոյ գը-
 տա-

տանիցիմ յաջս քոյս ամէնա-
մաքուրս՝ և ոչ ինչ յանցաւոր
առաջի որդւոյ քոյ միածնի :
Յիշեա՛ զիս ո՛վ մայր ողորմու-
թե՛ն , և մի՛ ընկենուր զիս յերե-
սաց քոց 'ի ժամու մահո՛ւն
իմոյ , մինչև չո՛ւիցէ հողի իմ
յայամանէ տառապանաց մար-
մնոյ ճշմարիտ ապաշխարութե՛ք
իւրոցն յանցանաց . ամէն :

Աղօթե՛ք առ սրբուհի Եփեմն :

Ա՛յ սրբուհի կոյս Մարիամ
քաղցրագունեղ՝ Թագուհի
շնորհաց՝ բարեխօսող մեղաւո-
րաց՝ և ապաւենող վշտացելոց,
կառկառեա՛ զաջս քոյոյ բարե-
գթութե՛ն յաղաքանս խոտա-
նի քոյոյ ծառայի , և տո՛ւր ինձ
շնորհի՛ն քով համարիւ 'ի
թի՛նս քոյոց սիրելեաց , և սրահ-
պանեա՛ զիս 'ի մէջ քոյոց կու-
սա .

ապականաց գրկաց : Ո՛վ մաք-
 րագունեղ կոյս , մաքրեա՛լ ըզ-
 օիրտ իմ յամենից մեղաց ,
 բա՛րձ և տարամերժեա՛լ յինէն
 զնա՛մ ինչ , որ անհաճոյ է ա-
 ռաջիքոյոց աչաց : Արբեա՛լ զհո-
 գի իմ յամենից ցանկութեց
 երկրայնոց , և վերացո՛ւ ի սեր-
 երկնայնոց բարեաց , և մշտն-
 ջենականաց . Ո՛վ ամենասր-
 բուհի կոյս , բարեխո՛ս լեր վա՛
 իմ առ որդիդ քո այժմ և միշտ
 և ՚ի կեալի մահունճան իմոյ , զի
 միջնորդութե՛ք քով զերժանի
 ցիմ՝ ՚ի հրոյն յաւիտենականէ ,
 և զկնի այսորիկ թշուճառա-
 ցելոյ կենցաղոյս քեզմայլի
 ցիմ՝ ՚ի դրախտին : Մի՛ ուրեմն
 դարձուցանիցես ո՛վ կոյս ա-
 մենամաքուր , զաչսքոյոց շնոր-
 հաց յինէն յանցաւորէս , զի
 յանձն առնեմ զհոգի և ըզ-
 մաք

մարմին իմ քուժ բարեգթութե
թէ : Քութաղիւր զերծուցա
նել զիս 'ի բնաւից չարեաց , և
'ի կասկածանաց այսորիկ կեն
ցաղոյս , և հաճեաց բարեխօ
սել զիմ առ որդիդ քո միա
ծին , զի շնորհիցէ ինձ զնե
րումն յանցանաց , զճշմարիտ
հաւատ , զյոյս հաստատուն ,
և զսէր ջերմեռանդ , զշնորհ
իսկ հոգւոյն սբջ , առ 'ի առ
նել միշտ զսրբագունեղ հա
ճութի իւր : Այլ և կամիցի իւ
րով բարեգթութիւն պահպա
նել զքաղաքս զայս 'ի պատե
րազմէ , 'ի մահոճանէ , և 'ի
սովոյ . և ազատեցէ զիս և ըզ
բնաւս ազգայինս , և զբարե
կամս , իսկ և զհանուրս հաւա
տարիմ քրիստոնեայս յամե
նից չարեաց . ամէն :

Սէրճեանորունն աւ շօնն Վերս
 Գլխաւորս ամենաբարեհառչ հո-
 ւնն Տարեւմտ :

Աւ աւազին Վերսն :

Սերկրպագեմ քեզ տը իմ յո
 քո . և աղաչեմ զքեզ յիշա-
 տակաւ սրոյն այնորիկ սրա-
 դունեղի , որ Թափանցեաց 'ի
 սիրտ ամենասրբուհւոյ մօր
 քոյ և կուսի , մինչ յայտնեցաւ
 նմա 'ի ծերունւոյն սիմէոնէ
 չարչարելուն քո կարծրագոյն ,
 մահ քո խստագոյն . զի հաճի
 ցիս շնորհել ինձ զկատարեալ
 ճանաչելութի , և զճշմարիտ
 ապաշխարութիւն իմոյն յան-
 ցանաց :

Հայր մեր որ յերկինս :

Աղջոյն քեզ մարիամ :

Աւ

Առ երկրորդ վերան :

Երկրպագեմ քեզ նոր իմ յս
քս , և աղաչեմ զքեզ միջնոր
դու թի վերին այնորիկ . զոր
կրեաց մայր քո ամենօրհնե
ցեալ , մինչ ազգեցուի հրեշ
տակին փախչելով 'ի հալած
մանէ հերովդէի , ընդ սրբոյն
յովսէփայ իւրում մաքրա
գունեղի փեսային , եւ զքեզ
'ի յեզ իստոս , յանձն առնելով
զմեծ ամեծ տառապանս 'ի ճա
նապարհի . զի հաճիցիս շնոր
հել ինձ զօգնութի ընդդէմ
փորձութեց , և զնպաստութի
ընդդէմ պատրանաց և խա
բէութեց թշնամւոյն դժո
խայնոյ :

Հայր մեր որ յերկինս :

Ողջոյն քեզ մաքրեմ :

Առ

Ա - Երբորդ Լեւոն :

Երկրպագեմ քեզ նոր իմ յս
քն , և աղաչեմ զքեզ միջնոր
դու թի վերին այնորիկ , զոր
կրեաց ամենասրբուհի մայր
քո 'ի ժամուն յայնմիկ , յո
րում իբր կորուսեալ հա
մարէր զքեզ , մինչև եգիտ
զքեզ 'ի տաճարին , յորում
վիճաբանէիր ը գիտնոց . զի
հաճիցիս շնորհել ինձ զկա
տարեալ ներումն իմոց բնա
ւից յանցանաց' և արբել զհո
գի իմ քոյով անձայնով շնոր
հիւն :

Հայր մեր որ յերկինս :
Աղջոյն քեզ մարիամ :

Ա - Երրորդ Հերան :

Երկրպագեմ քեզ տր իմ յո
քս , և աղաչեմ զքեզ միջնոր
դութք մեծագունեղի վիրին
այնորիկ , զոր ընկալաւ ամե
նասրբուհի մայր քո , մինչ
դու ժեցեալ եղև նմա դառ
նագունեղ լուրն այն , թէ
պաշարեցեալ էիր դու 'ի չա
րագործաց , ըմբռնեցեալ յան
հաւան հրէից , ամբարշտանս
կապեցեալ , խստաբարոյանս
ձաղեցեալ , և փշով պսակե
ցեալ . զի հաճիցիս ընձեռել
ինձ զշնորհս առ 'ի ծառայել
քեզ մաքրութք , խոնարհու
թք , և երկայնամտութք , մին
չև 'ի վախճան :

Հայր մեր որ յերկինս :

Աղջոյն քեզ մարիամ :

Է

Է

Ա -

Ա — Կենդեցորդ Վերան :

Երկրպագեմ քեզ նոր իմ յո
քո , և աղաչեմ զքեզ միջնոր
դու թիւ Կարծրագունեղի վի
րին այնորիկ , զոր Կրեաց ա
մենասրբուհի մայր քո , մինչ
ետես զքեզ 'ի Կրեւն 'ի վր սր
բազնագունեղից ուսոց քոց
զծանրաբեռնութիւն արբոյ խա
չին , զոր բարձեալ տանէիր 'ի
լեառն Կառափման . զի հա
ճիցիս պարգևել ինձ զճշմա
րիտ ապաշխարութիւն , և 'ի վրշ
տակրութիւն քում նաճայնոյ
հանդիսավեհութե՛ն իմոյ ան
ձին յանձնարութի :

Հայր մեր որ յերկինս :
Ողջոյն քեզ մարիամ :

Ա —

Ա - Վեցերորդ Վերսն :

Երկրպագեմ քեզ տը իմ յս
քո , և աղաչեմ զքեզ միջնոր
դութի սաստկագունեղի վի
րին այնորիկ , զոր կրեաց ամե
նաարքունի և ցաւագնեցեալ
մայրն քո , մինչ ետես զքեզ
'ի մեծամեծ չարչարանս՝ բեւ
ռեցեալ 'ի վերայ սքյ խաչա
փայտին , յորում սրագունե
ղիւք բեւոօք ձեռք քո սր
բաղնագունեղք և ոտք եին
սկեռեցեալք , և զքեզ բար
ձրացուցեալ 'ի վեր 'ի նշաւակ
բոլորի աշխարհի . զի հաճիցիս
տալ ինձ զչնորհս , որովք յա
ռաջ քան զմեռանիլն իմ՝ կա
րիցեմ ընդունիլ ջերմեռան
դապէս և արժանապէս զսր
բաղնութի քոյոյ սրբագունե
ղի և կատարելագունեղի մար

մնոյ և արեան . և մեռանիւ
 հաւատարմապէս 'ի մէջ քոյոց
 բազկաց :

Հայր մեր որ յերկինս :

Ողջոյն քեզ մարիամ :

Ա - Եօթներորդ Վերսն :

Երկրպագեմ քեզ տր իմ յս
 քս , և աղաչեմ զքեզ միջնոր-
 դու թիւ կարծրագունեղի վե-
 րին այնորիկ , զոր կրեաց ամե-
 նասրբուհի մայր քո վշտագնե-
 ցեալ , մինչ ետես զքեզ մե-
 ռեալ և թաղեցեալ , բոլորո-
 վիմբ խոցոտեցեալ , և տգեղա-
 ցեալ . զի հաճիցիս 'ի վախճա-
 նի կենաց իմոց մխիթարել զիս
 քոյով շնորհիւ , և տալ ինձ
 վայելել զքեզ զկնի մահուն
 իմոյ 'ի փառս յաւիտենականս .
 Հայր մեր որ յերկինս :
 Ողջոյն քեզ մարիամ :

Աղօթք

Այսինքն աստ արեւելի Թագաւորն ։

Այլ ամենասրբութի կայս' ով
մայր ողորմութե , և ապաւնէն
մեզ թշուառից մեղաւորաց ,
աղաչեմ զքեզ 'ի ձեռն այնո
ցիկ վշտաց քոց , որոց 'ի մե
ծարանս ըստ իմութե կարի և
բղձի մատուցի զաղօթս վե
րագեցեալս , զի հաճիցիս մաղ
թեւ վս իմ 'ի սիրեցելոյ որդ
ւոյ քուամէ զձմարիս ցաւա
կրութի յանցանաց իմոց ան
ցելոց , և զյարամնայութի յիւ
րութե սրբազանի պաշտաման
'ի փառս Թոն Թոյ օրհնեցելոյ
'ի յաւիտեանս յաւիտենից
ամէն ։

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Սերժանդոմէ առ Էօն խնդոմ
Բէն, որովք զհասցէ տերահին Տեր
'ի յերկինս :

Առ առաջին խնդոմԲէն :

Խնդան ով հարան անարատ
հոգւոյն սբջ, հանդերձ բերկ
րանօքն՝ զորս ունիս արդ 'ի
դրախտին: Քանզի սակս քոյոյ
խակականի մաքրութե և հու
սուն բարձրացար 'ի վեր քան
զհրեշտակս, և գերակայացար
'ի վեր քան զամ սբս: Աղջոյն
քեզ, և այլն :

Առ երկրորդ խնդոմԲէն :

Խնդան ով ճշմարիտ մայր ան
հանդերձ զո՛ւարճութեամբն,
զոր ունիս 'ի դրախտին: Քան
զի ոմ արեգակն աստ 'ի յերկ
րի

րի լուսաւորէ զբոլոր աշխարհ
այսպէս դու քոյովք ճառա
դայթիւք զարդարեա և պայ
ծառացուցանեա զգրախոն բո
լոր : Աղջոյն քեզ մարիամ :
և այլն :

Աւ երբորդ խնդումէն :

Անդա՛ն ո՛վ ճշմարիտ դուստր
այ հանդերձ հրճունօքն ,
զոր ունիա արդ 'ի գրախոնն :
Քանզի հանուրք քահանայա
պետութիք հրեշտակաց և հը
րեշտակապետաց , աթոռոց և
տէրութեց , և համայնք հո
գիք երանելեաց պատուէն և
մեծարեն զքեզ , և վերաճա
նաչեն իբր մայր ստեղծողին
իւրեանց , հպատակին իսկյա
մենայնի քում նշմարութի :
Աղջոյն քեզ . և այլն :

Առ չորրորդ խնդրումն :

Խնդրածով աղախին ամենա
սրբոյ երրորդունն հանդերձ
ուրախութիւն , զոր ունիս 'ի
դրախտին : Վանդի զբնաւս
շնորհս , զորս հայցես 'ի քում
մէ քաղցրագունեղէ և հնա
ղանդագունեղէ որդւոյ , իս
կոյն քեզ շնորհին : Աւ մանա
ւանդ ուր առե սքն բեռնադ
տոս ' ոչ ումեք աստ 'ի յերկրի
ղեղանի շնորհ , եթէ ոչ նախ
անցանիցէ 'ի ձեռանէ քումմէ
գերամեծարէ : Աղջոյն քեզ ,
և այլն :

Առ հինգերորդ խնդրումն :

Խնդրածով իշխուհիդ պարզա
գունեղ հանդերձ բերկրա
նոքն , զորս ունիս 'ի գրախ
տին : Վանդի դու միայն ար
դիւ

դիւնաւորեցար գոլ ընդու
 նոսկ այսքանում արժանապատ
 ունութիւն , 'ի մէջ հանուրց ե
 րանելեաց , որք են 'իյերկինս ,
 և կաա մերձաւորագոյն քան
 զայլս առ ամենասուրբ եր
 րորդութիւնն : Աղջոյն քեզ ,
 և այլն :

Առ Վեցերորդ Խնդրութիւն :

Խնդա՛ ո՛վ յոյսդ մեղաւո
 րաց և ապաւենդ վշտացեւոց
 հանդերձ զունարձութիւն , զոր
 ունիս 'ի դրախտին : Վանգի
 զքնաւս քոյս ծառայս ջերմե
 ռանդս , որք գովաբանեն և
 վերյարգեն զքեզ յայսմիկ աշ
 խարհի , վարձատրեւոց է հայրն
 յաւիտենական իւրով սրբազ
 նագոհնեղիւ շնորհիւ , և 'ի
 հանդերձեւում իւրով սրբազ
 նագոհնեղիւ ք փառօք : Աղ

Զոյն քեզ մարիամ . և այլն :

Առ Եօնէրորդ Խնդումէն :

Խնդա՛ ո՛վ մայր դուստր և
 հարսն Կայ : Վանդի համայնք
 շնորհք և բերկրութիւն , ո՛
 րովք զմայլիս՝ ի դրախտին , ոչ
 երբեք են նսնազեւոյցք , այլ
 մանաւանդ ճոխանաւոյցք , մին
 չև յօր դատաստանի , և յա
 րամնաւոյցք՝ ի յաւիտեանս յա
 լիտենից . ամէն : Աղջոյն
 քեզ . և այլն :

Ի իմաստիացս աստ ար անձամբ իմն ասե-
նէր անհաշի :

Տը ողորմեաց :

Քս ողորմեաց :

Տը ողորմեաց :

Քս լուր մեզ :

Քս յար լուր մեզ :

Հայր երկնաւոր անձ , ողոր-
մեաց մեզ :

Արդի փրկիչ աշխարհի անձ ,
ողորմեաց մեզ :

Հոգիդ սբ անձ : ողոր :

Աք Երրորդութիւն մի անձ ,
ողորմեաց մեզ :

Արքուհի մարիամ , աղօթեա-
վս մեր :

Աք անձամբին . աղօ :

Աք Կոյս Կուսանաց . աղօ :

Մայր քսի . աղօ :

Մայր անձայնոց շնորհաց . ա-

ղօթեա՛ն վասն մեր :

Մայր մաքրագունեղ . աղօ :

Մայր ողջախոհագունեղ .

աղօթեա՛ն վն մեր :

Մայր անարատ . աղօ :

Մայր ամբիծ . աղօ :

Մայր սիրելի : աղօ :

Մայր սքանչելի . աղօ :

Մայր ստեղծողին . աղօ :

Մայր կեցուցչին . աղօ :

Կոյս խոհեմագունեղ . աղօ :

Կոյս գեղյարգելի . աղօ :

Կոյս քարոզելի . աղօ :

Կոյս կարող . աղօ :

Կոյս բարեգութ . աղօ :

Կոյս հաւատարիմ . աղօ :

Հայելի արդարութե . աղօ :

Ըթող իմաստութե . աղօ :

Պատճառ մերոյ խնդութե .

աղօթեա՛ն վասն մեր :

Ընօթ հոգեորական . աղօ :

Ընօթ պատուելի . աղօ :

Ընօթ

Լ՛ի օթ յարդական ջերմեռան
դու թէ . աղօ :

Սարդ խորհրդական . աղօ :

Լ՛շտարակ դաւ թեան . աղօ :

Լ՛շտարակ փղոսկրեայ . աղօ :

Սալատ ոսկեղէն . աղօ :

Տասրանակ ուխտի . աղօ :

Դուռն երկնից . աղօ :

Լ՛սող առաւօտեան . աղօ :

Լեցու թի հիւանդաց . աղօ :

Լ՛հրաստան մեղաւորաց . աղօ թեա՛ :

Սխիթարիչ վշտացելոց . աղօ :

() գնական քրիստոնէից . աղօ թ :

Թափուհի հրեշտակաց . աղօ :

Թափուհի նա հապետաց . աղօ :

Թափուհի մարգարէից . աղօ :

Թափուհի առաքելոց . աղօ :

Թափուհի մարտիրոսաց . աղօ թեա՛ վասն մեր :

Թափուհի խոստովանողաց .

աղօ

աղօթեա՛ վասն մեր :

Թափուհի կուսանայ . աղօ :

Թափուհի նա՛մ արբոց . աղօ :

Թեա՛ վ՛ս մեր :

Գառն նայ , որ բառնաս ըզ-

մեղս աշխարհի :

անսա՛ մեղ տր :

Գառն նայ , որ բառնաս ըզ-

մեղս աշխարհի :

յար լո՛ւր մեղ տր :

Գառն նայ , որ բառնաս ըզ-

մեղս աշխարհի :

ողորմեա՛ց մեղ :

Վ՛ս լո՛ւր մեղ :

Վ՛ս յար լո՛ւր մեղ :

(Աղօթ)

Ե՛ւ անճառելոյ ողորմուէ ,

որ ոչ միայն մարդ՝ այլև որ

գի մարդոյ լինիլ հաճեցար ,

և ծնանելով 'ի կուսէ զմայր

'ի յերկրի ունեցեր՝ որ զնա՛

ուսեիր

ունէիր հայր 'ի յերկինս ,
 տո՛ւր մեզ աղերսեմք՝ նորին
 զյիշատակն ջերմեռանդսպէս
 հռչակել , նորին զմայրու[թ]ին
 գերազանցապէս գերյարգել ,
 նորին գերազանցագոհնեղի
 արժանապատու՛ն ու [թ]էն զմեզ
 խոնարհապէս ըն[թ]արկել , որ
 զքեզ հոգւով սրբով յղացաւ ,
 զքեզ կուսու[թ]ք ծնաւ . և ըզ-
 քեզ 'ի յերկրի ինքեան հպա-
 տակ ունեւաց , զմորդ մեր յմքն :

Ար կեաս և [թ]աղաւորես
 ընդ հօր , և ընդ նբյ
 հոգւոյն 'ի յա-
 ւիտեանս .
 ամէն :

Ի Էֆեսիացի առ Կրն Ռի յիստու
 Գրիստու :

ՏԻ ողորմեաց :

Քս ողորմեաց :

Տր ողորմեաց :

Յս լուր մեզ :

Քս յար լուր մեզ :

Հայր երկնաւոր ւնձ . ողորմ :

Արդի փրկիչ աշխարհի ւնձ ,

ողորմեաց մեզ :

Հոգիդ սբ ւնձ . ողոր :

Աբ Լորորդու թիւն մի ւնձ ,

ողորմեաց մեզ :

Յս որդի ւնյ կենդանւոյ . ողորմեա :

մեզ :

Յս ճառադայթ հօր . ողորմ :

Յս ճաճանչ լուսոյ յաւիտե :

նականի :

ողորմ :

Յս թագաւոր փառաց . ողոր :

Յս արեգակն արդարուն . ող :

Յս

Յո որդի մարիամու կուսին .
ողորմ :

Յո սքանչելի . ողորմ :

Յո անհրաժեշտ . ողորմ :

Յո հայր հանդերձելոյ յաւի
տենին . ողորմ :

Յո մեծի խորհրդոյ հրեշտակ .
ողորմ :

Յո կարողագունեղ . ողորմ :

Յո համբերողագունեղ . ողորմ :

Յո հնազանդագունեղ . ողորմ :

Յո հեղե խոնարհ սրտիւն . ողորմ :

Յո ողջախումբէ սիրող . ողորմ :

Յո իսկական սիրող մեր . ողորմ :

Յո անխաղաղութե . ողորմ :

Յո հեղինակ կենաց . ողորմ :

Յո օրինակ առաքինութե . ողորմ :

Յո նախանձաւոր հոգւոյ . ողորմ :

Յո անմեղ . ողորմ :

Յո աղաւհն մեր . ողորմ :

Յո հայր աղքատաց . ողորմ :

Յո ցանձ հաւատացեալ . ողորմ :

Յո

- Յո քաջ հովիւ . ողորմ :
 Յո լոյս ձգմարիտ . ողորմ :
 Յո իմաստութի յաւիտենա-
 կան : ողորմ :
 Յո բարուի անհուն . ողորմ :
 Յո ճանապարհ մեր և կեանք .
 ողորմ :
 Յո ցնծուի հրեշտակաց . ողորմ :
 Յո վարդապետ առաքելոց .
 ողորմ :
 Յո ուսուցիչ աւետարանչաց .
 ողորմ :
 Յո արիութի մարտիրոսաց .
 ողորմ :
 Յո լոյս խոստովանողաց . ող :
 Յո պսակ սբց ամենից . ողորմ :
 Եւ յցելո՛ւ մեր լեր . անսա՛ մեզ
 յիսուս :
 Քաւարար մեր լեր :
 յար լո՛ւր մեզ յո :
 Յամենից մեղաց՝ զերծ՝ ըզ-
 մեզ յո :

Վ ցաամանէ քուամէ . զերծ :
 Յորոգ այթից դիւին . զերծ :
 Վ յողւոյ պոռնկութե . զեր-
 ծն զմեզ յն :

Վ մահու յարակայէ . զերծ :
 Վ ստունկանմանէ քոյոց ներ-
 շնչմանց . զերծ :

Վ ասն խորհրդեան ներմար-
 մութե քոյ սրբ . զերծ :

Վ ն ծննդեան քոյ . զերծ :

Վ ասն մանկութե քոյ . զերծ :

Վ ն անձայնազունեղից քոյոց
 վարուց . զերծ :

Վ ասն քոյոց աշխատանաց .
 զերծն զմեզ յն :

Վ ն հանդիսի և չարչարանաց
 քոյ . զերծ :

Վ ասն խաչի և միայնակի թո-
 դեցման քոյ . զերծ :

Վ ասն քոյոց վշտակրութեց .
 զերծն զմեզ յն :

Վ ասն մահու քոյ և թաղման .
 զեր-

զերծո՞ղմեզ յն :

Ս ասն քոյոյ յարութէ . զեր-
ծո՞ղմեզ յն :

Ս ասն քոյոյ համբարձման .
զերծո՞ :

Ս ասն քոյոյ ցնծութէ . զեր-
ծո՞ղմեզ յն :

Ս ասն քոյոյ փառաւորութէ .
զերծո՞ղմեզ յն :

Վառն նայ , որ բառնաս ըզ-
մեզս աշխարհի :

անսա՛մեզ տր :

Վառն նայ , որ բառնաս ըզ-
մեզս աշխարհի :

յար լո՛ւր մեզ տր :

Վառն նայ , որ բառնաս ըզ-
մեզս աշխարհի :

ողորմեաց մեզ :

Ես անսա՛մեզ :

Ես յար լո՛ւր մեզ :

Աղօթք :

ՏՐ յնքն , որ ասացեր . հայ-
ցեցէք և առնուցուք , խնդ-
րեցէք և գտանիցէք , բազ-
խեցէք և բացցի ձեզ , աղա-
չեմք տո՛ւր մեզ հայցողաց զիղձ
անձայնոյ քոյոյ սիրոյ , զի զքեզ
սրտի՛ն բոլորով , բանի՛ն , և
գործով սիրեսցուք , և 'ի քում
մէ գովութի՛ն ոչ երբէք դա-
դարիցուք , որ կեաս և թա-
գաւորես անձ ընդ հօր , և ընդ
սքոյ հոգւոյն , 'իյաւիտեանս .
ամէն :

Քոյոյ մարդկութե անու-
թի օծեցելոյ տր յն քն՝ զեր
կիւղ համանգամայն և զսէր
արա՛ մեզ ունել յարակայա-
պէս , բանզի ոչ երբէք 'ի քում
մէ

մէ հոգաբարձու թէնէ անտես
 առնես , զորս ընդ սերտու
 թի քոյոյ սիրելուէ ներհաս
 տատես , որ կեաս և թագա
 ւորես նո՛ւրի համայն յա
 ւիտեանս . ամէն :

Եւ Բժ Բժ քաջանայք , և կրօնա
ւորք . աղօթե :

Եւ Բժ Բժ միայնակեացք , և ա
նապատաւորք , աղօթեց :

Արքուհի մարիամ մաքդաղէ
նացի : աղօ :

Արքուհի ագաթա . աղօ :

Արքուհի լուկիա . աղօ :

Արքուհի ագնէս . աղօ :

Արքուհի կեկիլիա . աղօ :

Արքուհի կատարինէ . աղօ :

Արքուհի անաստասիա . աղօ :

Եւ Բժ Բժ Բժ կուսանք , և
այլիք . աղօթեցէք :

Եւ Բժ Բժ , և Բժ Բժ Բժ Բժ , Բժ
րեխօսեցէք վասն մեր :

Քաւիչ լէր . խնայեա՛ ի մեզ
տէր :

Քաւիչ լէր . անսա՛ մեզ տէր :

Յիմ չարէ , ազատեա՛ զմեզ
տէր :

Յիմ մեղաց . ազատեա՛

'Ն բարկու թէ քու մմէ . ազա-
տեա՛ զմեզ տր :

'Ն տարածամ , և յանկարծա-
կան մահո՛ւնէ , ազատեա՛
զմեզ տր :

'Ն դաւաճանու թենէ դի՛ւին ,
ազատեա՛ :

'Ն բարկու թենէ , և յատելու
թէ , և յամ չար կամաց ,
ազատեա՛ :

'Ն յոգւոյ պոռնկու թէ . ազա :

'Ն կայծականց , և մերկաց ,
ազատեա՛ :

'Ն յաւիտենական մահո՛ւնէ .
ազատ :

Ս Ե խորհրդոյ սք մարդեղու
թէ քո . ազ :

Ս Ե գալստեան քո . ազ :

Ս Ե ծննդեան քո . ազ :

Ս Ե մկրտութի , և սք պահոց
քոց . ազ :

Ս Ե խաչի , և չաբչարանաց

քոյ .

աղատ :

1) Եմահոճան , և թաղման քո .
աղատեա՛ :

1) Ե Եք յարուծի քո , աղա-
տեա՛ զմեզ տր :

1) ասն հրաշալի համբարձման
քո .

աղատ :

1) Ե գալատեան հոգւոյն սքյ
մխիթարչի .

աղատ :

1) Ե յաճուր գատաստանին , ա-
ղատեա՛ զմեզ տր :

1) Ե դաւորքս , զքեզ աղաչեմք
լուր մեզ :

Օ ի խնայեսցես 'ի մեզ , զքեզ
աղաչեմք լուր մեզ :

Օ ի ներեսցես մեզ , զքեզ ա-
ղաչեմք լուր մեզ :

Օ ի զմեզ առ ճշմարիտ ապաշ-
խարուծի ժամանեցուցա-
նել հաճեսցիս , զքեզ . աղ :

Օ ի զեկեղեցի քո Եք հովոճել
և պահպանել հաճեսցիս ,

Է

G

զքեզ

զքեզ աղաչեմք լուր մեզ :

Օ ի զմորն առաքելական , և
զմամեկեղեցական կարգս'ի
որբակրօնուն պահպանել
հաճեսցիս . զքեզ աղ :

Օ ի զթշնամիս եկեղեցւոյ օրը
բոյ խոնարհեցուցանել հա-
ճեսցիս . զքեզ աղ :

Օ ի թագաւորաց . և իշխա-
նաց բրիստոնէից զխաղա-
ղուծի , և զճշմարիտ միա-
բանունի պարգևել հաճես-
ցիս . զքեզ աղ :

Օ ի համայնից ճողովբոց
բրիստոնէից զխաղաղունի ,
և զմիուծի շնորհել հաճես-
ցիս . զքեզ աղ :

Օ ի զմեզ 'ի սբ ծառայուծե-
քում զօրացուցանել , և
պահպանել հաճեսցիս . ըզ-
քեզ աղաչ :

Օ ի զմիտս մեր առ երկնային
փառ

փափաքմունս ուղղեսցես .

զքեզ աղաչեմք լուր մեզ :

Օ ի նամ բարերարաց մերոց
զմշտնջենաւոր բարիս հա-
տուսցես .

զքեզ աղ:

Օ ի զհոգիս մեր , և եղբարց ,
մերձաւորաց , և բարերա-
րաց մերոց , 'ի յաւիտենա-
կան դատապարտութիւն ապ-
րեցուսցես .

զքեզ աղ:

Օ ի զպտուղս երկրի տալ , և
պահպանել հաճեսցիս . ըզ-
քեզ աղաչեմք :

Օ ի նամ հաւատացեալ ննջե-
ցելոց զհանգիստ յաւիտե-
նական պարգևել հաճես-
ցիս .

զքեզ աղ:

Օ ի մեզ անսալ հաճեսցիս .
զքեզ աղ:

Արդի նոյ ,

զքեզ աղ:

Գառն նոյ , որ բառնաս ըզ-
մեզս Յի.սնայեա'ի մեզ նոր :

Վառն նայ, որ բառնաս ըզ
մեղս աշխարհի . անսան մեղ
տէր :

Վառն նայ՝ որ բառնաս զմեղս
աշխարհի . ողորմեանց մեղ :

Քե լուր մեղ :

Քե անսան մեղ :

Տը ողորմեան :

Քե ողորմեան :

Տը ողորմեան :

Հայր մեր՝ որ յերկինս :

Աստուծո . Էմ :

Եւ յօգնել ինձ նայեաց ,
և տը յընկերել ինձ փու
թան .

Եւ մաշեցեն , և յամօթ լիցին
որք խնդրէին զանձն իմ . դարձ
ցին յետս , և ամաշեցեն , որք
խորհէին ինձ զչար :

Վարձցին առ ժամայն ամաշե
ցեալք , որք ասէին ինձ վանչ վանչ :

Տը

Յնծասցեն , և ուրախ լիցին 'ի
քեզ ամենեքեան՝ որք խնդրեն
զքեզ տէր :

Եսասցեն յմմ ժամ , մեծ է
մծ՝ ոյք սիրեն զփրկուի քո :

Ես աղքատ և տնանկ եմ , մծ
օգնեալ ինձ . օգնանէն և փրկիչ
իմ ես դու , տր մի յամենար :
Փառք հօր՝ և որդւոյ՝ և հոգւ
ւոյն սբյ . և այլն :

Եւցո՛ զճառայս քո . մծ իմ ըզ
յուսացեալս 'ի քեզ :

Եր մեզ տր աշտարակ հզօր .
յերեսաց թշնամւոյն :

Մի մեզ իցէ մեզ թշնամին . և
որդի անօրէնու թէ մի չարչա
րեսցէ զմեզ :

Տր մի լը մեզաց մերոց առներ
մեզ . և մի լը անօրէնու թէ մե
րում հատուցաներ մեզ :

Աղօթեացու՛մ Վասն Հայրապետիս
Տէրոյ (ԱՅՆ) :

ՏՐՆ պահպանեսցէ զնա . և
կենդանի և երանելի արասցէ
զնա 'ի վր երկրի . և մի մատ-
նեսցէ զնա 'ի հոգի թշնա-
մեաց իւրոց :

Աղօթեացու՛մ Վա Բարերարաց
Տէրոյ :

Հաճեաց տոր հատուցանել ամ
բարերարաց մերոց վասն ան-
ոճան քոյ զկեանս յաւիտենա-
կանս : ամէն :

Աղօթեացու՛մ Վա հաւատացեալ
հնջեցելոյ :

Օ հանգիստ յաւիտենկն պար
գեւեա՛նց տոր , և լոյս մշտնջե-
նաւոր ծագեսցի նց : հանգի-
ցեն 'ի խաղաղութե : ամէն :

Վա հեռաւոր եղբարց Տէրոյ :
Եւցո՛ղ զծառայս քո՛ ամ իմ ըզ-
յուսացեալս 'ի քեզ :

Վա

Եւ ապեանց տրօղնուի ի նիսիս
 Եւ ի սիտիսէ պաշտպանեալ զնոս
 Տը լուր աղօթից իմաց . Եւ ա-
 զաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ :

Աղօթեալուք :

Եւ , որում յատուկ է ողոր-
 միլն միշտ Եւ ներեւն , ընկալ
 զաղաչանս մեր . զի զմեզ Եւ
 զնամ պաշտօնեայս քո՝ զորոյս
 ցանաց շղթայն կապեաց , ողոր-
 մութիւն քոյոյ գթութեան
 մարդասիրապէս արձակեա-
 ցէ :

Եւ աղաչեմք տր զմաղթանս
 պաղատողացս . Եւ ներեալ մե-
 ղաց խոստովանողացս առ քեզ
 զի հանգիտապէս մեզ զներո-
 ղութի շնորհիցեա ով բարե-
 գութ Եւ զխաղաղութի :

() անձառելի մեզ տր զողոր-
 մածութի քո բարեգթասպէս
 ցոյց . որպէս զի ի միասին ըզ-

մեզ և 'ի բնաւից մեղաց քա-
ւեսցես, և 'ի պատժոյն, զորս
վասն նոցին արժանաւորիմք,
ազատեսցես:

Ըոր վն մեղաց մերոց ցաս-
նուս. և ապաշխարութիւն զի
ջանիս, զմաղթանս ժողովրդ
դեանքո պաղատողի քանիչ
նկատեա՛մ. և զհարունածս քոյոյ
ցասման, զորս վասն մեղաց
մերոց արժանաւորիմք՝ յետս
դարձո:

Ըմենակարօղ մշտնջենաւոր
անձ, ողորմեաց ծառային քում
հայրապետին մերում (Մն)
և առաջնորդեա՛մ նմա ընթոյին
բարեգթութե 'ի ճանապարհն
յաւիտենականի փրկութե, զի
քե պարգևողի՜նք, քոյոց հա-
ճոյից ցանկասցի, և անձ
բութե կատարեսցէ:

Ը, յորմէ են սք փափաք
մունք:

մունք , ուղիղ խորհուրդք , և
արդար դործք , տո՛ւր ծա-
ռայից քոց զխաղաղութիւնն
դայն՝ զոր աշխարհս տալ ոչ
կարէ . զի և սիրտք մեր պատ-
ռհիրանաց քոց հնազանդեա-
ցին , և երկիւղ թշնամեացն
'ի բաց բարձցի , և ժամանակք
մեր քոյին հովանաւորութե-
անդորրականք լիցին :

Աիշեա՛ հրով սբջ հողւոյն զե-
րիկամունս և զսիրտս մեր նոր .
զի քեզ անարատ մարմնով ծա-
ռայեսցուք , և սբ սրտի՛ն հա-
ճոյասցուք :

Հաւատացելոց նմ , ամենե-
ցուն ստեղծող և փրկիչ , հո-
գեաց ծառայից քոց և աղախ-
նեաց՝ զթողութի համայնից
շնորհեա՛ մեղաց . զի զներո-
ղութն , որում միշտ ցանկացան ,
բարեպաշտականօք պաղատա-

հօք առ ընդունիցին :

Մարմանց մերոց , աղաչեմք
 Թո՛ր , ներշնչելով նախածամա-
 նեա՛ն , և օգնելով յաջողեա՛ն . զի
 համայնք մեր աղօթք , և դործք
 'ի քէն միշտ սկսանիցին , և քե-
 սկսեցեալ աւարտիցին :

Մենակարօղ մշտնջենաւոր
 Թ՛ժ , որ կենդանեաց տիրես 'ի
 միասին և մեռելոց , և ամե-
 նեցունս ողորմիս . զորս հաւա-
 տով և գործով քոյս լինելոց
 գոլ նախաճանաչես . պաղա-
 տօղքս զքեզ աղաչեմք , զի վ՛ժ
 որոց զմաղթանս հեղուլ վըճ-
 ուեցիք , զորս և կմնեցկայ կեն-
 ցաղս դեռևս 'ի մարմնի ունի
 կալեալ , կամ ապագայն արդ-
 մերկացելս 'ի մարմնոյ վերըն-
 կալաւ , բարեխօսութիւն ամե-
 նից սբօց քոց , գթութե քոյոյ
 մարդասիրութեն , ամենիցյան

ցանաց իւրեանց զթողութի ,
առնակալցին . 'ի ձեռն ին մե-
րոյ յսի քսի որդւոյ քոյ , որ
ընդ քեզ կեայ և թագաւորէ
'ի միութե հոգւոյն 'սբյ 'ած ,
ընդ 'ամ յաւիտեանս յաւիտե-
նից , ամէն :

Տէր Լուր աղօթից իմոց :

Եւ աշաղակ իմ առ քեզ ե-
կեսցէ :

Սոցիցէ մեզ ամենակարօղ և
ողորմած տրն . ամէն :

Հաւատացելոց հոգիքն ողոր-
մութքն 'այ հանգիցեն 'ի խա-
ղաղութե : ամէն :

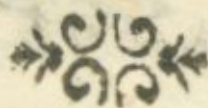
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Աբրա ասելոյ զողջոյն թեղ ճարիամ
յառաւօրոտն , 'ի Ռջօրէի , և յերե-
կոյի . յորժամ հնչէ զանգակն պար-
տիմք Բանալ զգլուխս , և խաչակըն
թելով զդէմս Ռեր ասել :

Որեշտակ տն աւետեաց կու-
սին մարիամու , և յղացաւ 'ի
հոգւոյն սբյ : Աղջոյն քեզ մա-
րիամ . և այլն :

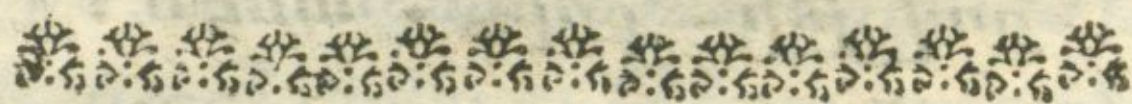
Մհաւասիկ կամ աղախին տն ,
եղևցի ինձ ըն բանիքում : Աղ-
ջոյն քեզ մարիամ , և այլն :

Եւ բանն մարմին եղև , և բը-
նակեցաւ 'ի մեզ . Աղջոյն քեզ
մարիամ , և այլն :

Աղօթք :

() Հնորհա քո աղաչեմք տէր ,
 'ի միտս մեր ներհեղ . զի որք
 հրեշտակին աւետեօք զքի որդ
 ւոյ քոյ զներմարմնու թիւն
 ճանաչեցաք , չարչարանօք նո
 րին և խաչի՛ն ժամանեցուք 'ի
 փառս յարու թեան նոր մերով
 յի՛ն քսի՛ն . ամէն :

Աղաչանք :

() Երհնեցե՛ք և բարեբանեցե՛ք
 ի՛նչք ամենեցուն 'ի քեզ յու
 սան նոր , և դու տաս կերա
 կուր նոցա 'ի ժամու : Բա
 նաս զձեռն քո , և լցուցանես
 զնամ կենդանի օրհնութք :
 Փառք հօր , և որդւոյ , և հոգ
 ւոյն սբյ . և այլն :

ՏՐ ողորմեաց :

ՔՄ ողորմեաց :

ՏՐ ողորմեաց :

Հայր մեր , և այլն :

Աղօթեացուք :

() Երհնեա՛ , աղաչեմք տր , ըղ
մեզ և զայսոսիկ զքո պարգևս ,
զորս 'ի քու մէջ առատութե
լնդ ունեւոցեմք . տէրումք մե
րով յսի՛ն քսի՛ն . ամէն :

Եւ ապա կնքեա՛ ամոյ ճեւամբ 'ի
Վր սեղանոյն ասելով :

Յանուն հօր , և որդւոյ , և
հոգւոյն սբյ . ամէն :

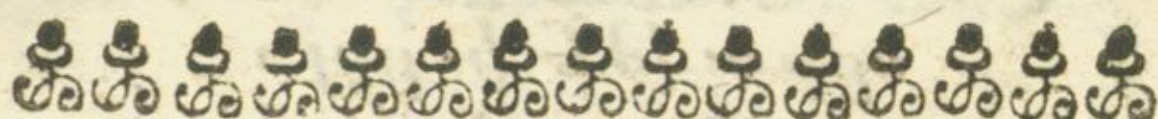
Կռկումբ զկնք սեղանոյն :

Խոստովան եղիցին առ քեզ
տր նամ գործքքո , և սբք քո
օրհնեսցեն զքեզ :

Փառք հօր . և այլն :

Մա

Սատուցանեմք քեզ գոհուիս
ամենակարօղ նո՛ւ, վն համայ
նից բարերարու թեցի քոյոց,
որ կեաս և թագաւորես 'ի յա
ւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Ճանապարհորդարան :

Ի Ճանապարհս խաղաղու թե
և բարեյաջողու թե ուղղեսցէ
զմեզ ամենակարօղ և ողոր
մածն նո՛ւ :

() Ըհնեալ նոր նո՛ւ ինչի . զի
յայց ել, և արար փրկու թի
ժողովրդեանս իւրոյ :

Եւ յարոյց մեզ զեղջիւր փրկ
կու թե 'ի տանէ դաւ թի ծա
ռայի իւրոյ :

Արպէս խօսեցաւ բերանովք
արքոց, որք յաւիտենից մար

գա

դարեքն էին :

Փրկու թի 'ի թշնամեաց մե-
րոց , և 'ի ձեռաց Իմ ատե-
լեաց մերոց :

Մենեղողորմու թի առ հարս
մեր , և յիշեւ զկտակարանս
սրբու թե իւրոյ :

Օ երդումն զոր երդումաւ ար-
րա համու հօր մերոյ , տալմեզ
առանց երկիւղի , զփրկու թի
'ի թշնամեաց մերոց :

Պաշտել զնա սրբու թի և ար-
դարու թի առաջի նորա զԻմ
աւուրս կենաց մերոց :

Եւ դու մանուկ մարգարե-
բարձրելոյն կոչեսցիր . գնաս-
ցես առաջի Իմն պատրաստել
զճանապարհս նորա :

Տաւ զգիտու թի փրկու է ժո-
ղովրդեան իւրոյ 'ի թողու թի
Իմ մեղաց մերոց :

Ս' Եւ թի ողորմու թե տեառն

Իմ

նայ մերոյ, որով երևեցաւ մեզ
արեգակն 'ի բարձանց :

Նազեւելոյս 'ի վերայ այնո-
ցիկ, որք նստեին 'ի խաւարի
և 'ի ստոճերս մահու . ուղղել
զոտս մեր 'ի ճանապարհս խա-
ղաղուն :

Փառք հօր, և այլն :

Եւ հրեշտակն ռափայել ու-
ղեկից լիցի մեզ 'ի ճանապար-
հի . ոնց զի խաղաղութիւն, ա-
ռողջութիւն, և խնդուիլ դարձ-
ցուք առ մերայինս :

Տր ողորմեաց .

Քն ողորմեաց :

Տր ողորմեաց :

Հայր մեր :

Կեցո՛ղ զճառայս քո, նո՛ճ իմ
զյուսացեալքս 'ի քեզ :

Նաաքեա՛ 'ի մեզ տր՛ զօգնու-
թի 'ի սքեյ . և 'ի սիրովնէ պաշտ-
պանեա՛ զմեզ :

Ամէն

Եր մեզ աշտարակ հզօր յե-
րեսաց թշնամուոյն :

Սի մեզիցէ մեզ թշնամին .
և որդի անօրէնու թէ մի չար
չարեացէ զմեզ :

(Օրհնեալ տիր զօրհանապազ :
առաջնորդեացէ մեզ նաժ փր-
կիչ մեր :

(Օ ճանապարհս քո տէր ցոյց
մեզ . և զշաւիղս քո ուսն մեզ :
Երանի թէ յաջողեչ էին ճա-
նապարհք մեր . 'ի պահել զար-
դարու թիս քո :

Եղիցին դժոճարիսք 'ի դիւ-
րինս . և առապարք 'ի ճանա-
պարհս հարթս :

Հրեշտակաց իւրոց պատուի-
րեալ է վոք քոյ . 'ի պահել ըզ-
քեզ յամ ճանապարհս քո :

Տըլուր աղօթից իմոց :

Եւ աղաղակ իմ առ քեզ է
կեսցէ :

Առ.

Լ ԿՕՒՆԵԱՅՈՒՄ :

ԼԸ, որ զորդիսն իսրայելի
ցամաք ոտիւք ընդ մէջ ծովուն
դնացուցեր, որ և երից
մոգուց առ քեզ աստեղք առաջնորդեալ՝
զուղի յայտնեցեր,
տուր մեզ աղաչեմք զյաջող
ճանապարհ, և զժամանակ
անդորր, զի հրեշտակի
քոյ սքյ ուղեկցուք առ այն,
յո փութամբ 'ի տեղին ժամանեւ
լ, և ապա 'ի նաւահանդիստ
յաւիտենական կենացն հասանեւ
երջանկապէս կարացուք . ամէն :

ԼԹ, որ զաբրահամ ծառայքո
'ի յուր քաղաքէն քաղ գէացուց
հանել ընդ մահապարհս իւրոյ
պանդխտութեան, անվտանկ
պահեցեր . աղաչեմք, զի և զմեզ
զծառայքս

Լայքս քո պահպանել հաճի
 ցիս : | Էր մեզ տր 'ի զինու
 ռութեանս . 'ի ճանապարհ
 հի միտարութի , 'ի տօթոյ
 հովանաւորութիւն , յանձրեա
 Լ 'ի ցուրտս վերարկու , 'ի
 լքման վերաբարձիչ , 'ի հա
 կառակութե օգնիչ , 'ի սա
 հեցման գաւազան , Լ 'ի նա
 ւակոծութե նաւահանգիստ . զի
 որպէս իտայել քե առաջնոր
 դեալ , յո փութամք՝ յաջողա
 պէս ժամանեացուք , Լ անդ
 րէն առ մերայինս դարձցուք .
 ամէն :

| Էր աղաչեմք տր պաղա
 տանաց մերոց , Լ զճանապարհ
 ծառայից քոց 'ի յաջողութի
 քոյոյ կենագործութե տրա
 մագրեալ . զի յամ վտանգից
 այսր ճանապարհի Լ կենաց
 քոյով միշտ պաշտպանիցիմք
 օգ .

օգնութիւն . ամէն :

Շնորհեա՛ն աղաչեմք ամենա-
կալիօղ Իմ , զի ժողովուրդքո՛
'ի Ճանապարհս կեցութե՛ն ըն-
թանայցէ , և երանելոյն յով-
հաննու Նախընթացին քոյ յոր-
դորմանն հետեւելով , առ այն
զոր քարոզեաց՝ անդորրապէս
ժամանիցէ , այսինքն առ Դորն
մեր յն քն , որ կեայ և թագա-
ւորէ ը քեզ 'ի միութե՛ն հոգ-
ւոյն Խբյ յաւիտեանս յաւիտե-
նից . ամէն :

Տաղ տառէն Ռնչ հաստէնէ՝ ի նաւա-
հանգիւստ, համ Ռնչ դառնա՛մս առ-
Ռերայի՛նս, և համ Ռնչ տանէ՛մս զխըն-
դառնի՛նէն հոգեւոր համ Տարփնաւոր :

Ղգքեզ անձ գովաբանեմք. տը
իսկ ղգքեզ խոստովանիմք :

Ղգքեզ հայր մեր անժամա-
նակ, յար մեծարէ երկիր հա-
մակ :

Քեզ և հրեշտակք ամենե-
քեան, երկինք և սէտք հա-
մանդամայն :

Քեզ քերովքէք, և սերովքէք,
երգեն և ոչ լռեն երբէք :

Աք աք աք տը անձ զօրաց :
Ըստ յայտնութեան տեսանո-
ղայ :

Երկինք երկիր լի են քոյ-
ովք, վայելչութե մեծի փա-
ռօք :

Ղգ

Բզքեզ երամք յարդեցելոց ,
բարեբանեն առաքելոց :

Սարգարէից Թիւ գովելի ,
Ճառէ զքեզ գօլ պատուելի :
Խաւմք գերափայլ մարտիրո-
սաց , զքեզ պատմէ տիեզե-
րաց :

Բզքեզ մինչև 'ի ծագս երկրի ,
դաւանէ սք եկեղեցի :

Բզհայր մեծի վայելչութե ,
զորդիդ միակ քոյ իսկութե :

Օ մխիթարիչ քո սք հոգին ,
պատուէ միշտ նոյն եկեղեցին :

Քն փառաց դու թագաւոր ,
որ յարակոյ որդի ես հօր :

Բռ 'ի փրկել զազդ մորդ կային
դու բնակեցար յարդանդ կու-
սին :

Բզխայթ մահու դու յաղթե-
լով , զերկինս բացեր մեզ հա-
ւատով :

Դու ընդ աջմէ հօր նոյ ,
'ի

'ի փառս նատիս միշտ գերյար-
դոյ :

'Նու դատաւոր ևս դոյ գա-
լոց , սպասիս 'ի քեզ յուսա-
ցելոց :

Սաղթեմք ուրեմն օգնելմեզ
սոյ , զորս արեամբ քով վե-
րագնեցեր :

Շնորհեա՛ դասիլ 'ի փառս
անճառս , ընդ սքս քո 'ի քեզ
զյանճնեալս :

Բզժողովուրդ քո տօր կեցո՛ ,
զժառանգութիւն քո բարձ-
րացո՛ :

Եւլե՛ դու սոյ զնա օրհնեա՛
և յաւիտեան զնա հովո՛ւնեա՛ :
Սեք հանապազ զքեզ օրհնեա-
ցուք , և զանուն քո սբ գովեա-
ցուք :

Բզքո ծառայս այսօր կամեա՛ց ,
դոյ և սրահիլ առանց մեղաց :
Ողորմեա՛ց մեզ տօր ողորմեաց ,
է
և

Յաղագս նախապարտապաշտ-նէ քրիս-
տոնէաբար Տեառնէլոյ ։

ՄՆԴԵՐՈՒՆԻՆԻ

գութ մայր յի կոյս

մարիամ, ձեռքն

տու և նպաստ

մեղաւորաց , լի գթութի
ողորմութե , հաւս'ի թիկունս
ինձ եղկելոյս նախ քան զժա-
մանէն յանկարծահաս և ան-
ակնունելի մահո՛ւն ., զի մի
յանկարծակի և անպատշաճ
յաշխարհէ յայսմանէ ելանի-
ցեմ : Եւ վս չարչարանաց և
մահո՛ւն միածնի որդւոյ քոյ
սիրեցելոյ , պաշտպանեալ և

խնամարկեալ զիս, զի հրաժա-
 րեցեալ 'ի մեղաց, և 'ի սատա-
 նայէ, և հեռացեալ 'ի գոր-
 ծոց նր, ճշմարիտ զղջմամբ,
 մաքուր խոստովանութբ, և
 արժանաւոր ապաշխարութբ,
 հաշտիցիմ ընդ որդւոյ քում
 միածնի 'ի փոխին իմ 'ի կեն-
 ցաղոյս: Ալ արա՛ առ իս զո-
 ղորմութի քո երանուհի մայր
 Ա. Ե 'ի ժամուն յայնմիկ ահե-
 ղի, մինչ շունչն իմ պակասե-
 ցի, և լեզուս կարկամեալ ոչ
 կարասցէ բողոքել առ քեզ,
 աչք իմ նո՛ւաղեսցին, և լսե-
 լիք իմ խցեսցին. յայնժամ
 յիշեալ մայր անարատ զաղեր-
 սանս իմ, զորս այժմ գթու-
 թէ քում մայրականի վերա-
 նուիրեմ, և հա՛ս ինձ 'ի յօդ-
 նութի 'ի վերջին ժամուն յայն-
 միկ նեղութէ: զի զերծանի-
 ցիմ

ցիմ 'ի հրեշտակացն չարաց ,
 և 'ի սպասաւորացն սատա-
 նայի , և դասիցիմ ը հաւա-
 տացեալս քոի , ը ծառայս և
 ը բարեկամս որդւոյ քոյ , որ
 է օրհնէլ յաւիտեանս , ամէն :

Աւերոյ տաւելոյ զբերանահան հայր
 թեր Վասն քրիստոնէաբար թե-
 անելոյ :

Հայր մեր , որ յերկինս :

Հայր յաւիտեանական և ան-
 ճշմարտութեան , դու որդւոյ
 քոյ միածնի ան մերոյ յոի քոի
 հայր ես բնութիւն , իսկ մեզ
 քրիստոնէիցս՝ հայր ես շնոր-
 հիւն . քանզի ստեղծեալ զմեզ
 'ի պատկեր քո , և յորժամեաք
 մեզօք որդիք բարկութեան ,
 'ի ձեռն արեան որդւոյ քոյ

արարեր զմեզ որդեգիրս շնորհաց , և ժառանգս կենացն յաւիտեանականաց : Այլ թէ պէտ էրկին քեզ աթոռ է , սա կայն յերկրի միշտ առ մեզ նայիս , և հայրական հոգաբարձութիւնս ախախնամես : Արդ՝ առ քեզ համբառնամ զաչս իմ , որ բնակեալդ ես 'ի յերկինս , ուստի եկեսցէ ինձ օգնութիւն . առ քեզ փափաքի անձն իմ որպէս եղջերու յաղբերս ջուրց . քանզի ստեղծեր զիս 'ի քեզ , և ոչ հանդարտի սիրտ իմ մինչև դարձցի , և հանգիցէ 'ի քեզ . քանզի ուր հայրն իմ է , անդ են և հայրենիք իմ , անդ են և ժառանգութիւնք իմ , և բաժին իմ յերկրին կենդանեաց . առ քեզ ուրեմն հառաչէ սիրտ իմ , և դայ զկնի քոյ անձն իմ : Այլ երա

Երանի թէ ընկալցի զիս աջ
 քո . վ՛ժ զի լաւ է ինձ ողորմուի
 քո քան զկեանս իմ . ո՛հ թէ
 Էրբ ազատեցայց յաքսորանաց
 աստի , և կամ Էրբ զերծայց
 'ի բանտէ աստի , կո՛ւ Էրբ մը-
 տից 'ի տուն հօր իմոյ , և Էրբ
 մխիթարիցես զիս . Էրբ հան-
 ցես զիս 'ի դբոյ յայսմանէ տա-
 ռապանաց , և Էրբ եկից ե-
 ռևեցայց Երեսացդ նայ . Էրբ
 տեսից զքեզ դէմ յանդիման ,
 և Էրբ լցուսցես զիս ուրա-
 խութեք Երեսաց քոց : Վ՛հա
 ելս եդի 'ի մտի իմում 'ի հո-
 վիտս տրտմութե 'ի տեղւոջ
 յորում զետեղեաց զիս յան-
 ցաւորութի նախամօրն . արդ-
 քոյով օրհնութեք դնացից 'ի
 զօրութե 'ի զօրութի , մինչև
 տեսից զքեզ նձդ աստուծոց
 'ի սիրովն :

‘Լեբգործութի հաւասարոյ’ որ է ա-
ռաջին աստիճան ելանելոյ
յերկինս :

Այլ եղիցի անուռն քո :

Գամ առ քեզ տիր նախ 'ի
ձեռն կենդանի և ճշմարիտ
հաւատոյ, զի առանց հաւատոյ
անհնար է հաճոյ լինիլ քեզ, և
թարց դաւանելոյ զքեզ ան-
ճշմարիտ, անհնարին է մաս-
նակից լինել քոյոց պարզեաց :
Իսկ արդ զինչ են կեանք մեր
'ի վերայ երկրի, եթէ ոչ ըն-
թացք առ երկինս 'ի ձեռն հա-
ւատոյ և յուսոյ. քանզի հան-
դիստ և մերձաւորութի, կի՞
ըմբռնումն և վայելումն կա-
տարեալ սիրոյն պահեցեալ
լինի 'ի հայրենիսն : Օ ի յայն-
ժամ

Ժամ գիրկս արկեալ համբու-
 րես զորդիդ առ քեզ 'ի հե-
 ռաստանէ անդրէն դարձեալ,
 և զպատմութիւնն առաջին ա-
 դուցանես նմա : Արդ հաւա-
 տամ Խոր, զի դու ես որ էն,
 այսինքն, Խժ ամենակարող,
 ամենիմաստ, և ամենաբարի .
 և դու ես սիրեցելոց քոց հան-
 դերձե՛լ հատուցումն բարի և
 վարձ մեծադին : Հաւատամ
 Թէ փրկիչն իմ կենդանի է,
 և 'ի վերջին աւուր 'ի հողոյ
 յառնելոց եմ, և 'ի մարմնի
 իմում տեսանելոց եմ զԽժ
 փրկիչն իմ : Այսու հաւա-
 տով կեալ և մեռանիլ ցան-
 կամ, և վստայօր հաւատոյս 'ի
 չարչարանս, 'ի նեղութիւնս, 'ի
 յանձկութիւնս, 'ի հիւանդու-
 թիւս, և 'ի մահու, հաստատ-
 կացից, և մնացից աներկիւղ,
 և

և թէ 'ի յաջողութիւնս , և թէ
 'ի ձախորդութիւնս , նք արա-
 րից զանունն քո , ոչ երկմտելով
 երբեք 'ի յնծայնոյ կարողու-
 թենէ քուամէ , և 'ի հայրա-
 կան բարեգթութեան քուամէ :
 Արեմն զօրացո՛ւնք զմիտս իմ ,
 և յաւել ինձ զհաւատս վասն
 փառաց անունն քոյ սրբոյ .
 զի հաստատուպէս հաւատայ-
 ցեմ տեսանել զբարութի քո
 յերկրին կենդանեաց , զկնի
 ելանելոյ յաշխարհէ աստի :

Արեգործութիւնս յոսոյ , որ է երկ-
 րորդ աստիճանն ելանելոյ
 յերկինս :

Այնպէս արքայութի քո :

Արքայութիւնն ասեմք զայն՝
 որ պատրաստեցեալ է մեզ 'ի
 սկզբանէ աշխարհի . քանզի
 կոր.

Կորզեցեր զմեզ յիշխանութի
 խաւարի, և փոխեցեր զմեզ
 յարքայութի որդւոյ քոյ սի-
 րեցելոյ, զի իցեմք ժառանգա-
 կիցք նր ը յուսոյն կենացն յա-
 լիտենականաց. քանզի եթէ
 'ի կեանս յայսոսիկ միայն յու-
 սացեալք եմք, ողորմե լիք եմք
 քան զնմ մարդիկ: Տր բաժին
 ժառանգութե իմոյ, և բա-
 ժակի իմոյ՝ դու ես, որ այսրէն
 դարձուցանես զժառանգութի
 իմ յիս. քան զի աստ օտար և
 պանդուխտ եմք, և ոչ ունիմք
 զբաղաք մնացական, այլ ա-
 պառնւոյն ական ունիմք: Արդ՝
 պարծիմք յուսով փառաց որդ-
 ւոյն նոյ. և ոչ այսչափ միայն,
 այլ և պարծիմք 'ի նեղութիս
 մեր, գիտելով թէ նեղութի
 զհամբերութի գործէ, համ-
 բերութի զհանդէս, հանդէս,

զյոյս, և յոյս ոչ երբեք ամա-
 ջեցուցանէ : Եւ այսպէս բա-
 զում նեղուքք պարտ է մեզ
 մտանել յարքայու թիւնն նյ :
 Բայց յոյս այսքանից վարձուց
 է միսիթարու թիւն նամ աշխա-
 տու թէ . քանզի ոչ են արժա-
 նիք չարչարանք ժամանակիս
 հանդերձեւոց փառայն՝ որք
 յայտնեւոց են ՚ի մեզ : Եւ
 յառաջագոյն տեսից զքեզ նոր
 առաջի իմ յամ ժամ, զի ես
 ընդաջմէ իմմէ, զի մի սա-
 սանեցայց : Ասան այսորիկ
 ուրախ եղիցի սիրտ իմ . ևս
 և մարմին իմ բնակեացի յու-
 սով : Այաղաղուք յայսմ և ՚ի
 սոյն ննջեցից և հանգեայց : զի
 դու նոր միայն առանձին յու-
 սով քով բնակեցուցեր զիս :
 Եւ զինչ է ակնկալու թիւն
 իմ, եթէ ոչ դու նոր . և կար

զօրութեան իմոյ 'ի քէն է :
 Ինկալ զիս ըն բանի քում և
 կեցից , և մի յամօթ առնէր
 զիս 'ի յուսոյ իմմէ : 'Ի քեզ
 իմ յուսացայ . մի ամաչեցից
 յաւիտեան :

Ներգործութիւն սերոյ , որ է եր-
 րորդ աստիճան ելանելոյ
 յերկինս :

Նշիցին կամք քո :

Նա զինչ է կամք քո , ո՞վ ա-
 մենասիրելի հայր , եթէ ոչ
 սիրել զքեզ 'ի բոլորէ սրտէ ,
 ուն և հրամայես . բայց տո՛ւր
 զոր հրամայես , և հրամայեա՛
 զոր կամիս . քանզի տեսանես
 թէ զորքան արգելմունս կա-
 մաց քոց , և զորքան խափան-
 մունս սիրոյն որ առ քեզ , 'ի
 պատճառս ասպականացու այ-

սորիկ մարմնոյս կրեմք , որ
 ծանրացուցանէ զհոգին : Աս
 միմ սիրել զքեզ , և հաճեալ
 եմ յօրէնս քո ըստ ներքին
 մարդոյն , բայց տեսանեմ զայլ
 օրէնս յանդամս իմ , զինեալ
 հակառակ օրինաց մտաց իմոց :
 Արդ տո՛ւր ինձ , զի մի՛ սիրե
 լով զանձն իմ կորուսից զնա .
 այլ փրկաւետ ատելուք պա
 հեցից 'ի կեանսն յաւիտենից .
 վանեա՛ 'ի սրտէ իմմէ զանոտի
 սէր աշխարհիս , և հաստատեա՛
 զքոյդ երկնային , զի մի՛ յեւա
 նեւն իմ 'ի կենցաղոյս՝ մեկնի
 ցէ զիս 'ի քէն . տո՛ւր զի սիրով
 սիրոյ քոյ մեռայց յաշխարհիս ,
 որ սիրով սիրոյ իմոյ հաճեցար
 մեռանիլ 'ի խաչին :

Ի նորոգութիւնս արքայնոս Բէյ , որ է
 շրջապատ մասին ելանելոյ
 յերկինս :

Օ հաց մեր հանապազորդ :

Եւ իմ որ մինչև ցայսօր կե-
 րակրես զիս 'ի մանկու թէ իմ
 մէ . և երանի թէ մինչև 'ի ծե-
 րու թէ իմ , և 'ի պակասիլ զօ-
 րուէ իմոյ ոչ թողուցուս զիս .
 քանզի պանդխտանալով յա-
 նապատիս , կարօտանամ կե-
 րակրոց հոգւոյ և մարմնոյ . և
 երկնչիմ թէ մի գուցէ նքթի-
 ցիմ 'ի ճանապարհի . և քանզի
 ոչ հացի՛ն միայն կեայ մարդ ,
 այլ և նամ քանի՛ն որ ելանէ 'ի
 բերանոյ քումմէ , ուրեմն կե-
 րակուր հոգւոյ է բան և խոր-
 հուրդ քո , և մանաւանդ հացն
 այն

այն հրեշտակաց , և մանանայն
 ճշմարիտ , այսինքն , մարմին
 և արիւն նոն մերոյ յսի քսի . ուն
 ինքն ասաց , մարմին իմ ճշ-
 մարիտ կերակուր է , և արիւն
 իմ ճշմարիտ ըմպելի . յորմէ
 եթէ ոք կերիցէ , ոչ մեռանի-
 ցի 'ի յաւիտեան : Տուր ինձ
 ուրեմն 'ի մտանէն իմ 'ի ճա-
 նապարհս հասարակաց , և 'ի
 ջուրէն իմ յանապատէ յայսմա-
 նէ 'ի հայրենին իմ , կերակրիւ
 'ի թռակէն նժայնոյ . մինչև
 հասանիցիմ 'ի լեառն փառաց
 քոց . ուր զընտրեցեալս քո կե-
 րակրես 'ի պարարտութի տան
 քոյ :

Թողա՛մք Ռդայ , որ է հենգերորդ
 տարիճան ելանելոյ
 յերկէնս :

Եւ թող մեզ զպարտիս մեր :

Դիտե՛մք , զի ոչինչ պիղծ
 կարէ մտանել յարքայութիւն
 երկնից . և ոչ թողուս զոք
 անդր , եթէ ոչ զհաշտեցեալն
 ընդ քեզ , և ընդ ընկերի իւ
 րում . իսկ ես որ եմ եղկելի
 և անթիւ պարտուց պարտա
 կան , զինչ արարից : Ահա՛ ի
 քէն է իմր ողորմութի , և ա
 ռատ առաջի որդւոյ քոյ փրճ
 կութիւն , որ է կն՛ի բառնալ
 զյանցանս մեր , և կեցուցա
 նել զմեզաւորս : Արդ՝ ի՞նչ սի
 րոյ նորին , մի՛ մտաներ ի դա
 տաստան ընդ ծառայի քում .
 զի ոչ արդարանայ առաջի քոյ
 իմ

Խմ կենդանի • այլ նայեաց յե
 րեսս քնի որդւոյ քոյ , և թող
 զսխալանս իմ , որպէս և ես
 թողում իմոց մերձաւորաց •
 և մանաւանդ 'ի ժամուսյայս
 միկ , որ գամ երևիլ առաջի
 դատաւորիդ իմոյ , և ջնջեալ
 արեամբն յսի քնի զձեռագիր
 պարտուց իմոց , զի զմայլե
 ցայց յերևիլ փառաց քոյ :

Յաղթուեմ Գործուեմ , որ է ձե
 ցերորդ աստիճան ելանելոյ
 յերկինս :

Եւ մի տանիր զմեզ 'ի փոր
 ձուլթի :

Քանզի զի՞նչ է կեանք մեր ,
 եթէ ոչ փորձութիւն հանա
 պազորդական 'ի վերայ երկրի ,
 յորում մեծ է պատերազմ լ
 թշնամեաց հզօրից , որոց ընդ
 դի

դիմամարտելոյ ոչ եմք բաւա-
 կանք, եթէ ոչ դու նոր մար-
 տնչիցիս փոխանակ մեր, որ
 ես հզօր 'ի պատերազմի: Այլ
 հաւատարիմ նա, մի արկա-
 ներ զմեզ 'ի փորձութի առա-
 ւել քան զկարն մեր, այլ ա-
 րա՛ ընդ փորձութե և զերս,
 և մանաւանդ 'ի ժամու ելից
 իմոց յաստի կենցաղոյս: Հա-
 ինձ 'ի յօգնութի 'ի կասկածե-
 լի յայսմիկ պատերազմի, այս-
 ինքն, 'ի յետին պահու մահ-
 ուն, յորում հաւաստի երա-
 նութի իմ, և պտուղ նամ վաս-
 տակոց իմոց: Օ օրացո՛ զիս,
 զի մի յաղթիցիմ 'ի փորձութե,
 և լոյս տո՛ւր նոր աչաց իմոց,
 զի մի երբեք ննջեցից 'ի մահ,
 և մի գուցէ ասիցէ թշնամին
 թէ յաղթեցի նմա: Տո՛ւր ինձ
 առնուլ զսպառազինութիւնն նոյ,
 զի

զի կարօղ լինիցիմ 'ի դիմի
 հարկանիլ չարին յաւուրն չա-
 րութե , և զնմանետս մուխս
 չարին շիջուցանել . քանզի ե-
 թէ դու 'ի մեր կոյս իցես , ով
 իցէ մեզ հակառակ . թէ և
 դնացից 'ի մէջ ստոճերաց մա-
 հու՝ ոչ երկեայց 'ի չարէ , զի
 դու նոր լինես :

Այսպիսով 'ի յաւիտեանսն Տան-
 ունէ , որ է եօլներորդ աստիճան
 ելանելոյ յերկնս :

Այլ փրկեալ զմեզ 'ի չարէ :

Բազում չարիք աստ զմեզ
 տառապեցուցանէ , և առ քեզ
 նմ զիմեւ ստիպէն , զի հայ-
 ցեսցուք 'ի նոցանէ փրկիլ : աշ-
 խարհ 'ի չարի կայ , և սատա-
 նայ 'ի հնարագործութե , և մեք

զաւանակք եմք մեղաց . իսկ մեղ-
 քըն կատարեալք զմահ ծնա-
 նին , և մահ մեղաւորին չար
 է , քանզի զրկէ 'ի դերագոյն
 բարւոյ . ուրեմն ամ ակնկա-
 լուի մեր 'ի քէն է , զի յաւուր
 չարի փրկիցես զմեզ . քանզի
 ոչ թէ մեռեալք օրհնեացեն
 զքեզ , և ոչ ամենեքեան որք
 իջանեն 'ի դժոխս , այլ կեն-
 դանիքս : Ուրեմն փրկեալ զան-
 ձըն իմ ողորմած անձ , և զեր-
 ծո՞ զիս 'ի մահունէ . պահեալ
 զաչս իմ յարտասունաց , և զո-
 տըս իմ 'ի գայթակղութի . զի
 հաճոյ եղէց քեզ յերկրին կեն-
 դանեաց , և մատուցից քեզ
 զպատարագ օրհնութի :

Մաշ Բաճիշ Գաան Գրեադունէաբար
Ռեաունէլոյ :

ՏՐ ողորմեաց :

ՔՅ ողորմեաց :

ՏՐ ողորմեաց :

Հայր երկնաւոր նաժ . ողորմեաց ինձ :

Արդի փրկիչ աշխարհի նաժ . ողորմեաց : ողորմեաց :

Սբ Երրորդութի մի նաժ . ողորմեաց :
Սրբուհի մարիամ . աղօթեալ վաան իմ :

Լ. մ'սբ հրեշտակք՝ և հրեշտակապետք . աղօթեցէք վաան իմ :

Սբ աբել . աղօթեալ վ'ս իմ :
Լ. մ' սպարք արդարոց . աղօթեցէք վ'ս իմ :

Սբ աբրահամ . աղօ :

Սբ յովհաննէս մկրտիչ . աղօ :

Լ. մենայն սբ նահապետք , և մար .

մարգարէք .	աղօժ
Աք պետրոս .	աղօժ
Աք պօղոս .	աղօժ
Աք անդրէաս .	աղօժ
Սուրբ յովհաննէս աւետարա նիչ .	աղօժ
Ըմ Ծբ առաքեալք և աւետա րանիչք .	աղօժ
Ըմ Ծբ աշակերտք քնի .	աղօժ
Ըմ Ծբ անմեղ մանկունք .	աղօժ
Աք ստեփաննոս .	աղօժ
Աք լաւրենտիոս .	աղօժ
Ըմ Ծբ մարտիրոսք .	աղօժ
Աք սեղբեստրոս .	աղօժ
Աք գրիգոր .	աղօժ
Աք օգոստինոս .	աղօժ
Ըմ մենայն Ծբ հայրապետք , և խոստովանողք .	աղօժ
Աք բենեդիկտոս .	աղօժ
Աք Ֆրանչիսկոս .	աղօժ
Ըմ Ծբ միայնակեացք , և ա նապատաւորք .	աղօժ

Աւր.

Արբուհի մարիամ մազդազէ
նացի . աղօ :

Արբուհի լուկիա . աղօ :

Եւ արբուհիք կուսանք , եւ
այրիք . աղօթեցէք :

Եւ սքք , եւ արբուհիք նոյ ,
բարեխօսեցէք վասն իմ :

Քաւիչ լէր . եւ խնայեալ ինձ
տէր :

Քաւիչ լէր . եւ անսալ ինձ նոր :

Քաւիչ լէր . եւ աղատեալ զիս
տէր :

Եւ բարկութի քու մէջ , աղա-
տեալ զիս նոր :

Եւ վտանգէ մահու : աղա :

Եւ չար մահունէ , աղա :

Եւ պատժոց դժոխոց , աղա :

Եւ անմեղից չարեաց , աղա :

Եւ յեշխանութի սատանայի ,
աղատ :

Այն ծննդեան քոյ արբաղանի
աղատ :

Ս ան խաչի , և չարչարանաց
քոյ . ազատ :

Ս ան մահուն , և թաղման
քո . ազատ :

Ս փառաւոր յարութէ քոյ ,
ազատեալ :

Ս քարմանալի համբարձման
քոյ . ազատ :

Ս ան շնորհաց հոգւոյն սբյ
մխիթարչի . ազատ :

Ի յաւուր դատողուէ , ազատ :

Մեղաւորս զքեզ աղաչեմ ,
լուր ինձ :

Օ ի ինձ խնայիցես , զքեզ ա-
ղաչեմ :

Տր ողորմեաց :

Քն ողորմեաց :

Աղօթք ձե համբերելոյ 'ի հիւան-
դութեա :

Խօսեցայց առ տօր , զի ես
հող և մոխիր եմ , ստուգեալ փա-
թ I խստա .

խատական, և գողորշի առժա-
մանակեայ. յիշեա՛ տր, զի՛նչ
է կար զօրու թէ իմոյ. յիշեա՛
զի ո՞նց կաւ ստեղծեր զիս, և
միւսանգամ յերկիր դարձու-
ցանես: Ա՛րդ մի՛ սրտմտու թք
քով մարտնչիր ընդ իս. զի
զի՛նչ է զօրուի իմ, թէ համ-
բերել կարիցեմ. կամ զի՛նչ
ժամանակ, զի հանդարտիցի
անձն իմ. մի թէ զօրու թի՛ վի-
մաց իցէ զօրու թիւն իմ, կամ
մարմինք իմ իցէ՛ն պղնձիք. զի
նեաք տն՛ ի մարմնի իմում են,
որոց սրտմտու թիւն ծծէ զա-
րիւն իմ, և ահ տն զարհուրե-
ցուցանէ զիս: Ա՛րդ զի՛նչ, մի
թէ յերկինս բացից զբերան
իմ, կի՛մ լեզեմ դարձայց բա-
նից սրբոյն: այլ մանաւանդ
ասացից, թէ տր ետ զդօրուի
և զառօղջու թի, և տր էառ.

ոպ տն հաճոյ թուէցաւ, այն
 պէս եղև. եղիցի անունն տն
 օրհնեալ: այսպէս ասեմ տր,
 և այսպէս իմանամ. արդար
 ես տր, և ուղիղ է դատաստան
 քո. արդարև ես մեծագունից
 վշտաց արժանի եմ լը իմում
 դատողութի: արդ ճանաչեմ
 զձեռն հօրդ, որ դ թուք խրա-
 տէ զիս, և ոչ իբրև զաջ դա-
 տաւորի պատժէ զիս: բայց
 խնդրեմ ՚ի քէն հայր բազմա-
 գութ, զի յիշիցես զտկարու-
 թիւն իմ, որ ոչինչ ունիմ զօ-
 րութի, եթէ ոչ ՚ի քէն կազ-
 դուրիցիմ: Տո՛ւր ուրեմն ինձ
 զչնորհս համբերութե, զի տա-
 նիլ կարացից ցաւոց իմոց. և
 ահաւասիկ պատրաստ է սիրտ
 իմ լըունիլ, զի՛նչ և պատա-
 հիցի ինձ: Արա՛ տր իմ, զի
 համբերութե ստանայցեմ ըզ-

հողի իմ . վասն որոյ և ստէպ
 նայիմ յերեսս քնի քոյ , զի
 յիշեւոյ զծանրագոյն չարչա-
 րանս նորին , զորս վն մեր կը-
 րեաց 'ի մարմնի իւրում , և ես
 նովին մտածու թէ սպառազի-
 նիլ ջանայցեմ : \,ա եղև քեզ
 հնազանդ մահու չափ , և մա-
 հու խաչի . իսկ ես և ոչ ա-
 րեամբ չափ զդէմ ունիլ կո-
 րացի . սակայն իմանամ , թէ
 զորչափ բռնադատու թի կրի-
 ցեմ , մինչ խայթոցք հիւան-
 դու թէ , և ցաւք մահու ան-
 կանին 'ի վն իմ : \,րդ՝ զզո-
 րուի իմ առ քեզ պահեցից ,
 զի դու ես ապաւեն իմ . դու
 ես պաշտպան կենաց իմոց .
 փորձեա՛ զիս նոր և քննեա՛ զիս ,
 փորձեա՛ զերիկամունս իմ , և
 զսիրտ իմ : \,իտեմ զի ոչ են
 արժանի չարչարանք ժամանա-

Կիս հանդերձեւոց փառացն որք
 յայտնեւոց են՝ ի մեզ . սակայն
 զի ո՞նց պարտ էր քո չարչարել,
 և այսպէս մտանել ի փառա-
 խւր, նմանապէս և ես քրիս-
 տոնեայ գողով՝ եթէ ոչ կեր-
 պարանակից իցեմ գլխոյ ի-
 մոււմ, և ոչ անցանիցեմ ընդ
 հուր և ընդ ջուր, ոչ ելանի-
 ցեմ ի հանգիստ: Սահեա՛ւու-
 րեմն զիս այժմ՝ ի տապոյ առ-
 տի, ո՞նց պահեցեր զերիս ման-
 կունս ի հնոցին բաբելոնի,
 զի օրհնեցից զանուշ քո յաւի-
 տեանս յաւիտենից . ամէն:

Իշ Ի Խորոյ արեւ Ի Ռջ Կեան
դու-Քէ :

Ի մաստուծի յաւիտենական
որ հասանիս Ի ծագաց մինչև
Ի ծագս աշխարհի հզօրեղա-
պէս , և կարգաւորես զամ
քոյով քաղցրութ . հարեր զիս
այսու հիւանդութք և տկա-
րութք մարմնոյս . բայց կար-
գաւորեա՛ զսա քաղցրութք Ի
փառս քո և Ի փրկուի իմ , որ
զամ կշռով , և թոճով , և չա-
փով տրամադրես :

Մի հայր ամենակարօղ , յոր
մէ ամ տուրք բարիք և ամ
պարգևք կատարեչք իջանեն ,
և ամ տրամադրութիւնք ան-
ձանց մերոց Ի քէն ստորաբաշ-
խին , ոն և այս հիւանդութի ,
զոր այժմ կրեմ . նայեա՛ց Ի
վշտադնեցեալ ծառայ քո , և
տրա

տրամադրեալ զիս ըստ քու՛մ
 հաճու թէ . քանզի դու ես որ
 կառաւարես զնձ . և դու պա
 հես զնձ ոսկերս մեր , և մի՛ի
 նոցանէ առանց քո ոչ փշրեօ
 ցի : Ներք դիտոց մերոց թու
 եալ են առաջի քոյ , և՛ի ձեռս
 քոյ է ժառանգուի մեր . դու
 հարկանես և դու բժշկես .
 կեցուցանես և մեռուցանես .
 թէ կեամք և թէ մեռանիմք՝
 քոյ եմք նոր . եղիցին կամք քո
 օրհնեալ : Այն զբարիս ըն
 կալաք ՚ի ձեռանէ քումմէ .
 չարեացս ևս համբերել պար
 տիմք . որք սակայն ոչ եղիցին
 չարիք , եթէ ընդունիցիմք լո
 հաճոյից քոց , որ զմեզ խրա
 տես իբրև զորդիս առ ՚ի կըր
 թուի , զի չարիք այսոքիկ գոր
 ծակիցք լիցին մեզ ՚ի բարին :
 Տէր ես ծառայ քո եմ , և որդի

Եղախնոյ քո • արա՛ ընդ իս, որ
 պէս և հաճոյ եղիցի առաջի
 քոյ, և ո՛վ իցեմ ես, որ ընդ
 դէմ դառնայցեմ քեզ • քան
 զի ո՛վ Ըդիմացաւ քեզ, և ըն
 կալաւ զխաղաղութիւն : Մ. հաւա
 սիկ ես կաւ, և դու բրուտ,
 կազմեա՛ և թրծեա՛ զիս՝ ի հնո
 ցի յայսմիկ նեղութե • զի լի
 նիցիմ քեզ անօթ պատուեա
 կան : Ո՛վ բժիշկ, որ բանիւ
 բժշկեա զմօ հիւանդութիւն հոգ
 ւոյ և մարմնոյ, բժշկեա՛ զիս
 մօր, և բժշկեցայց հոգւով •
 կեցո՛ զիս մօր, և կեցից ևս
 մարմնով • ի քեզ վատահանամ,
 և ոչ ի բժիշկս և ի դեղս •
 քանզի եթէ դու ոչ կանգնի
 ցեա զտուն մարմնոյ իմոյ, ի
 նանիւր վաստակին շինօղբ նր •
 Վու ուրեմն դեղոց այսոցիկ
 տուր զղօրութի, զի զկատա
 րումն

րու մն իւրեանց ունիցին 'ի յիս-
 ապա թէ ոչ, զհամբերութի
 գործեալ յանձին իմում. քան-
 զինա է դեզ ստոյգ և զօրաւոր
 լըդէմ նամ հիւանդութեանց
 մարմնոյ իմոյ, զոր մինչև ցայս
 վայր անուցի փափկութիւն, և
 տաժեցի հեշտասիրութիւն, և
 խօթացուցի զմարմին իմ. դու
 ուրեմն ըստ հաճոյից քոց խոր-
 տակեալ զմարմին իմ, զի կեց-
 ցէ թշուառացեալ հողի իմ
 'ի յաւիտեանս. ամէն:

Հանձնարարութիւն հոգւոյ 'ի ճեռ-
 արարչագործին:

Արդէն իսկ առողջ և կարօղ
 գոլով յանձնառնեմ զիս քեզ
 քս, զի մի գուցէ 'ի նոճազիլն
 իմ ոչ կարիցեմ զգաստապէս
 յանձն առնել քեզ զնոյն:

Երկնչիմ' ի ժամէն յայնմանէ,
 յորում 'ի մէջ կենդանեաց
 գոլով, ոչ ճանաչիցեմ զգոլն
 իմ. ըստ որում տեսի զբա-
 զումս, որք ունելով զառե-
 տրութի շնչոյ և զկեանս, ոչ գի-
 տէին զինքեանս գոլ կենդա-
 նիս: Այլ յայնմ պահու' յո-
 րում հոգին շարժի, և սար-
 սափի 'ի փոխմանէ, և յեւա-
 նելոյ 'ի բանտէ մարմնոյ իւ-
 րոյ՝ ընկալցի զնա, եթէ դու
 ստեղծողդ ի բաց մերժիցես:
 Այլ համբերող յս' յիշեա՛, զի
 և դու 'ի յետին անձկութեդ
 արտասուճեցեր, և զքեզ թո-
 դեցեալ և լքեցեալ գոլ ամ
 բաստանեցեր, և զհոգիդ քո
 ամենամաքուր 'ի ձեռս հօր
 յանձն արարեր, աղաղակե-
 ցեր, և անշնչացար: Ահա ես
 ևս առ քեզ աղաղակեմ, զի

դու փրկիչ իմ ընկալցիս զհո-
 գի իմ, մինչ որպիսեալ և ի-
 ցէ հիւանդութիւնս մարմնոյ
 աստի ելանիցէ : Յիշեալ ու
 բարի յս, զի ի խաչին զբա-
 զուկս քո տարածեցեր, զկողս
 քո բացեր, և զգլուխդ խո-
 նարհեցուցեր . զի ահա հոգի
 իմ լքեցեալ յամենից ստեղծ-
 ուածոց, զապաւինութիւն խըն-
 դրէ, ի բազուկս քո գիմէ,
 և ի գոգ քո անկանի . ներեալ
 ուրեմն աղաչեմ ողորմելոյ
 այսմիկ առ քեզ մերձենալ, և
 մի անտի ի բաց մերժիցեա,
 մինչև անցանիցէ բարկութի
 քո . քանզի անդ աներկեանա-
 պէս կայցէ, և անդ ի սպա-
 սաւորացն դժոխոց թաքչիւ
 կարիցէ : Արդ՝ ի ձեռս քո տօր
 յանձն առնեմ զհոգի իմ, զոր
 դու ստեղծեր, և նորոգեցեր,

մի անտես աններ զստեղծ
 ունաժ քո . ահա թողում զաշ-
 խարհ և փութամ առ քեզ
 գալ . հեռանամ յերկրաւո-
 րացս , զի առ քեզ մերձենայ-
 ցեմ . ելանեմ 'ի բնակութենէ
 մարմնոյս , և դիմեմ 'ի բնա-
 կարանս հրեշտակաց . ընկալ
 զիս 'ի յարկս քո յաւիտենից ,
 և մի մերժեր զիս յերեսաց
 քոց , զի դու ես յոյս իմ 'ի
 մանկութի իմմէ : 'Այեւաց
 Խոր 'ի ծառայ քո . զի դու ես
 Խոժ փրկիչ իմ . նուաղեցաւ
 սիրտ իմ և մարմին իմ , բա-
 ժին իմ Խոժ յաւիտեան . առաջ
 ջի քոյ է Խոժ ցանկութի իմ , և
 առ քեզ տենչայ հոգի իմ . օգ-
 նեա՛ ինձ Խոժ փրկիչ իմ , և
 փրկեա՛ զիս վասն փառաց ան-
 ուն քոյ . ամէն :

Յորժամ հիւանդն հայ 'ի վանսի ,
 առեալ զխաչելոսն քնի 'ի յետն
 ասասցէ զաղօթս :

Երկրպագեմ քեզ յս քս , և
 օրհնաբանեմ զքեզ . զի 'ի
 ձեռն խաչի քոյ փրկեցեր զաշ
 խարհս , և 'ի ձեռն արեան քոյ
 հեղեցելոյ յերկիր վերանորո
 գեցեր զմեզ : Զգեա՛ զիս առ
 քեզ ո՛վ բարի յս , որ ասացեր ,
 թէ յորժամ բարձրացայց
 յերկրէ , զամենեւին ձգեցից
 առ իս . պահեա՛ զիս հզօր ձե
 ռամբ քով , զի մի՛ ոք յափշ
 տակելով զիս , մեկնիցէ 'ի
 քէն : Ա՛յ հոգիդ քսի սրբեա
 զիս , արիւն քսի մաքրեա՛ զիս ,
 մարմին քսի կեցո՛ զիս , ջուր կո
 ղին քսի արբո՛ զիս , չարչարանք
 քսի զօրացո՛ զիս : Վարի յս լո՛ւր
 ինձ , 'ի մէջ վիրաց քոյ ծած
 կեա՛ զիս , և մի՛ թողուր զիս

որոշիլ 'ի քէն , 'ի ժամու մա-
 հուն իմոյ կոչեալ զիս , և հրա-
 մայեալ առ քեզ գալ , զի ընդ
 սուրբս քո օրհնեցից զքեզ 'ի
 յաւիտեան : Ս'ի ընկենուր զիս
 յերեսաց քոց , և զհողի քո նբ-
 մի հաներ յինէն . մի կորուսա-
 նիցէ զիս անօրէնուի իմ , զոր
 ստեղծ ամենազօր բարերա-
 ղութի քո : Սայեաց յիս աջօք
 ողորմութե քոյ , և լուր ինձ
 որ յուսացեալս եմ 'ի քեզ , և
 դժան յիս , որ լի եմ թշուա-
 ռութի : Ողջ լէր աղբիւր բա-
 րութե . ողջ լէր փրկանէս
 պատարագ մատուցեալ 'ի վր
 իսաչափայտին . ողջ լէր պատ-
 ոճական և մեծագին արիւն
 հեղեալ 'ի վիրաց տեառն իմոյ
 յսի քսի 'ի լուսացումն մեղաց
 աշխարհի : Յիշեալ տր զստեղ-
 ծունձ քո , զոր արեամբ քով
 վի .

վերադնեցեր • քաւ լիցի ինձ
 պարծիւ, բայց միայն 'ի խաչ
 նոն մերոյ յսի քոն, որով ինձ
 աշխարհ 'ի խաչ ելեալ է, և
 ես աշխարհի: Վհա տեսանեմ
 զքեզ քաղցրագունեղ փրկիչ
 կախեալ 'ի խաչին բազկատա
 րած, ունելով զգլուխ քո խո
 նարհեցեալ, պատրաստ առ
 'ի ողջագութել զմեզ, և սխրա
 լի ձայնիւ հրաւիրեա զամենե
 սեան ասելով, եկայք առիս
 նմ աշխատեալք և բեռնա
 ւորք, և ես հանգուցից զձեզ:
 Վհաւասիկ գամառ քեզ տր,
 արա՛ ընդ իս ըստ բանի քում,
 և հանգո՛ զիս • քանզի գամ
 վաստակեցեալ և ծանրաբեռ
 նեալ մեզօք իմովք • արա՛ ըզ
 քաղցրութի լէ ծառայի քում,
 որ զցաւս և զաշխատութիս մեր
 բարձեր 'ի վր խաչին • ամէն •

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Վ Ե Ռ Ե Լ Ե Կ :

Եկայք երկիրսպագցուք այն
միկ թագաւորին , որում կեան
ամենեքեան : () Հանգիստ
յաւիտենական պարգևեա
նմա տր : Եւ լոյս մշտնջենա
ւոր ծագիցի նմա :

Վ խորոց կարգացի առ քեզ
տր , տր լուր ձայնի իմում :

Եղիցին ականջք քո 'ի լեւ
զձայն աղօթից իմոց :

Եւ զանօրէնութիս քննես տր ,
տր ո՛ր կարէ կալ առաջիքո , զի
'ի քէն է քաւութի :

Վ Ե անուն քոյ համբերի տր ,
համբեր անձն իմ բանի քում ,
յուսացաւ անձն իմ 'ի տր :

Վ պահէ առաւօտու մինչև յե
րեկոյ .

րեկոյ , 'ի պահէ անաւօտու
յուսացաւ իէլ 'ի տր :

'Ս իմնէ է ողորմութի բազում ,
և 'ի նմանէ է փրկութի . և
նա փրկեաց զիէլ յամ'նեղու
թէց նր :

Օ հանգիստ յաւիտենական
պարգևեա՛նց տր :

Եւ լոյս մշտնջենաւոր ծագի
ցի նց : Օ գործս ձեռաց քոյ
տր մի անտես առներ :

Եւ զայ զձայն յերկնից , ոչ ա-
մեր ցիս : Երանի մեռելոց ,
որք 'ի իմր ննջեցին :

Օ իմ գոր տայ ինձ հայր , առ-
իս եկեսցէ . և որ գայ առ իս ,
ոչ հանից զնա արտաքս :

Եւ եմ յարութի և կեանք ,
որ հաւատայ յիս՝ թէ և մեռա-
նի՝ կեցցէ , և իմ որ կենդանի
է և հաւատայ յիս , ոչ մեռա-
նիցի 'ի յաւիտեան :

Օ հան

Օ հանգիստ յաւիտեանահան
 պարգևեա՛ն նոյ տր : Եւ լոյս
 մշտնջենաւոր ծագիցի նոցա :
 Ի դրանց դժոխոց ազատեա՛ն
 տր զհոգիս նոց : Եւ հանգի
 ցեն ի խաղաղութե :
 Տր լուր աղօթից իմոց . և ա
 ղաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ :

Աղօթեացուք :

Եւ աւատացելոց նա՛մ , ամենե
 ցուն հաստիչ և փրկիչ , հո
 գեաց ծառայից քոց և աղախ
 նեայց , զթողութի համայնից
 շնորհեա՛ն մեղաց , զի զնեբողո
 թի քո՝ որում միշտ փափաքին՝
 բարեպաշտիւք առստանայցեն
 մաղթանօք :

Այսին Տեւելոյ Էպիսկոպոսաց , համ
 քահանայից :

Եւ զոր 'ի մէջ առաքելական
 նաց քահանայից զժառայս քո
 պետականաւ կամ թէ քահա
 նայականաւ արարեր արժա
 նապատուն թիւ ճոխանալ :
 Եւ որհեա՛ աղաչեմք , զի նո
 ցին և յարակայի դասակցիցին
 վիճակակցու թէ . նոք մերով
 յսի՛ն քսի՛ն . ամէն :

Այն հօրն , և Տօրն :

Եւ զոր զհայր և զմայր պա
 տունէլ մեզ հրամայեցեր , որոր
 մեաց բարեգ թաքար հոգւոց
 հօր և մօր իմոյ . և թող
 զմեզս նոցա , զիս և օ տեսա
 նել զնա 'ի յուրախու թէ յա
 շիտե :

Լիտենականի պայծառութիւն.
արժանի արան, նոք մերով յսիւ
քսիւ . ամէն :

Ս. Դուռնի եղբարի Դերձաւորաց
և Բարեբարաց :

Ը առաւարտաբաշխիչ ներու
ղութիւն, և մարդկայնոյ կե-
ցութիւն սիրող, աղաչեմք ըզ-
քոյդ բարեգթութիւն, զի մե-
րոյ ժողովոյն զեղբարս, զմեր-
ձաւորս, և զբարեբարս, որք
'ի կենցաղոյս յայսմանէ ան-
դրաչունեցին, բարեխօսութիւն
երանուհւոյն մարիամու միշտ
կուսին, ընդ սրբոց քոց ա-
մենից առ մշտնջենաւորի ե-
րանութիւն վիճակակցութիւն ժա-
մանել արժանաւորիցես, նոք
մերով յսիւ քսիւ . ամէն :

'Ի յառաջ Ռադման Ռուբլոյն :

Ըղատեա՛ աղաչեմք տօր զհոգի ծառայի քոյ , կամ աղախնոյ քոյ , զի վախճանեալ 'ի կենցաղոյս կենդանասցի քեզ , և զոր ըստ մարմնոյ բեկանելու թէ , կենցաղավարուք իռկ մարդկայնով համադործեաց , դու ներմամբ ողորմածագուհեղի քոյոյ բարեգթու թէ , ջնջեա՛ , և մաքրեա՛ տերամբ մերով յսի՛ն քսի՛ն . ամէն :

Յառաջ Կարեդար Յաննի :

Ըճ ներողութե՛յ տօր , տո՛ւր հոգւոց ծառայից , և աղախնեայց քոց , որոց զտարեդար ճականն յիշատակեմք զօր թաղման , զտեղի յարազովացութե՛ , զհանգիստ երանութե՛ , և զլոյս պայծառութե՛ ,
տք.

տի մերով յսիւն քսիւն . ամէն :

1 Եւանտայր Վն Ռուելոյ :

ՏՐ

ողորմեաց :

Վն ողորմեաց :

ՏՐ ողորմեաց :

Յն լուր մեզ :

Վն յար լուր մեզ :

Հայր երկնաւոր նա՛մ . ողորմեաց ամենից հաւատացելոց մեռելոց :

Արդի փրկիչ աշխարհի նա՛մ , ողորմ :

Հոգիդ տիւն նա՛մ . ողորմ :

Աք Երրորդութի մի նա՛մ , ող :

Արքութի մարիամ . աղօթեալսն հաւատացելոց մեռելոց :

Աք նա՛մ ածին . աղօ :

Աք Կոյս Կուսանաց . աղօ :

Աք միքայէլ : աղօ :

Մ. ի. Բ

Մենայն սքք հրեշտակք , և
 հրեշտակապետք . աղօթե-
 ցէք վասն հաւատացելոց մե-
 ռելոց :

Մք յովհաննէս մկրտիչ , աղօ:
 Սուրբ պետրոս . աղօ:

Սուրբ պօղոս . աղօ:

Մք յովհաննէս . աղօ:

Համայնք սքք առաքեալք , և
 աւետարանիչք . աղօ:

Մք ստեփաննոս . աղօ:

Մք լաւրէնտիոս . աղօ:

Մք սք մարտիրոսք , աղօ:

Սուրբ գրիգոր . աղօ:

Սուրբ ամբրոսիոս . աղօ:

Համայնք սքք հայրապետք ,
 և խոտաւանսղք . աղօ:

Արքուհի մարիամ մաւղաղե-
 նացի : աղօ:

Արքուհի կատարինէ . աղօ:

Մք սրբուհիք կուսանք , և
 այլիք . աղօթեցէք :

Հա-

Համայնք սքք և սրբուհիք Կայ,
բարեխօսեցէք վասն հաւա-
տացելոց մեռելոց :

Մ. Եցե՛լու լէ՛ր տը, խնայեա՛նց
տէր :

Վ. Բաւարար լէ՛ր նոցա, և յար-
լու՛ր մեզ տը :

Մ. Համայնէ չարէ, զերծո՛ւ ըզ-
սոսա տը :

Մ. Բարկու թէ՛ քու մմէ . զեր :

Մ. Եիշխանու թէ՛ դիւին, զեր :

Մ. Բոցոյ հրոյն . զեր :

Մ. Բանտէ ստո՛ւերաց մահու,
զերծո՛ :

Մ. Եւ ամբծի քոյոյ յղացման,
զերծո՛ :

Մ. Եւ քոյոյ ծննդեան . զեր :

Մ. Եւ ան քաղցրագ ունեղի քոյոյ
անուան . զեր :

Մ. Եւ բազմու թէ՛ քոյոյ ողորմու-
թեան . զեր :

Մ. Եւ սաստկագ ունեղի չար-
թ

- չարանաց քոյ • զեր
 Ս ան մեծագնեղի քոյոյ ա- զեր
 րեան •
 Ս սրբագունեղից քոյոց խո- զեր
 ցունածոց ,
 Ս ալատունականի քոյոյ մա- զեր
 հունան ,
 Ս եղաւորքս , զքեզ աղաչեմք
 լուր մեզ :
 Ար զմարիամ արձակեցեր , և
 աւազակին լուար • զքեզ :
 Ար զկեցուցանելիս կեցուցա- զքեզ :
 նես ձրի •
 Օ ի զծնողս , զմերձաւորս , և
 զբարերարս մեր 'ի պատժոց
 դժոխոց ապրեցուցանել հա- զքեզ :
 ճեսցիս •
 Օ ի զմամ հաւատացեալ նրն- զքեզ :
 ջեցեալս 'ի յաւիտենական
 դատապարտութիւն ազատել
 հաճեսցիս •
 Օ ի մամ հաւատացեալոց ննջե- զքեզ :
 թ Կ ցեւոյ

ցելոց , որոց 'ի յերկրի յե-
շատակ յատկապէս ոչ լի-
նի , որդիւմիւ հաճեացիս .
զքեզ :

() Ի նոցա ամենեցուն խնայել
և ներել հաճեացիս . զքեզ :

() Ի զկարօտու թի նց լցուցա-
նել հաճեացիս . զքեզ :

() Ի ջոկք հրեշտակաց պայծա-
ռապէս օգնիցեն . զքեզ :

() Ի դասք նահապետաց և
մարդարեից նպաստք նոցա
լինիցին . զքեզ :

() Ի առաքելոց երամք փա-
ռաւորք առնդունիցին ըզ-
նոսա . զքեզ :

() Ի զօրք մարտիրոսաց պայ-
ծառազգեցից պարունիցեն
զնոքօք . զքեզ :

() Ի խոստովանողաց սրբոց
պարք նոցա առաջնորդի-
ցեն . զքեզ :

() Ի

Օ ի հրճունեցելոց կուսանաց
խուճաբք նոցա յար հետևի
ցին . զքեզ :

Օ ի առ ստեղծիչն իւրեանց՝
որ զնոսա ՚ի կաւոյ երկրի
կերպացոյց , անդրադունալ
բաւիցեն . զքեզ :

Օ ի դեմ հեզին և քաղցերն
յո՞ի նց բարեգթապէս ե-
րևիցի . զքեզ :

Օ ի առ աջակողմն քո ՚ի վի-
ճակս ընտրեցելոց զնա վեր-
ընդունիցիս . զքեզ :

Արդի նոյ աղբիւր գթութե .
զքեզ :

Ար զբանալիս ունիս մահու և
դժոխոց . զքեզ :

Գառն նոյ , որ բառնաս ըզ-
մեղս աշխարհի , շնորհեա՛
նց զհանգիստ :

Գառն նոյ , որ բառնաս ըզ-
մեղս աշխարհի , շնորհեա՛
նոցա

նոցա զհանգիստ .

Գառն նոյ , որ բառնաս ըզ-
մեղս աշխարհի , շնորհեա՛
նոցա զմշտնջենաւորն հան-
գիստ :

Քն անսա՛ մեզ :

Քն յար լուր մեզ :

Տը ողորմեաց :

Քն ողորմեաց :

Աղօթ :

Քեզ տը յանձն առնեմ
զհոգի ծառայի քոյ , կամ ա-
ղախնոյ քոյ , զի վախճանեալ
'ի կենցաղոյս կենդանասցի 'ի
քեզ . և զմեղս զորս տկարու-
թիւնս ամարդկայնոյ կենցաղավա-
րութե՛ն է գործեալ , դու ներ-
մամբ քոյոյ ողորմածագունե-
ղի գթութե՛ն ջնջիցես . նոք
մերով յսի՛ն քսի՛ն . ամէն :

Հայր մեր , որ յերկինս :

Արժ

Երգ Է Դու-եւոյ :

Յաւուր յայնմիկ յաւուր ցաա-
ման ,

բնաւք կենցաղք յաճիւն դառ-
նան ,

ըստ գուշակի և ըստ դաւ-
թեան :

Արքան երկիւղ է լինելոց ,
մինչ դատաւորն է առգալոց ,
դհամայնս յանկարծ տալա-
ցրելոց :

Փողն ահաբեկ յորժամ հնչի ,
'ի գերեզմանս հանրոյ երկրի •
բնուի բոլոր յատեան ածի ,
Սահն և բնութիւն յոյժ եր-
կիցեն •

մինչ ստեղծու՛ածք համյառ-
նիցեն •

դի դատողին համարս տայցեն :
Վերք գրեցեալ յառաջբերի ,
բոլորն յորում պարունակի •

ուստի աշխարհ իսկադատի •

Մինչ դատաւորն յատեան
նստցի :

որինչ թաքչի արտաբացցի ,
ոչինչ անվրէժ յայնժամ թող-
ցի :

Օ ինչ անդ թշուճառս եմ ո-
գելոց :

Կամ զոր միջնորդ աղերսե-
լոց :

մինչ են հազիւ արդարք կե-
լոց :

Մըքայդ սարսելոյ մեծու-
թեան •

զձիր ընձեռող կենդանու-
թեան ,

կեցո՞ զիս աղբիւր գթութե՛ն :

Քիչեա՛յս գթած տը՛ իմ,

որ մարմնացար ՚ի պատճառս
իմ,

մի մերժեր զիս մինչ դատի-
ցիմ :

Ի խնդրել զիս նստար խոն-
ջեալ,

փրկեցեր զիս ՚ի խաչ ելեալ,
տո՛ւր զի իցեմ քեւ փրկեցեալ :

Եւրդար դատօղ վրէժ խնդրու-
թեան ,

զձիր շնորհեա՛ ինձ թողուէ ,

յառաջ քան զօր դատողու-
թեան :

Իբր յանցաւոր միշտ տառնա-
պիմ ,

զի շառաղնեն մեղք զերեսս
իմ .

ինձ մաղթողիս ներեա՛ տր իմ,

Ար զմարիամ արձակեցեր ,

աւազակին իսկ ներեցեր ,

զյոյս ինձ ևս մեծ շնորհեցեր :

Եւ զերսանք իմ ոչինչ արժեն ,

բայց գթու թքդ առ քեզ ել-
ցեն ,

զի մի գեհեանք զիս կիզիցեն :

Ի մէջ օղեաց զտեղի շնորհեա՛

յայծեաց 'ի քսաց զիս որոշեալ,
յաջակողման քում զետե-
ղեալ :

Սինչ զանիծեալս տարհեր
քիցես ,

հրոյն կիղման առմատնիցես ,
զիս ընդ օրհնեալս հրաւիրե-
ցես :

'Սիմօք կորիւք զքեզ աղեր-
սեմ ,

զսիրտ իմ փղծկեալքեզ նոճի-
րեմ .

զհոգ վախճանի իմ քեզ յանձ-
նեմ :

() ք արտասուճաց օրն այն
իսկ է .

մինչ յաճիւնից նա յառնիցէ ,
որ ըստ մեղաց դատելի է :

Սին ուրեմն իմ ճ ներեալ ,
զթութք քով յն ինայեալ ,
է զհանգիստ յարաշնորհեալ :
ամէն :

Սաղ

ՄաղԼանք զն թաճու հնջճան :

(Յանուհն հօր , և օրդւոյ , և
հոգւոյն սրբոյ . ամէն :

(Օգիշերս հանգիստս , և ըզ-
վախճանս կատարեալս շնոր-
հեսցէ մեզ ի՞նչն ամենակարօղ :
ամէն :

(Պգնու թի է մեզ յանուհանէ
ի՞նչն , որ արար զերկինս և զեր-
կիր :

Հայր մեր : Ողջոյն քեզ :
Խոստովանիմ առաջի Ինչ , և
այլն :

Աղօթք :

Եւ յոյս արա աղաչեմք ի՞նչ քնա-
կու թէս այսմիկ , և զիմանեն
զու թի թշնամւոյն 'ի սմանէ
'ի բաց մերժեալ , և հրեշտակք
քոյ սքք քնակիցին 'ի նմա ,
որք և զմեզ 'ի խաղաղու թի

պահպանիցեն , և օրհնութի
քո լիցի 'ի վերայ մեր միշտ ,
տէրամբ մերով յօիւ քնիւ .
ամէն :

Ապահապան հրեշտակն :

Ա՛յ հրեշտակ այ , որ ես
պահապան իմ , յանձնառ-
նեմ զիս քեզ , լուսաւորեալ
զիս աղաչեմ այսօր . գթութիւն
վերնականու պաշտպնեալ իսկ
զիս , հովուեալ և հառաւա-
րեալ . ամէն :

Ը՛ն , որ զարմանալի կարգաւ
զսպասաւորութիւն հրեշտա-
կաց , և մարդկան տնօրինես ,
չնորհեալ մեզ այցարար , զի
որովք քեզ յանդիման եղե-
լովք պաշտօն քեզ 'ի յեր-
կինս մատուցանի , նոքօք և
կեանքն մեր 'ի յերկրի պաշտ-
պանիցի . տէրամբ մերով
յօիւ

յսիւն քօիւն • ամէն :

Յիշատակ անձամբնին :

Այլ ամէնսարբուհի մայր մե-
րոյ փրկչին , որ ես դուռն
ընդ անցս երկնից , և աստղ
ծովու :

() Գնեա՛ աղաչեմք ժողովըր-
դեանն գթեցելոյ , որպէս զի
զարթիցէ նոցին այցելուն :
Դու որ ծնար 'ի սքանչումն
բնութե զորն քո արարիչ ,
կոյս նախկնագոյն , և վերջ-
նագոյն :

Ար 'ի բերանոյն դաբրիէլի ըն-
կալար զողջոյնն զայն , մեղա-
ւորացս յար գթա՛ :

Նրեշտակ տն աւետեաց կու-
սին մարիամու , և յղացաւ 'ի
հոգւոյն սբյ : Աղջոյն քեզ • ևն :
Ի հաւասիկ կամ աղախին . ևն :
Ի բանն մարմին եղև • ևն :

Օ շնորհս քո աղաչեմք. և
այլն որպէս 'ի վերոյ . ճճէ :

Աշոբ+ :

Ի՞նչ որ զպարգևս յաւիտենա-
կանաց կենաց երանութեան
մարիամու ճոխացելով կու-
սութք սեռի մարդկայնոյ ըն-
ծայեցեր , շնորհեա՛մեզ աղա-
չեմք , զի վնաս վասն մեր բարե-
խօսել զգասցուք , որով ար-
դիւնաւորեցաք զպարգևիչն
կենաց ընդունիլ , զորն մեր յս
քս . ամէն :

Ողջոյն քեզ թագուհի երկնից .
Եւ տիրուհի հրեշտակաց .
Սալվէ արմատ կենաց :

Ողջոյն քեզ դուռն յորմէ լոյս
աշխարհի ծագեցաւ :

Ողջ լեր ո՛վ ամենագեղեցիկ .
և վս մեր զքս աղերսեա՛մ :

Երթանացո՛ղ զիս գովել զքեզ
կոյս

Կոյս սրբազան .

Եւ տո՛ւր ինձ զօրութի ընդ
դէմ թշնամեաց քոց :

Աղօթք .

Շնորհեա՛ ամենակարօղ ան
նունաստութեան մերում զնը
պաստ , զի որք զյիշատակ սրբ
բուհւոյ անձանին միշտ առ
նեմք , օգնութք նորին բարե
խօսութեն 'ի մերոց յառնի
ցեմք յանիրաւութեց , տք մե
րով յսի՛ն քսի՛ն . ամէն :

Աւրախ լեր թագուհի երկնից
ալեւուիայ :

Վանգի զօր 'ի քեզ կրել ար
ժանաւորեցար , ալեւուիայ :

Հարեալ ահա որպէս ասացն ,
ալեւուիայ :

Խնդա՛ և ուրախ լեր Կոյս մա
րիամ , ալեւուիայ :

Օ ի ճշմարտանյ յարեալ նորն .
ալեւուիայ :

Աղօթք

Աղօթք :

Միտ որ յարութեամբ որդ.
 ւոյ քոյ ինն մերոյ յսի քսի
 զաշխարհս հրճունեցուցեր, շը
 նորհեա՛ ազաչեմք զի՛ ի ձեռն
 ծնողի նր կուսին մարիամու
 ընդունիցիմք զխնդութի կե
 նաց մշտնջենաւորաց, նոյնով
 յսիւն քսիւն տերամբ մերով :
 ամէն :

Ողջ լէր թագուհի մայր ու
 զորմուէ, կեանք, քաղցրու
 թիւն, և յոյս մեր ողջ լէր :
 Եւ քեզ վերագոչեմք աքսո
 րեցեալ եւայի որդիքս : Եւ
 քեզ յար հառաչեմք, հեծե
 ծելով և ողբալով յայսմանէ
 արտասունաց վայրէ . աղէ ու
 րեմն ո՛վ փաստութեան մեր, դար
 ձո՛ առ մեզ զողորմածագու
 նեղ հայեցունածս քոյոց աչաց :
 Եւ

Եւ զյո բարեբանեցեչստուղ
որովայնի քոյ զկնի այսր աք-
սորականի վայրիս ցոյց մեզ .
ո՛վ համեղաբարոյ, ո՛վ գթած,
ո՛վ քաղցր կոյս մարիամ: Եւ
զօթեան վն մեր սք նծածին:
() Ի խոստմանցն քնի արժա-
նաւորիցութ:

Աղօթք:

Եւ մեհակարօղ եւ մշտնջենա-
ւոր նծ, որ փառաւորի մօրն
եւ կուսին մարիամու զհոգի
եւ զմարմինն հոգւոյն սքյ գոր-
ծակցութք նախապատրաս-
տեցեր, մինչ զի վայելչական
տաղաւար արժանաւորեցաւ
լինիլ որդւոյքում: Տո՛ւր մեզ
աղաչեմք, զի որք նորին յի-
շատական հրճո՛ւնիմք, նո-
րին եւս գթածի՛ն բարեխօսու-
թքն 'ի չարեաց մեզ առկա-
ցե-

ցելոց , և 'ի յաւիտենականէ
զերծանիցիմք մահո՛ւնէ , իմք
մերով յսի՛ն քսի՛ն . ամէն :

Աղօթք Տէրչ առ տնկողինն ասելիք :

Լուսաւորեա՛ տր իմժ աղա
չեմք զխաւար մեր , և զնեն
դուԹիս բոլորի այսորիկ գե
շերիս տարամերժեա՛ 'ի մէնջ ,
զի դու ես այցելու մեր . տք
մերով յսի՛ն քսի՛ն . ամէն :

Վահանամք զքէն Թագաւոր
իմժ ամենակարօղ , յաղագս
համայնից բարերարունց քոց
'ի քէն առ մեզ եղելոց : Աղա
չեմք իմր հասո՛ւ ամենից մերոց
յանունն քո սք բարերարաց ,
զկեանս յաւիտենականս , վս
բարեաց զորս արարին մեզ :
Հոգիք ամենեցունց հաւա
տացելոց ննջեցելոց շնորհիւ
և

և ողորմութիւն այ հանգի
ցեն 'ի խաղաղութե . ամէն :

Այլ իմա աղօլի :

Ո՛վ մշտնջենաւոր և ողորմած
ած , ահաւասիկ ես նո՛ւաս
տագունեղ ստեղծո՛ւած քո ,
ը կարի իմում և գիտութե
անկեալ յերկիր առաջի քոյոյ
մեծութեդ , վերընծայեմ
քեզ զհամայնս գոհուիս , զորս
կարէ հաւատարիմ ոք ծառայ
նո՛ւիրել իւրում իմն առատա
բաշխի , վստանութեւն լեաց բա
րերարութեցն , զորս մինչև
ցայժմ ինձ արարեր : Այլ հայ
ցեմ 'ի քէն վստ քոյոյ գթածի
բարեհաճութեդ , մի՛ անտես
առնիցես զիս , զի մի՛ անկա
նիցիմ յաչաց քոց : այլև գո
հանամ զքէն , և բարեբանեմ
զքեզ ,

զքեզ, վն զի յաւուր յայսմիկ
 բարեգ թապէս պահպանեցեր
 զիս, ազատեցեր, և պահեցեր
 'ի բազմաց վտանգից՝ ընդ
 ւոյ և ըստ մարմնոյ, թէև վն
 մեղաց իմոց արժանի էի 'ի
 բաց մերժիլ 'ի քէն: Աստի
 'ի խորոց սրտի իմոյ ապաշա-
 ւեմ զյանցանս զորս գործե-
 ցի այսօր ընդդէմ քում հան-
 դիսավէհու թեղ, վն ոչ սիրե-
 լոյ զքեզ, և վն ոչ ընդունե-
 լոյ և պահեւոյ զպատուիրանս
 քո, ըստ որում պարտ էր ինձ
 առնել: Արդ շնորհեա՛ ինձ
 ո՛վ մարդասէր տօր անցուցա-
 նել զգիշերս զայս խաղաղա-
 կանաւ հողւով, թարց անկա-
 նելոյ 'ի ցնորս գիւնականս. քան
 զի 'ի ձեռս քոյ յանձնառնեմ
 'ի գիշերիս յայսմիկ, և զնամ ա-
 ւուրս կենաց իմոց զհօգի և
 զմար

զմարմին իմ : պահեա՛ն ուրեմն
 պահպանեա՛ն և ազատեա՛ն զիս
 'ի գիշերիս յայսմիկ , և յիմ
 ժամու 'ի փառս քո , 'ի պատիւ
 ամեներանեցեւոյ սրբուհւոյ
 Կուսին մարիամու , 'ի փրկու
 թի հոգւոյ իմոյ , և յօգուտ
 մերձաւորաց իմոց : ամեն :

Ամբաստանաւոր թագաւորի զբոսնելու

Վարդ :

Մի. զնձածինն՝ և զամ սքս
բարեխօս արասցուք առ հայր
'իյերկինս . զի կամեցեալ ու
զորմեսցի, և գթացե՛լ կեցուս
ցէ զարարածս իւր : Վմենա
կալ տր նձ մեր՝ կեցո՛ւ և ողոր :

Լ շօն :

Րնկալ տր զաղաչանս մեր՝ բա
րեխօսութիւն սք նձածնին ա
նարատ ծնողի միածնի որդւոյ
քոյ , և աղաչանօք նամ սքց քոյ :
Վ ուր մեզ տր, և ողորմեա՛ն . նե
րեա՛նքաւեա՛ն և թող զմեզս մեր :
Վրժանաւորեա՛ն գոհուի՛ք փա
ռաւորել զքեզ ընդ որդւոյ և
ընդ սքյ հողւոյդ . այժմ, և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտե
նից . ամէն :

() Եհնէ՛լ տր մեր յս քս, ամէն :
հայր մեր , որ յերկինս :

○ ԶԻՇ ԶԻՇ ԶԻՇ ԶԻՇ ԶԻՇ ԶԻՇ ԶԻՇ ԶԻՇ ԶԻՇ ○
 ԿԿԿԿԿԿԿԿԿԿԿԿԿԿԿԿԿԿԿԿԿԿԿԿԿԿԿԿ
 ○ ԶԻՇ ԶԻՇ ԶԻՇ ԶԻՇ ԶԻՇ ԶԻՇ ԶԻՇ ԶԻՇ ԶԻՇ ○

ՄԷյն ԳրեԳորի նարեկացւոյ աստուծոյ
 աղօթի աստուծոյն :

Բան . ձգ :

Արքայ երկնաւոր, Թիք
 բարձրեալ, տր բոլո
 ըից, ամենից ա
 կնկալու թին, ըս
 տեղծող տեսականաց, հաս
 տիչ իմանալեաց, պատճառ
 եղանու թեց . կազմիչ հան
 դերձեւոց . առնիչ լուսոյ,
 առիթ առաւօտու, պատ
 րաստիչ վաղորդայնի, երևե
 ցուցիչ երեկորի, տարրիչ խա
 ւարի, արունեստաւոր բարե
 հնար, իմաստուն գործօնեայ,
 քաւարան օրհնեալ, հալիչ
 մեղանաց, հալածիչ ցաւոց,
 քաղ

քակտիչ դառնու թէց , պահ
 պանարան հանգստեան , հը
 նարք նիրհման , յարմարիչ
 քնոյ , պարգեւիչ ննջման • շըն
 չոյ յարակարգուի , զգայու թէ
 տեղու թի , ցրիչ ցնորից , յե
 ղանակիչ անըջոց , փոխարկուի
 զարհուրմանց , այլայլու թիւն
 տխրու թէց , խափանիչ խիթ
 մանց , ընդարձակիչ կարծեաց ,
 համադրու թի ծփմանց , ահա
 դնու թի խարդախմանց , հար
 ուճածիչ դիւաց , փախուցիչ
 ախտից , ընկղմիչ գայթադ
 ղուէց : Սաշտուպանեա՛ երկնաս
 տեղծ ձեռամբդ , զօրացո՛ բար
 ձրացեալ քո աջովդ , ամփո
 փեա՛ ամենակալդ թեօք , ծած
 կեա՛ անծեան խնամօքդ , ամ
 րացո՛ վերակացու թի վերնայ
 նոցդ , շուրջանակի պարսպեա՛
 գումարտակօքդ անմահից , 'ի

յամենուստ սյարփակեալ կցոր
 դուք հրեշտակացդ . վանեալ
 զընդդիմամարտն իմ զինու՛ժ
 րուք զո՛ւարթնոցդ . պատսպա
 րեալ զսասանեալս ի՞նծաճնիդ
 մաղթանօք . զբանակս անդ
 րանկացդ բարեկարգեալ ինձ
 պահապան : Բայց ընդ աչացս
 դիմաց , և զմտացս իմ տեսա
 նելիս . զգնատ արա լը ոգւոցս
 և զծանրաբեռն կրիցս դանդա
 զու թի . վերայո՛ւնի 'ի զգայու
 թիցս զմաճեալս յիմարու թի .
 բարձ միայն բարեգործ զպատ
 րո՛ւակիս թանձրու թի : Բնդ
 սկզբան բերմանս լուսոյ զո
 ղորմու թի քո ծաղեալ . ընդ
 ելից արևուն՝ արդարուն արե
 դակնդ 'ի յանձկու թի սրտիս
 մտցէ . ճառագայթ քո փա
 ռացդ 'ի յիմաստիցս խորհրդա
 րան ջահեացի . խաչիդ տեսա
 նագ .

Կան տխրութիւնս . բարձ յինէն ո
 ղորմած՝ զանբերելի ծանրու
 թիւս . անջրպետեալ հնարա
 ւոր՝ զմահացու կրթութիւնս .
 աւարեալ միշտ յաղթող՝ զխա
 բողին հաճութիւնս . բացադ
 րեալ վերնային զմոլեւոյն մա
 ռախուղ . կնքեալ կեցուցիչ
 զկորուսչին ընթացմունս . ցըր
 ունեալ ծածկատես՝ զըմբռնո
 ղին չար գտմունս . խորտա
 կեալ անքննին՝ զմարտողին դի
 մեցմունս : Տեառնագրեալ քո
 անուճամբդ՝ զլուսանցոյց երդ
 յարկիս . պարփակեալ քո ձե
 ռամբդ զառաստաղ տաճա
 րիս . գծագրեալ քո արեամբդ՝
 զմուտ սեմոց սենեկիս . կեր
 պացո՛ զքո նշանդ՝ ՚ի հետս
 ելից մաղթողիս . ամրացո՛ քո
 աջովդ՝ զհանդստեանս խշտի .
 մաքրեացեա՛ ՚ի հաղթից՝ զծած
 կա .

Կարան անկողնոյս . պահես-
 ցէս քո կամօքդ՝ զտառապեալ
 անձն ոգւոյս . անխարդախ
 արասցես զքո շնորհեալ շունչ
 մարմնոյս . կացուսցես շրջա-
 փակ՝ զսպար զօրուդ երկնայ-
 նոյ . կարգեսցես՝ ի դիմի՝ ընդ
 դէմ դիճացն դասու : Տո՛ւր
 հանգիստ բերկրու թէ մահա-
 հանգոյնս նիրհման՝ ի խորու
 թէ դիշերիս , բարեխօսու թք
 հայցունածոյ սրբոյ նաճածնիդ՝
 և նամ ընտրելոց : Վ՝ միփեալ
 պարուրեա՛ զպատուհան տեսու
 թեանց՝ զգայարանացս իմաս-
 տից , անդարհուրելի զետեղ-
 մամբ , ի ծփական խռովու-
 թեանց կենցաղական զբաղ-
 մանց , անըջական երազոց ,
 խօլականաց ցնորից , յիշատա-
 կաւ քո յուսոյդ՝ անվնասելի
 պաշտպանեալ : Նա սթափե՛լ
 վերս

վերստին 'ի ննջմանէ ծանրու
 թեան , ամենազգաստ արթ-
 նու թք , հոգենորոյ զո՛ւար-
 թու թք , 'ի քեզ արձանացել ,
 զայս ձայն մաղթանաց՝ բուր-
 մամբ հաւատոց քեզ ամէնօրհ
 նեալ թագաւոր փառաց ան-
 ճառից՝ փառաբանողաց երկ-
 նագումար խմբից երգակ-
 ցեալ՝ յերկինս առաքել : Օ ի
 դու փառաւորեալ ես յամա-
 րարածոց՝ յաւիտեանս յաւի-
 տենից . ամէն :

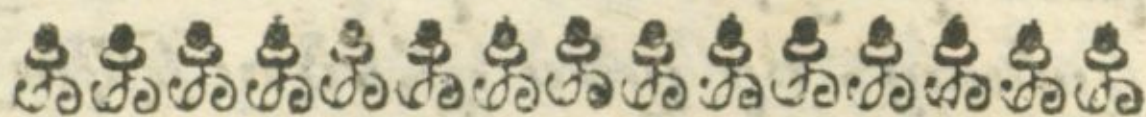
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Լորեն Բէյն Գրեգորի Կարէհայւոյ
աղօլեալ զօրաւորս :
Բան . խն :

Արդ ի նոյ կենդանոյ օրհնեալ
յնմի , հօրդ ահաւորի անքն
նին ծնունդ . որ տկարանայ
առ ՚ի քէն և ոչինչ : Ար ՚ի ծա
գել անստոճեր նշուլից՝ ողոր
մութեան քո փառաց , հալին
մեղք , հալածին դեք , ջնջին
յանցանք , խզին կապանք , խոր
տակին շղթայք , կենդանած
նին մահացեալք , բժշկին հա
րոճածք , ողջանան վերք , բառ
նին ապականութիք , տեղի
տան տխրութիք , նահանջին
հեծուիք . փախնու խաւարն ,
մեկնի մէզն , մերժի մառա
խուղն , փարատի մռայլն . ըս
պա

պառի աղջամուղջն . վերանայ
 մուծն , գնայ գիշերն , տա-
 րագրի աագնապն , չքանան
 չարիքն , հալածին յուսահա-
 տուծիւնքն . և թագաւորէ
 ձեռն քո ամենակար , քաւիչդ
 Խմի : Ար ոչ եկիր կորուսանել
 զմարդկան ոգիս՝ այլ կեցու-
 ցանել . թող ինձ զանթիւն չա-
 րիան իմ բազում ողորմութիւն
 քո : զի դու միայն ես յերկնի
 անձառ , և յերկրի անգնին .
 'ի տարր գոյից՝ և յեզրս ծա-
 գաց աշխարհի . սկիզբն Խմի
 և յԽմի , Խմ քամբ օրհնելդ
 'ի բարձունս . և քեզ ընդ հօր ,
 և հոգւոյդ սբյ փառք յաւի-
 տեանս . ամէն :

Վերին սենյակի գրեգորի նաթեհաղւոյն ,
այլ հաղւանք գիշերային :
Բան . ՂԴ :

ՎԺ յաւիտենական , բարե-
րար , և ամենակալ . ստեղծիչ
լուսոյ , և յօրինիչ գիշերոյ .
կեանք 'ի մահու , և լոյս 'ի
խաւարի . յոյս աննունողաց ,
և երկայնամուտ թի տարակու-
սելոց , որ ամենարուեստ ի
մաստու թիք քո դարձուցանեա
յայդ զստոճերս մահու . ան-
նունաղ ծագումն , և անմուտ
արեգակն . քանզի ոչ զօրե
ծածկել զփառս տերունե քոյ
խաւար գիշերոյ : Արում կրկ-
նի ծունր երկրպագութե նմ
եղելոց , երկնաւորաց և երկ-
րաւ

բաւորաց , և սանդարամե տա-
կանաց . որ լսես զհեծուի կա-
պելոց , և հայիս յաղօթս խո-
նարհաց , և լեռնիս զխնդր-
ունածս նոյ : Մ^Է իմ , և թա-
գաւոր իմ . կեանք իմ , և ա-
պաւէն իմ . յոյս իմ , և վստա-
հութի իմ , յո քո նաժդ նմի .
սուրբդ հանգուցեչ 'ի հողիս
սքց . միսիթարուի վշտաց , և
քաւարան մեղուցեչոց . որ գի-
տես զնմ յառաջ քան զԼի-
նել նոցա : Մ^Է ապեան զպահ-
պանողական զօրութիւն աջոյ
քոյ , և փրկեան զիս յերկիւղէ
գիշերի , և 'ի գիւնէ չարէ : Ս^Է
զի զյիշատակ սոսկալի , և սք-
քո անունդ՝ միշտ համբուրեչ
չրթամբք հողւոյ՝ ըղձութե
շնչոյ , կեցից պահպանեալ լե-
այնոսիկ՝ որ կարդան զքեզ 'ի
բոլոր սրտէ : Ա^Է 'ի գրոշմէ
խաւ

նութեամբ : Մրասցէ՛ո տօն
 ինձ բերկրու թեան՝ զօրն իմ
 տաղնապի՝ ողջացուցիչ եր-
 կանցն եւայի : Նարեխօսեա՛ն ,
 խնդրեա՛ն , աղաչեա՛ն . զի ըն ահ
 ճառելի մաքրու թեղ՝ և ահա
 զբանիդ հաւատամ զընդու-
 նելու թիւն : Մրտասուն՛օք օգ-
 նեա վտանգեցելոյս՝ գովեալի
 ՚ի կանայս . ծննդ խոնար-
 հեցո՛ւ առ իմ հաշտութիւն՝
 ծնօղղ ապ . ընդ իմում թըշ-
 ունառիս հողա՛ն խորա՛ն բարձ-
 րելոյն . ձեռն տուր անկե-
 լոյս՝ տաճա՛ր երկնային . Փա-
 ռաւորեա՛ն զորդիդ քո՛ ի քեզ՝
 անծօրէն ինձ հրաշագործել
 քաւութիւն և ողորմութիւն .
 աղախի՛ն ապ և մայր . բարձ-
 րասցի՛ պատիւ՛ քո ինե , և
 ցուցցի՛ փրկութիւն իմ քե :
 Եթէ զիս գտցես տիրամայր .
 Թէ

Թէ ինձ ողորմեացիս՝ սրբու-
 հի . Թէ զկորուսեալս շահեա-
 ցիս՝ անարատ . Թէ զհար-
 թուցեղս յանձանձեացեա՝ եր-
 ջանիկ . Թէ զամաչեցեալս
 յառաջ մատուցեա՝ բարեշը-
 նորհ . Թէ յուսահատելոյս
 ինձ միջնորդեացեա՝ միշտ օր-
 կոյս . Թէ զմերժեալս ըն-
 տանեցուցեա՝ մեծարեալդ
 յսոյ . Թէ յիս ցուցցես ըզ-
 գթածուծիւն՝ լուծիչդ ա-
 նիծից . Թէ զծփեալս հաս-
 տատեացեա՝ հանդիստ . Թէ
 ՚ի խռովութեանցս յուզմանց
 փոխեացես զիս՝ խաղաղարար .
 Թէ վրիպելոյս ինձ հնարա-
 ւորեացես՝ գո՛վեալ . Թէ վասն
 իմ մտցես ՚ի հանդէս՝ մա-
 հու նահանջիչ . Թէ զդառ-
 նութիւնս իմ սնուչեացեա՝
 քաղցրութիւն . Թէ զբաժան-
 ժ մ մանն

մանն իմ խտրոց քակտեսցես՝
 հաշտութիւն . թէ զանամաքրութիւնս
 իմ բարձցես՝ եղծման ընդոտնից . թէ զմատնեալս
 մահու փրկեսցես՝ կենդանի լոյս . թէ զլալեացս
 ձայն հատցես՝ բերկրութիւն . թէ զխորտակեալս
 կազդութեսցես՝ դէզ կենաց . թէ ՚ի կործանեալս
 յիս ակնարկեսցես՝ հոգեւից . թէ ողորմութեամբ
 ինձ պատահեսցես՝ կտակ նոցիրեալ . օրհնեալդ
 միայն ՚ի շրթունս անբիծս լեզուս
 անց երջանկաց : Ահա կաթիլ մի
 կաթին՝ քումդ կուտութեան՝ յանձն
 իմ անձրեալ՝ կենաց ինձ զօրէ . մայրդ
 բարձրեւոյ տն յսի արարչին երկնի ,
 և բնաւին երկրի :
 () որ անձառապէս ծնար բովանդակ
 մարմնովն , և հաժժեմ

մայն ԽճուԹքն • որ փառա-
 ւորեալն է ընդ հօր , և հոգ-
 ւոյն սրբոյ՝ ԷուԹք , և անքն-
 նուԹեամբ մերոյին բնուԹքս
 միացելով՝ ամենայն և յամե-
 նայնուամ • մի յերրորդուէն •
 նմա փառք յաւիտենից յաւի-
 տեանս • ամէն •

զի զոր ունել կարծէի՝ մաշել
 պակասեաց՝ ի բում ահաւո-
 րութեդ եկեալ գիտութիւն։
 Եւ ես մերկ՝ և թափուր, կի-
 սամեռ՝ և ոգեկործան, միայն
 զմարդասիրութե ոտիցդ կա-
 խիմ՝ բուռն հարել զգմանէ,
 և ոչ երբեք զթողուլն ախոր-
 ժեմ։ Հան զիս ի չարս շաւ-
 դաց, զորս բերանով իմով ա-
 ղարտեմ։ Եւ ուսն զճանա-
 պարհս քո ուղիղս, որում կա-
 մօք սրտիս վկայեմ։ Մեկայ ի
 մահիճս մեղաց, և ես ինձէն
 զգարշուի մեղացս բողոքեմ։
 Տո՛ւր զբժշկութի ախտացեալ
 հոգւոյս, որ առողջացուցա-
 նել զայլս խաբեմ։ Օ ուխտս
 հոժեալս բանի յեկեղեցիդ
 անդրանկաց առաջի նամ՝ եր-
 կիւղածաց քոց նո՛ւիրեմ։ Սե-
 րիցեն սնանկք, և յագեսցին
 ի

'ի սմանէ և օրհնեսցեն զքեզ,
 որ զտորդ խնդրեն: Օ աղօտա-
 ցեալ քո լոյս բարեկամացն
 քոց ցուցանեմ, յիշեսցեն սո-
 վաւ, և դարձցին առ տորդ՝ որք
 'ի ծագաց երկրէ քումդ գի-
 տու թեան փափաքեն: Վեզ
 փառք պանծանք և գրաւ աշ-
 խարհի՝ 'ի յերկինս փառաւո-
 րեալ, յաւիտեանս յաւիտե-
 նից:

'Լորեն ներսեսի՝ Տաղ Լաւնդ առ ո՛ր
 հոգին անձ:

Այլ տոր՝ և դաստիարակ, հեղ՝
 և խնամօղ անձ իմ հոգի, շըն-
 չեա՝ 'ի մրրկեալ ծովս խորհը
 դոյս զսիւզ շնորհիդ՝ որով խա-
 ղաղի. և ոնց միշտ երախտիւք
 քո ստացար զիս քեզ պարտա-
 կան գովեստի, լից և այժմ՝

զբերան իմ օրհնութիւնս Թէպէտ և ես անար-
 ժան տաճար լինել քումի
 հանգստի, այլ դու անաւ
 ան միայն գործի հնչման քո
 ձայնի. և զանձառ խորհրդոյ
 քոյ հանձար տարփալի, բա-
 ցեալ փայլեցո՞ խնդրողաց նո-
 ղին առաջի. Վ փառս պատ-
 ո՞ւնոյ մեծի քոյ անունն սբդ
 սիրելի, և ինձ կշտամբանս
 բարբառ բերանոյս ժխտող
 ծառայի:

«Եւրջեալ նորին ներսեւ լաճբո
 նացաոյ՝ աղօթ անցին. որ 'է թո՛ւ
 չո՛ւնէ եղէ, կ' 'է Վեշտ:

Վ Այլ շուրջ պատեալ 'ի տա-
 րակուսանացս յամ կողմանց
 սրտի՛ն շաղախելքս, և ունկն-
 դրուն կարօտեալքս՝ նայիմք
 առ

առ քեզ փորձ տկար բնունես
 քահանայապետդ յո : Ա՛յ որ
 վո մեր մեղս եղեր , զի մեք
 լիցուք վո քոյ արդարութիւն :
 Ա՛յ որ վասն մեր երկրաւոր
 եղեր , զի մեք լիցուք վո քոյ
 երկնաւոր : Ա՛յ որ վո մեր
 հաց եղեր , զի մեք 'ի ճաշա-
 կելն զքեզ՝ սրբեսցուք : Տո՛ւր
 զպարարեալ վշտօք մարմին քո՝
 անմարտի սրբարար կերակուր :
 Ա՛ստուոճակեա՛ զարեան քոյ
 վտակ անմեղ կայլակել՝ որդ-
 ւոց մարդկան անմեղուն ըզ-
 մայլումն : Զգեա՛ զփրկական
 քոյ զխաչդ զօղելոցս 'ի ծով
 աշխարհիս առ քեզ վերածիչ :
 Արօտացաք շնորհի՛ սփռեա՛ :
 Ա՛քաք 'ի գործոց՝ քաւեա՛ :
 Արխափեմք զխաւար՝ ճա-
 ոագայլթեա՛ : Արծանեցաք 'ի
 հաւատոց՝ հաստատեա՛ : Ա՛ռ

Ես յոյս , դու ես լոյս . դու ես
 կեանք , դու ես քաւուի . դու
 ինքն և անմահութի : Վեղ
 սպասեն յեցեալքս 'ի շնորհա
 քո . 'ի քէն կարօտին առնուլ
 փրկուի խառնեալքս 'ի մար
 մինդ քո . զքեզ ունին քաւիչ
 քահանայ՝ գնեալ արեամբ
 հօտս քո : Հայեաց յամենե
 սեան . սփոփեա՛ զտարակու
 տանս մեր քոյին վաստակովքդ :
 Հանդարտացո՛ զխռովութիս
 մեր՝ քոյին խաղաղութիւնդ :
 Հանգո՛ զաշխատանս մեր 'ի
 քոյ օթեվանսդ . ուր դու գը
 նացեր իմ թր , և խոստացար :
 Լ'րժանացո՛ զքոյսս՝ փառաւո
 ղել զքեզ այդր ընդ հօր , և
 լ'նք հոգւոյդ յաւիտեանս .
 ամէն :

Նորին ներսէսի աղօժէս ասացեալ
 առ խաչելեալն յն ։

Եւ քեզ ականարկեմ, աղ-
 բիւր ջրոյ կենդանւոյ, և ա-
 ղաղակեմ, թէ ընդէր է ինձ
 սրբութե՛ն ծարաւել, երբ դու
 ես իմ սրբութիւնն . կամ ըն-
 դէր փափաքեմ մաքրութե՛ն,
 մինչ դու ես իմ մաքրութիւնն .
 Եւ յսուհետեւ ուսեալ, եթէ
 դու ես իմաստութի մեզ յայ
 տունեալ արդարութիւնն, և
 սրբութիւնն . առ քեզ ծարա-
 ւիմ, քեզ փափաքեմ, քեզ
 տռփամ . տո՛ւր իմ ծարաւել
 ոգւոյս զքեզ զովացումն՝ աղ-
 բիւր ջրոյ կենդանւոյ խաղա-
 ցելոյ՝ ի կեանսդ յաւիտենից ։
 () արաւիմ ըմպել ի կրկին
 վտակաց կողիդ, որով և սրբ-

քեալ սիրով քո զմայլիմ :
 Վաղցնում ուտել զմարմնդ ,
 որով կենդանացեալ անմահ
 ես լինիմ : Փափաքեմ ողջա-
 փութել զխոցո՛ւած ձեռացդ ,
 արով հասեալ առ քեզ պսա-
 կիմ : Տափամ ականարկել ըզ-
 դէմսդ , որոյ ապտակաւն 'ի
 վիրաց իմոց բժշկիմ : Վաղ-
 վաղակի լո՛ւր ինձ տր , զի նը-
 ո՛ւաղեաց յինէն հոգի իմ :
 'Նո՛ւաղեցաւ հոգի իմ 'ի քո
 անձառդ սիրոյ : Տոչորեցայ
 յառ քեզ տռփանացդ ո՛վ վասն
 իմ խաչեալ : (Սալկացայ ,
 յորժամ առ քեզ ականարկեմ
 ո՛վ վասն իմ ապտակեալ : Նւ-
 աղաղակեմ , ցոյց ինձ զդէմս
 քո . լսեցո՛ ինձ զբարբառ քո .
 զի ձայն քո քաղցր է , և դէմք
 քո գեղեցիկ . Ն'րբ եկից՝ ե-
 րևեցայց քեզ : Ն'րդ՝ լո՛ւր ինձ ,
 և

և արբեցո՞ղիս վաղվաղակի քո
 գիտութեամբդ և սիրով. զի
 և յինէն, որ հաւատամ 'ի
 քեզ, բղխեսցեն աղբիւրք ջը-
 րոց կենդանութե՛ն :

Խաչելու թիւն մերոյ փրկչին:

Ա զօրէս առ ամենասրբոսէ հոյսն
Տարեամ յաճածին :

առաւորեալ և ամեն
օրհնէլ սրբուհի միշտ
հոյս յաճածին մարիամ
բարեխօսեալ վասն իմ
մեղաւորիս առ միածին որդիդ
յո քո տր մեր , զի զօրութի
սքյ պատարագիս , զոր դառ
նակսկիծ չարչարանօք իւրովք
սահմանեաց' ի փրկուի հոգւոյ
իմոյ՝ ողորմեսցի ինձ , շնորհե
լով զթողուի նամ մեղաց իմոց՝
յորոց լիով արտիւն զղջամ , և
առաջադրեմ այլ ոչ ևս մե
ղանչել , միջնորդութիւն իւր ա
մենագոր սգնութե . ամէն :

Նշանակու-նէ՛ք խորհրդոյ սԷյ պա-
տարագէն 'ի ՎԷ չարչարանաց քն Ռ-
րոյ յսի քսի :

Աղօթք :

ՏՐ իմ յս քս , որ վասն փր-
կու-թի մերոյ հաստատեցեր
զխորհուրդ սուրբ պատարա-
գիս , 'ի յիշատակ չարչարանաց
քոյ . աղաչեմ զքեզ , տո՛ւր
ինձ այնքան շնորհ և օգնուի ,
զի կարացից մտադրու-թեամբ
լսել զնա , և նովաւ շահիլ
զպտուղ չարչարանաց քոյ .
ամէն :

Քահանայի՛ն երևալն 'ի սեղանն՝ նշա-
նակէ զքսի երևալն 'ի պարտեզն :

Աղօթք :

ՏՐ իմ յս քս որդի նայ կեն-
դանւոյ՝ որ 'ի մերձենալ ժա-
մու

մու չարչարանաց քոց սկսար
տրտամիլ և տխրիլ, շնորհեա՛
ինձ, զի յօժարուլթք համբե-
րեցից Խմհեղուլթեց իմոց վս
սիրոյ քոյ, որ ես Խժ սրտի
իմոյ, և զօրուի չարչարանաց
քոց եղիցի ինձ փրկարար .
ամէն :

Վահանայի՛ն ահաանիլն զպատարագ՝
նշանակէ զքսի աղօթելն 'ի ԴԶ պար-
տիշէն :

Աղօթք :

ՏԻ՛ իմ յս քս որդի Խյ կեն-
դանւոյ, որ աղօթելով 'ի մէջ
պարտիզին կամեցար զօրա-
նալ 'ի հրեշտակէ, շնորհեա՛
ինձ, զի զօրուլթք սուրբ աղօ-
թից քոց՝ հրեշտակ քո միշտ
օգնեսցէ ինձ յիմ աղօթս իմ
ամէն :

Վա

Քահանայն յորժամ ասէ զխոսարժա-
նիսն , նշանակէ զքսի անկանիլն 'ի
վերայ երեսաց եւ զքրտնիլն ա-
րեամբ ։

Աղօթք ։

ՏՐ իմ յս քս , որ աղօթելով
քոյ 'ի մէջ պարտիզին առ
հայրն երկնաւոր , 'ի սաստիկ
տրտմութեդ հոսեցեր զքր-
տունս արեան յամ երակաց
քոց . շնորհեա՛ ինձ , զի եւ ես յի-
շելով զչարչարանս քոյ հանա-
պազ հեղից յաչաց իմոց զաղ-
բիւրս արտասուեաց ։
ամէն ։

Վաճառեալն յորժամ ելանէ 'ի բէն
 և համբուրէ զնա, նշանալէ յորժամ
 քն գնաց 'ի դէմ յողորմի և համբու-
 րի՛ն Տառնեցաւ 'ի նճանէ :

Աղօթք :

ՏՐ իմ յս քս, որ յանձն ա-
 ռեր համբուրի՛ն մատնիլ 'ի
 յանօրէն յողորմի . չնորհեա
 ինձ, զի մի երբեք մատնեցից
 զքեզ, այլ զի սիրեցից և բա-
 րի արարից ամենից զըպարտո-
 զաց և հալածչաց իմոց .
 ամէն :

Վաճառեալն գնալն 'ի գրդէն հողմ
 նշանալէ զքնէ հապելն 'ի հրէն :

Աղօթք :

ՏՐ իմ յս քս, որ յանձն ա-
 ռեր կապիլ 'ի հրէից, աղաչեմ
 զքեզ՝ արձակեա՛ն զիս 'ի կապից
 մե-

մեղաց իմոց, և կապեալ զիս
կապանօք ամենասուրբ օրի-
նաց քոց՝ որպէս զի ամ զօրու-
թիւ հոգւոյ և մարմնոյ կարա-
ցից քեզ անդադար ծառայել
ամէն :

Վահանայն յորժամ ասէ զժամա-
հապն, նշանակէ զքսի ապաստիւն
'ի քան զահանայապետին աննայի :

Աղօթք :

ՏՐ իմ յս քո որ յանձն առեր
դատիլ իբրև զմեղապարտ ա-
ռաջի քահանայապետին ան-
նայի և անիրաւաբար ապտա-
կիլ'ի ծառայէնորին, շնորհեալ
զի մի երբեք անկայց 'ի մեղս,
այլ շնորհ հոգւոյդ սրբոյ զիս
միշտ զօրացուցէ 'ի պահել
զպատուիրանս քո :

Վա.

Վաճանայն յորժամ ասէ՝ որ ողոր-
մեան, նշանակէ պէտքոսի ուրանալն
զքն՝ ի քան իաճանայապէտն հայեա-
փայտ :

Աղօթք :

ՏՐ իմ յն քն որ ի տան կայ
խափայի երիցս անդամ ուրա-
ցեալ եղեր ի պետրոսէ վիմէ,
աղատեալ զիս յընկերուհի ամ-
բարիշտ մարդոց, զի մի լն չար
օրինակի նոցին և ես գործե-
լով զմահացու մեղս, ի քէն
հեռացայց : ամէն :

Վաճանայն յորժամ խաղաղութեան
պայ ժողովրդեանն, նշանակէ զքնի
հայելն ի պէտքոս, և զնորս շէշ-
ջութն :

Աղօթք :

ՏՐ իմ յն քն, որ հայե լով ի
մե-

մեղուցեալն պետրոս բղին
ցուցեր յաչաց նորա զարտա-
սուս ասպաշխարութե , շնոր-
հեա՛ւ ինձ հանապազ լաւ լիզ-
մեղս իմ , և ոչ երբեք զքեզ
բարկացուցանել մեղօք իմովք,
որ ես անձ իմ , և բարութի
իմ . ամէն .

Քահանայն յորժամ հարդաց զաղօթե-
ւ զգիրէն , նշանակէ զքնի ամէն
աստ պիղատուս :

Աղօթք :

ՏՐ իմ յս քս , որ յանձն ա-
ռեր գնալ յատեանն պիղա-
տոսի , և առաջի նորին դա-
տիլ և ամբաստանիլ , ուսո՛
ինձ աղաչեմ զքեզ յաղթա-
հարել զնամ նենդութի ամ-
բարիչս մարդոց , և միշտ բա-
րի դործովք դաւանիլ զամե-
նա

նասուրբ հաւատ քո , ամէն :

Վահանայն յորժամ 'ի Դ Զ սեղանոյն
աղօթէ վասն հարդաւոյ զաւելաբարանն,
նշանակէ զքսի պանիշն առ հերովդէս .

Աղօթք :

ՏՐ իմ յս քս , որ առաջի
հերովդէի համբերութեամբ
լուար չարախօսացն քոց , և
յանձնառեր զկատականս նո-
ցա . շնորհեա՛ ինձ , զի մի՛ անի-
րաւութիք զբաւարտողաց ի
մոց տառասկեցուսցեն զիս , և
մի՛ սրբօղան խորհուրդքքո ար-
համարհեսցին կատականօք
յանօրէն մարդոց :
ամէն :

Վարդանայն յորժամ հարգաց զառե-
 քարանն՝ և առէ զհաւասարսն՝ նշա-
 նակէ զհրէից յեփս քանիչն զքն առ-
 պիղատոս ։

Աղօթք ։

ՏԻ՛ իմ յս քս, որ ՚ի հերովդէե
 առ պիղատոս կրկին դարձեալ
 զնոսին վերստին բարեկամս
 լինել կամեցար, շնորհեա՛ ինձ,
 զի մի՛ երկեայց ՚ի թշնամուհ
 մարդկան, այլ ՚ի թշնամուհ
 նց պտուղ ինչ շահեցայց, զի
 քեզ նմանակից յայսմ լինիլ
 կարացից . ամէն ։

Վարդանայն յորժամ բանաց զսէկն
 նշանակէ զհրէից Տերկացուցանելն զքն
 ՚ի զգեստուց ։

Աղօթք ։

ՏԻ՛ իմ յս քս, որ յանձն ա-
 ռեր

ռեր մերկանալ 'ի զգեստուցդ՝
 զի մերկացեալ մարմնով և ա
 առաւել գանհարեալ լինելի
 վս իմ. շնորհեա՛ ինձ, զի կա
 տարեւապէս խոստովանելով
 զմեզս իմ մերկացայց զհին
 մարդն, և զգեցայց զնորն,
 զի մի՛ երբեք գտցես զիս ու
 նայն յառաքինութեանց.
 ամէն:

Քահանային ապաս դնելն՝ նշանալէ
 զսի ծեծելն 'ե հրէեց:

Աղօթք:

ՏՐ իմ յս քս, որ յանձն ա
 ռեր կապիլ 'ի օիւնն իբրեւ
 զմեզսպարտ, և թոյլ ետուր
 հրէից զքեզ անողորմաբար
 գանհարկանել. շնորհեա՛ ինձ
 զի յօժարութիւնս ընկալայց 'ի
 քէն զհարունածս գթուե քո.
 և

և զի մի երբեք կամեցայց ըզ-
քեզ գան հարկանել մեղօք ի
մովք : ամէն :

Վահանայն յորժամ ծածկէ զսէկն
նշանակէ զքսի թշու պատելն 'ե
հրէեց :

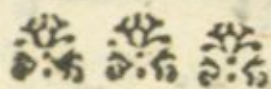
Աղօթք :

ՏԻ իմ յԹ քս , որ վասն իմ
ընկալար 'ի գլուխ քոյ զփշե-
ղէն պսակն . շնորհեա՛ ինձ զի
'ի վերայ երկրի համբերութի
ընդունելով զփորձութիս , և
զտառապանս , արժանի եղէց
քեզ պսակակից լինիլ յեր-
կինս . ամէն :

Վրահանայն յորժամ լռանայ զՅե-
 ր' նշանակէ զպիղատոսի լռանալն
 զՅե-ս, և զատելն, քաւեալ էմ էս
 յարեմէ արդարոյդ այդոքիւն .

Աղօթք :

ՏՐ իմ յո քո օրդի այ կեն-
 դանւոյ, որ թէպէտ անմեղ
 դ տար առաջի պիղատոսի դա-
 տաւորին, սակայն յանձն ա-
 լեր զկատականս, և զամ-
 բաստանու թիւ հրէից . շնոր-
 հեա՛ ինձ, զի անմեղու թք կե-
 ցից յայսմ աշխարհի, և ոչ
 երբէք խռովեցայց՝ յորժամ
 զրպարտիցիմ՝ ի թշնամեաց ի-
 մաց . ամէն .

Քահանայն յորժամ դառնաց առ
 Ժողովուրդն , և առ ողջոյն քառ-
 թիւանց , նշանալէ յորժամ պիղատու
 արարախ էհան զքն առ Ժողովուրդն :

Աղօթք :

ՏՐ իմ յս քս , որ վասն իմ
 մեղաւորիս առաջի հրէից
 ծաղը լինիլ յանճնառեր . շը-
 նորհեա՛ ինձ աղաչեմ զքեզ՝ զի
 մի՛ սնափառութիւն հպարտա-
 ցայց , այլ զի յաւուր յետին
 ահաւոր դատաստանին կարա-
 ցից քոյին ամբիծ զգեստութն
 զարդարիլ . ամէն :

Քահանայն առելով արժան և իրաւ ,
 նշանալէ զքն դադարարարիլն՝ է հաւ :

Աղօթք :

ՏՐ իմ յս քս , որ վասն իմ
 յանճն

յանձն առեր դատապարտիլ
 'ի մահ խաչին , շնորհեա՛ ինձ ,
 զի ես ևս վասն սիրոյ քո յօժա-
 րուք յանձն առից զնա՛ սաս-
 տիկ , և զանողորմ տանջանաց
 սլատիժս , և զի մի՛ զընկերն իմ
 անզգամուք դատեցից . ամէն :

Վրահանայն յորժամ յիշատակէ զէէն
 դանիս՝ նշանակէ յորժամ քո՛ զխաչն՝ ի
 յասն Բարձեալ Գնայր՝ ի Գողգոթայ :

Աղօթք :

ՏԲ իմ յո՛ քո , որ վո՛ իմ մե-
 ղաւորիս զխաչափայտն յուսդ
 բարձեր . շնորհեա՛ զի և ես
 զխաչն նեղուլթեց յօժար սրբ
 տիւ՛ յանձն առից , և վո՛ քոյոյ
 սիրոյդ անտրտունջ համբերե-
 ցից նո՛յ . ամէն :

Վրահանայն յորժամ դնէ զՅեռն 'ի
 Վր սկիհին , նշանալէ զպապանորոշին
 քնի ուր պատկերին 'ի Վր դասպանա-
 ւին Վերօնիքայ :

Աղօթք :

ՏՐ իմ յս քս , որ հասեալ 'ի
 տեղի խաչելուն ասացեր ցլա-
 լագին կանայսն , մի լայք 'ի
 վր իմ , այլ լացէք 'ի վր ան-
 ձանց ձերոց . շնորհեա՛ ինձ ա-
 զաչեմ զքեզ , զի լացից զմեզս
 իմ , և ուսն ինձ զսէր , և զո-
 ղորմուծի , զի հաճոյ գտայց
 առաջի աչաց քոց . ամէն :

Վրահանայն յորժմ օրհնէ զքնձայան ,
 նշանալէ զքնի բեւեռելն 'ի Վր խաչելն :

Աղօթք :

ՏՐ իմ յս քս , որ վասն իմ 'ի
 խաչ ելանել կամեցար , բեւե-
 րե

ուելով ը քեզ զմեզս մեր , և
 զմահ մեր . աղաչեմ զքեզ ,
 բևեռեալ ը երկիւղ քոյ զմար
 միս իմ , զի պահելով զպատ
 ունիրանս քո՝ քեզ խաչակից լի
 նիլ արժանացայց ամէն :

Վահանայն Բարձրացուցանելով զմ
 նշխարն նշանակէ , յորժամ 'ի վեր
 Բարձրացուցին զխաչեալն քն :

Աղօթք :

ՏՐիմյս քս , որ վն իմ մեղա
 ւորիս յանձնառեր խաչիւն 'ի
 վեր բարձրանալ յերկրէ . ա
 ղաչեմ զքեզ , բարձ յինէն ըղ
 սեր և զցանկութի աշխարհիս ,
 և բարձրացո՛ղ զհոգի իմ հայիլ
 միշտ 'ի յերկնային բարիսն ,
 զոր պատրաստեցեր սիրելեաց
 քոց . ամէն :

Ի Բաղնայն յորժամ Բարձրացուցա-
նէ զսկիհն՝ նշանակէ զհեղումն սբ ա-
բեանն քսէ ։

Աղօթք ։

ՏԻ՛ Իմ յս քս, որ 'ի փրկարար
վիրացդ քոց բղխեցուցեր զազ-
բիւրս շնորհաց, հեղձով զա-
րիւն քոյ՝ սբ 'ի Թողութի մե-
ղաց մերոց. շնորհեա՛ ինձ, զի
յորժամ ցանկութիք մարմնոյ
դիս շարժեն 'ի մեղս՝ ապաւի-
նեցայց 'ի վերս քո, յորոց ըզ-
դեղս, և զփրկութի ընդունիլ
արժանի եղէց. ամէն ։

Ի Բաղնայն յորժամ յեշտասկէ զնրն
Ջեցեալս, նշանակէ զաղօթելն քսէ 'ի
խաչին վասն ազգի Տարգման ։

Աղօթք ։

ՏԻ՛ Իմ յս քս. որ 'ի վր խաչին
վր

վս փրկուէ ազգի մարդկան ,
 և վս խաչողացն զքեզ աղօթե
 ցեր առ հայր քո երկնաւոր .
 շնորհեա՛ ինձ զհեղ և զգթած
 հոգի , զի լս օրինակի , և հրա
 մանի քում սիրեցից զթշնամիս
 իմ , և 'ի սրտէ բարի արարից
 նց . ամէն :

Քաղաքացի յորժամ զհորժն բաղ
 իւելով ասէ : Կո՛ւր և մեզ մշառ
 րաց , նշանակէ զդարձումն երանեալ
 ասալանին :

Աղօթք :

Տ՛իմ յո քս , որ զփառս ար
 քայուծէ երկնից շնորհեցեր
 խաչակցին քում բարի աւա
 ղակին . նայեա՛ց 'ի յիս աչօք
 գթուծէ քո , զի 'ի ժամ մահ
 ուն իմոյ արժանի եղէց լը
 սեւ 'ի քէն , որ ես փրկիչ իմ ,

այսօր ընդիս իցես 'ի դրախ-
տին . ամէն :

Ի հանաւայն տաւ լո՛ւ զհայր Տէրն'նը -
շահալէ զէօթն Բանան , զոր խօսեցաւ
քո 'ի լէ խաչէն :

Լ զօթ :

ՏՐ իմ յո քո , որ 'ի մէջ այ-
լոց բանից զկուսածին մայրդ'
յովհաննու յանձն արարեր , և
զյովհաննէս մօրդ . շնորհեալ
ինձ վո գթու թէդ քո , զի և
ես ընդ քեզ միաւորեցայց կա-
պանօք հրաբուրբօք , և փոխա-
րինակսն սիրոյդ . և 'ի մէջ
ալեկոծուէց , և վտանգից աշ-
խարհիս այսօրիկ բարուիդ քո
զիս պաշտպանեացէ . ամէն :

Ին

Վրահանայն յորժամ բեկանէ զսրբա-
 4որժեալ նշխարն՝ նշանալէ՝ յորժամ
 քն աւանդեաց զեւր քի հոգին :

Աղօթք :

ՏՐ իմ յս քս , որ վս սիրոյ ի
 մոյ մեռանելով ի վր խաչին՝
 աւանդեցեր զոք զհոգիդ ի
 ձեռս հօր . շնորհեա՛ւ և ինձ հո-
 դեորապէս ընդ քեզ մեռա-
 նիլ , և ի ժամ մահո՛ւն իմոյ
 ի ձեռս քո աւանդել զհոգի
 իմ . ամէն :

Վրահանայն յորժամ զճառն քի նըշ-
 խարին արկանէ ի ակեհն , նշանալէ
 զեջուսն քն ի դժոխս :

Աղօթք :

ՏՐ իմ յս քս , որ խորտակե-
 լով զգորուծիւն մահու և սա-
 տանայի՝ իջեր առ արդարան
 N 5 ի

ի դժոխս , և ազատեցեր ան-
տի զհողի հարցն սրբոց . հէղ
զղօրուի անձային արեան քո ի
հողիս հաւատացե լոց ննջեցե
լոց . զի արձակեալք ի մեղաց
մտցեն ի փառսն յաւիտենա-
կանս . ամէն :

Քահանայն յորժամ ասէ Գառն ան-
նշանակէ զբարձն Բաղճաց ի ժամ հան-
ուանն քնի վասն սխանչելեացն զոր
դէսին :

Աղօթք :

ՏՐ իմ յս քս , որ համբերե-
լով անտանելի տանջանաց ա-
րարեր զի բազումք բաղխե-
լով զկուրծս իւրեանց դառ-
նային , և լային զմեղս իւ-
րեանց . շնորհեա՛ և ինձ ար-
դեամբք չարչարանաց քոց ի
խորոց սրտի զղջանալ ի մե-
ղաց

ղաց իմոց , և մի ևս երբեք
անկանիլ 'ի նոյնս . ամէն :

Քահանայի՛ն ճաշակէլն զՏարֆին
քնի՛ նշանակէ զԼաղու՜ն քնի :

Աղօթք :

ՏՐ իմ յո քո , որ 'ի նորափոր
գերեզմանի ծածկիլ և թա
ղիլ կամեցար . տուր ինձ ըզ
սիրտ նոր , և զհոգի նոր , զի և
ես թաղեալ , և ծածկեալ չե
քեզ՝ արժանացայց մանակից
լինիլ յարուէ քում . ամէն :

Քահանայն յորժամ Տաքէ զՏա
րաւնան , և զսկիհն՝ նշանակէ զօժու՜ն
սարժնայն քնի , և զպատիւն սբ
կրանով :

Աղօթք :

ՏՐ իմ յո քո , որ յետ մա
N 6 հո

հո՛ւան քո յանձնառե՛ր իւղով
անուշի՛ւն օծանիլ, և նք կտա-
ւով պատիլ 'ի յովսէփայ, և
'ի հիկողիմոսէ. տո՛ւր ինձ կա-
րողութի, զի արժանի եղէց
նք հոգւով ճաշակել զամենա-
նք մարմինդ քոյ. ամէն :

Վահանայն յորժամ աղօթէ յէս ճա-
շակման, նշանակէ զյարութն խի :

Աղօթք :

Տի՛իմ յս քո, որ յարուցեալ
'ի մեռելոց 'ի կնքեալ գերեզ
մանէն կոխելով զգորուն մա-
հու արտաքս ելեր. շնորհեա՛
ինձ, զի և ես ելանելով ար-
տաքս 'ի մեղաց իմոց նորոգե-
ցայց նորոգութեամբ կենաց,
և լը քեզ յառնելով արժանի
եղէց մտանել 'ի փառան քո :
ամէն :

Եւ Բաղանայն յորժամ Խաղաղութիւնս
 Ժողովրդեանն՝ նշանակէ զքանի երեւելն
 Խոթածնէ, և աշակերտաց եւրոյ:

Աղօթք:

ՏՐ Իմ յո քո, որ զկնի յարու-
 թեան քո բազում սիրով մխի-
 թարեցեր զմայր քո, և զաշա-
 կերտս քո՝ երևելով նոց. շնոր-
 հեա՛ զի և ես եթէ ոչ յայսմ
 աշխարհի, սակայն ՚ի հան-
 դերձելումն զփառս քո դեմ
 յանդիման տեսանել արժա-
 նացայց. ամէն:

Եւ Բաղանայն յորժամ առէ զյեպի՛ն ա-
 ղօթան, նշանակէ զխառնասունն օր շէր-
 ջելն քանի ընդ աշակերտս եւր:

Աղօթք:

ՏՐ Իմ յո քո, որ զաւուրս քո
 զասունն սիրելաբար շրջեցաք
 Է

Եւ առաքեալս քո, ուսուցանել
 լով նոցա զխորհուրդս հաւա-
 տոյ մերոյ. ուսն և ինձ ուղ-
 ղել զնամ զգործս իմ Եւ կամաց
 քոց, զի մի երթեք խոտորեցայց
 'ի ճանապարհաց պատուիրա-
 նաց քոց. ամէն :

Քահանայն յորժամ ասց զյեպիւն իւս
 զաշու՛մբ՝ նշանակէ զքսի համբար-
 ջումն յերկինս :

Աղօթք :

ՏՐ իմ յս քս, որ յետ քառա-
 սուն աւուրց առաջի աշակեր-
 տաց քոց փառաւորապէս համ-
 բարձար յերկինս. շնորհեա՛
 ինձ, զի վասն սիրոյ քո զաշ-
 խարհս արհամարհելով միշտ
 յաւիտենական բարեացն ցան-
 կացայց, և Ե քեզ հրճու՛իլ
 յար.

յարբայութէ քում արժանի
եղէց . ամէն :

Վահանայն յորժամ օրհնումէ ասց
Ժողովրդեանն , նշանակէ զԵջումն
հոգւոյն սբ , 'ի վր առաքելոց :

Աղօլի :

ՏՐ իմ յս քս , որ հաճեցար
առաքել յերկնից զհոգիդ քոյ
սբ 'ի վերայ աշակերտաց քոց
որք 'ի միասին աղօթէին , սրբ
բեա՛ զսիրտ իմ յամ աղտեղու
թենէ , որպէս զի հոգիդ սբ
գտանելով զիս իւր արժանի
քնակարան՝ զարդարեացէ զիս
պարզեօք շնորհաց իւրոց .
ամէն :

Վահ

Քահանայն յորժամ ընկեալուա ըզ-
յեպիս աւետարանն , նշանակէ զքա-
րոզմի մի հաւատոյն քնի , և զմիւր-
սոսիս . զոր առնէին առաքեալքն :

Աղօթք :

ՏՐ իմ յս քս , որ առաքեցեր
ղաշակերտսն քո քարոզել ան-
ազգաց զոք մարդեղութիւն քո ,
և մկրտել զնոսա յանուն հօր ,
և որդւոյ , և հոգւոյն սբյ .
չնորհեա՛ ինձ ամբիծ պահել
զուղղափառ հաւատ քո , զոր
ընկալայ՝ ի մկրտութե իմում ,
և զանձ պատուհիրանա քո յօժա-
րութեամբ կատարել մինչե՛ ի
մահ , ոնց զի արժանի եղէց ի
հանդերձեւումն զքեզ ը հօր ,
և ընդ հոգւոյդ սբյ օրհնել .
ամէն :

Օղբումն :

ՏԻ իմ անձ յո քո , զղջանամ
 և փոշիմանիմ ես բոլորովսրբ
 տի՛ն իմով յամենայն մեղաց
 իմոց , վո զի գառնացուցի զա
 մենասուրբ բարու թիւնդ . և
 առաջագործեմ այլ ոչ ևս մե
 զանչեւ միջնորդութե՛ք քոյին
 ամենազօր օղնութե՛դ .

ամէն :

Առ զօրն :

Աղօթք զն հնգից Վերայն քսի :

Սեղուք ոգւոյ իմոյ անկեալ
առ ոտս քոյս սրբազանս՝ ով
բարի յո, աղերսանօք մաղ-
թեմ՝ ի քէն. բւեռեա՛ն ի սրբ-
տի իմում զհինգ առաքինու-
թիս զայսոսիկ, զհաւտ զյոյս,
զսէր, զապաշխարութիւն, և
զառաջադրութիւն ոչ երբէք
մեղանչելոյ լըգեմ քում անձայ-
նոյ հրամանի :

Առ Վերս աջոյ ճեռին քսի քսի :

Մղաչեմ զքեզ լիութիւն տէն-
չանաց հոգւոյ իմոյ՝ ով բարի
յո. շնորհեա՛ն ինձ միջնորդութիւն
վի

վիրաց աջոյ ձեռին քոյ զհաս-
տատուի հաւատոյ . քզի ահա
ուխտեմ հաւատալ զբնաւս
մասնկունս հաւատոյն քրիս-
տոնէականի , և աւատրաստեմ
զիս վասն նոյնոյ հաւատոյ հե-
ղուլ զարիւն իմ . վս զի ծնե-
ցեալ եմ ես յայսմիկ սրբազա-
նում հաւատոջ . յայսմիկ մնել
եմ , և յայսմիկ կամիմ մեռա-
նիլ :

Աս զերս հաւոյ հեռին յսի քսի :

Միջնորդ ուք սրբազանի ձա-
խոյ ձեռին քոյ խոցեցելոյ ա-
ղաչեմ զքեզ ո՛վ բարի յս , ամ-
րացո՛ զյոյս կեցուէ իմոյ հաս-
տատեցելոյ 'ի քեզ . օրհնեցել
լիցի քոյդ բարեգլծութի , որ
միշտ քաջալերես զիս 'ի յընդու-
նիլ զլծողութի մեղաց իմոց .

ուչ երբէք դադարեցայց 'ի պատ
մեւս զքոյդ ողորմութի, զի
լուսացեր զիս արեամբ քով պա
տուհականաւ, և ետուր զանձն
քո 'ի մահ վն սիրոյ իմոյ. արդ
տուր ինձ զյոյս կատարեալ,
զի 'ի քեզ միայն ապաւինիցիմ:

Աւ. Էրս աջոյ ոտին յնի խնի:

Միջնորդութիւն արքայանի աջոյ
ոտին քոյ խոցեցեւոյ ով բարի
յս, ուղղեալ զիս 'ի ճանա
պարհս սիրոյ քոյ անձայնոյ.
քանզի կամիմ սիրել զքեզ մին
չե յաւիտեան. ոչ միայն վասն
բարերարութեն զոր ինձ արա
րեր, այլ և վս քոյոյ արժանա
պատուութե. և զի դու ասացեր
որ սիրէ զիս, սիրեացի 'ի հօրե
իմմէ:

Աւ.

Ա - Հերս հախոյ ոտին յսի քսի :

Միջնորդ ու թ սրբազանի ձա-
խոյ ոտին քոյ խոցեցելոյ ուլ բա-
րի յս , շնորհեա՛ ինձ զզղջումն
մեղաց իմոց . վայ է ինձ եղ-
կելույս , երանի թէ ոչ երբեք
անսղգամեալ էի առաջի քոյ .
բայց դու ուլ տօր իմ անոխա-
կալ , տո՛ւր ինձ զարտասուս
մաքսաւորին . և զզղջումն
պոռնկին , զի լայցեմ գտի՛ն և
զգիշեր վս թշու՛ռառուէ իմոյ ,

Ա - Հերս սրբազանի հողին յսի քսի :

Երդ՝ ուր գտանեմ զանդոր-
րու թի մտաց , եթէ ոչ՝ ի խոց-
ո՛ւածս հողի քոյ սրբազանի
ուլ բարի յս . ես ցարդ ապրս-
տամբեցայ ի քոյոց սրբոց պա-
տու՛ի .

տող իրանաց • բայց այժմ գառ
նամ առ քեզ ոնց զանառակ
որդին , և առաջադրեմ ինձ
այսուհետեւ փախչիլ 'ի մեղաց
և գործել զարդարութի • տուր
ինձ ուրեմն զքոյդ երկայն
մտութի , որ համբերեցեր վս
իմ 'ի վր խաչին :

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

'Երգործութի Տառապնա' տունելի
յմմ տառապնա :

Ով յաւիտենական Վճ իմ ,
ահաւասիկ ես տարածեալ
առաջի անչափ մեծութե փա
ռաց քոյ , և խոնարհաբար
երկիր պագանելով մատուցա
նեմ քեզ զնամ խորհուրդս ,
զբանս' և զգործս իմ այսորիկ
աւուր : Եւ գիտեմ առնել

զբնաւն վասն սիրոյ քո՝ և վն
 փառաց քոց : վն լցուցանելոյ
 զնձային կամս քո . վն ծա-
 ւայելոյ քեզ, գովելոյ զքեզ, և
 օրհնելոյ զքեզ : վն լինելոյ
 լուսաւորեալ 'ի խորհուրդս
 նբ հաւատոյ քո . և վն հա-
 ւաստի առնելոյ զփրկութիւն
 իմ, և յուսալոյ յողորմութի
 քո : վն վճարելոյ արդարութե
 քում նձայնոյ, յաղագս այն-
 քան ծանրագոյն մեղաց իմոց :
 և վասն ընդունելոյ զչնորհօղ
 նձային, և զճմարիտ դար-
 ձումն նմ մեղաւորաց : Աւս
 դիտեմ գործել այսօր զնմ
 ինչ 'ի միութիւն ամենամա-
 քուր դիտաւորութեցն՝ զոր
 ունեցան 'ի կեանս յայս՝ (Յո,
 և Մարիամ, և նմ սուրբք՝
 որք են յերկինս, և արդարքն՝
 որք են յերկրի : Աւ կամէի
 կա-

կարող լինիլ՝ ստորագրել յա-
տուկ արեամբս զայս դիտա-
ւորութի իմ. և կրկնել զայն
այնքանիցս. յիմ րոպէի՝ որ
քան լինիցին րոպէքն յաւիտե-
նականութե :

Ընկալ ամենողորմ անձ իմ,
զբարեյօժար սիրտ իմ, և
տո՛ւր ինձ զսք օրհնութի քո
հանդերձ գործադրական շնոր-
հիւ միով, աւ. 'ի ոչ գործել
այսօր զմահու չափ ինչ մեղս :
Ըմէն :

Ս. Ե. Ր. Տ. :

